

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2015 – Numri: 226

Tiranë – E martë, 29 dhjetor 2015

PËRMBAJTJA

	Faqe
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 1055, datë 23.12.2015	Për miratimin e rregullit teknik “Për instrumentet matëse”, një ndryshim në vendimin nr.1351, datë 3.10.2008, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullores për kërkesat teknike dhe metrologjike, për instrumentet matëse, ligjërisht të kontrolluara”, dhe përcaktimin e listës së standardeve të harmonizuara.....
	14711

VENDIM**Nr. 1055, datë 23.12.2015**

**PËR MIRATIMIN E RREGULLIT
TEKNIK “PËR INSTRUMENTET
MATËSE”, NJË NDRYSHIM NË
VENDIMIN NR.1351, DATË 3.10.2008, TË
KËSHILLIT TË MINISTRAVE, “PËR
MIRATIMIN E RREGULLORES PËR
KËRKESAT TEKNIKE DHE
METROLOGJIKE, PËR INSTRUMENTET
MATËSE, LIGJËRISHT TË
KONTROLLUARA”, DHE PËRCAKTIMIN
E LISTËSË STANDARDEVE TË
HARMONIZUARA**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të neneve 3, pika 17, 5, pika 2, 6 dhe 42, të ligjit nr.10489, datë 15.12.2011, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, dhe pikës 3, të nenit 18, të ligjit nr.9875, datë 14.2.2008, “Për metrologjinë”, me propozimin e ministrit të Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullit teknik “Për instrumentet matëse”, sipas tekstit bashkëlidhur, që është pjesë e këtij vendimi.

2. Përcaktimin e listës së standardeve të harmonizuara shqiptare, me karakter referues për prezumimin e konformitetit të instrumenteve, referuar në pikën 1, sipas listës bashkëlidhur, që është pjesë e këtij vendimi.

3. Standardet e harmonizuara shqiptare, numrat dhe titujt e të cilëve janë përfshirë në listën e përmendur në pikën 2, të këtij vendimi, shërbejnë si dokumente reference për prezumimin e konformitetit të instrumenteve, referuar në pikën 1, me kërkesat thelbësore të sigurisë, të përcaktuara në rregullin teknik të këtij vendimi.

4. Në vendimin nr.1351, datë 3.10.2008, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullores për kërkesat teknike dhe metrologjike për instrumentet matëse, ligjërish të kontrolluara”, bëhen ndryshimet, si më poshtë vijon:

a) Në pjesën II, “Matësit materialë të gjatësisë”, shfuqizohen pjesët: “Përkufizime”, “Kërkesa teknike metrologjike” dhe “Vendosja në treg”;

b) Në pjesën III, “Masat e kapacitetit të shërbimit dhe masat vëllimore”, shfuqizohen dispozitat për masat e kapacitetit të shërbimit;

c) Në pjesën IV, “Kontatorët e taksive (Taksimetrat)”, shfuqizohen pjesët: “Përkufizime dhe përcaktime”, “Kërkesa teknike-metrologjike”, “Kërkesa të tjera” dhe “Vendosja në treg”;

ç) Në pjesën V, “Sistemet e matjes së sasive të lëngjeve, përveç ujit”, shfuqizohen pjesët: “Përkufizime-përcaktime”, “Kërkesat teknike-metrologjike”, dhe “Vendosja në treg”.

5. Ngarkohen Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes dhe Drejtoria e Përgjithshme e Doganave për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet nga data 1.1.2016.

**KRYEMINISTRI
Edi Rama**

RREGULL TEKNIK

“PËR INSTRUMENTAT MATËS”

1. Fusha e zbatimit

Kërkesat e këtij Rregulli Teknik zbatohen për instrumentat matëse kërkesat e veçanta të të cileve përshkruhen në Kërkesat Specifike të instrumentave të veçantë dhe pikërisht për:

- matësat e ujit (MI-001),
- matësat e gazit dhe pajisjet e konvertimit të vëllimit (MI-002),
- matësat e energjisë elektrike aktive (MI-003),
- matësat e nxehtësisë (MI-004),
- sistemet e matjes për matjen e vazhdueshme dhe dinamike të sasive të lëngjeve përveç ujit (MI-005),
- instrumentët matës të peshimit automatik (MI-006),
- taksimetrat (MI-007),
- matësit materiale (MI-008),
- instrumentët matës përmasorë (MI-009) dhe
- analizuesit e gazit të shkarkimit (MI-010),

kur këta instrumenta matës janë në përdorim për qëllime të lidhura me detyra të matjeve për arësye të interesit publik, shëndetit publik, sigurisë publike, rendit publik, mbrojtjes së mjedisit, mbledhjes së detyrimeve dhe taksave, mbrojtjes së konsumatorit, tregëtisë së ndershme, të parashikuara në Ligjin për Metrologjinë.

2. Objekti

1. Ky Rregull Teknik përcakton kërkesat që duhet të plotesojnë instrumentat matës të përcaktuar në pikën 1 të këtij Rregulli Teknik kur vendosen në treg dhe/ose vihen në përdorim

2. Kërkesat e imunitetit elektromagnetik të përcaktuara në legjislacionin për Përputhshmërinë Elektromagnetike” nuk zbatohen për instrumentat matës të këtij Rregulli Teknik, ndërsa kërkesat e emetimit elektromagnetik të përcaktuara në legjislacionin e sipër përmendur vazhdojnë të zbatohen për instrumentat matës.

3. Përkufizimet.

Për qëllimet e këtij Rregulli Teknik jepen përkufizimet si vijon:

- (a) *‘instrument matës’* nënkupton çdo pajisje ose sistem me një funksion matës që është i mbuluar nga pikat 1 dhe 2,
- (b) *‘nën-njësi’* nënkupton një pajisje hardware, e përmendur si e tillë në Kërkesat Specifike, që funksionon në mënyrë të pavarur dhe formon një instrument matës së bashku me:
 - i) nën-njësi të tjera me të cilat përshtatet, ose
 - ii) një instrument matës me të cilin përshtatet;
- (c) *“Kontrolli metrologjik ligjor”* nënkupton kontrollin e detyrave të matjes të parashikuara për fushën e aplikimit të një instrumenti matës, për arësye të interesit publik, shëndetit publik, sigurisë publike, rendit publik, mbrojtjes së mjedisit, mbledhjes së detyrimeve dhe taksave,

mbrojtjes së konsumatorit dhe tregetisë së ndershme dhe përfshin kontrollin ligjor të instrumentave matës, supervizionin/mbikqyrjen metrologjike dhe ekspertizën metrologjike

(d) *”prodhues”* nënkupton një person fizik ose juridik përgjegjës për përputhshmerinë e instrumentit matës me këtë Rregull Teknik në këndveshtrimin e vendosjes së tij në treg në emër të tij dhe/ose vënies së tij në përdorim për qëllimet e tij;

(e) *”vendosje në treg”* nënkupton bërjen të disponueshme për herë të parë në tregun shqiptar të një instrumenti të parashikuar për një përdorues të fundit, qoftë kundrejt shpërblimit ose falas;

(f) *’vënie në përdorim’* nënkupton përdorimin e parë të një instrumenti të parashikuar për përdoruesin e fundit për qëllimet për të cilat ai ishte përcaktuar;

(g) *’përfaqësues i autorizuar’* nënkupton një person fizik ose juridik, i autorizuar me shkrim nga një prodhues, për të vepruar në emër të tij, për detyra të përcaktuara brënda kuptimit të këtij Rregulli Teknik;

(h) *“dokument normativ”* nënkupton një dokument që përmban specifikime teknike të miratuara nga Organizata Ndërkombëtare e Metrologjisë Ligjore (OIML), dhe që janë publikuar në Gazetën Zyrtare të Bashkimit Europjan.

4. Zbatueshmëria për nën-njësitë

1 Në rastin kur ekzistojnë Kërkesa Specifike të veçanta për instrumentat matës, që përshkruajnë kërkesat thelbësore për nën-njësitë, dispozitat e këtij Rregulli Teknik zbatohen mutatis mutandis për çdo nën-njësi

2. Nën-njësitë dhe instrumentet matës mund të vlerësohen në mënyrë të pavarur dhe veçmas me qëllim të arritjes së konformitetit.

5. Kërkesat thelbësore dhe vlerësimi i konformitetit

1 Një instrument matës duhet të përmbushë kërkesat të dhëna në pikën 22 dhe Kërkesat Specifike përkatëse për instrumentat të veçantë. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë (DPM) mund të kërkojë, nëse është e nevojshme për përdorimin e sakte të instrumentit, që informacioni i referuar në pikën 22 ose në Kërkesat Specifike të instrumentit përkatës, të jetë në shqip. DPM në çdo rast mund të kërkojë që manuali i përdorimit të instrumentit matës të jetë në shqip

2 Konformiteti i një instrumenti matës me kërkesat thelbësore duhet të vlerësohet sipas pikës 8 të këtij Rregulli Teknik

6. Markimi i konformitetit

1. Konformiteti i një instrumenti matës ndaj të gjitha kërkesave të këtij Rregulli Teknik tregohet nëpërmjet vendosjes në instrument të markimit CE dhe markimit plotësues metrologjik, siç përcaktohet në pikën 15.

2. Markimi CE dhe markimi plotësues metrologjik vendosen nga, ose nën përgjegjësinë e prodhuesit. Këto markime, nëse justifikohet, mund të vendosen tek instrumenti gjatë procesit të prodhimit.

3. Ndalohej vendosja mbi një instrument matës i markimeve që mund të çorientojnë palët e treta në lidhje me kuptimin dhe/ose formën e markimit CE dhe markimit plotësues metrologjik. Çdo markim tjetër mund të vendoset mbi një instrument matës me kusht që dukshmëria dhe

lexueshmëria e markimit CE dhe markimit plotësues metrologjik të mos reduktohet prej shtesës së tyre.

4. Nëse një instrument matës është objekt i masave të pershtatura në akte të tjera ligjore që mbulojnë aspekte të tjera të cilat kërkojnë vendosjen e markimit CE, markimi duhet të tregojë që instrumenti në fjalë nënkuptohet se është gjithashtu në përputhje me kërkesat e këtyre akteve ligjore. Në një rast të tillë duhet të jepen referimet e tyre, të dhëna në Fletoren Zyrtare, në dokumentat, njoftimet ose instruksionet që shoqërojnë instrumentin matës.

7. Vendosja në treg dhe/ose në përdorim

7.1. Struktura përgjegjëse e Mbikqyrjes së Tregut nën Ministrinë përgjegjëse për tregtinë (me poshtë SPMT) nuk ndalon vendosjen në treg dhe/ose në përdorim të çdo instrumenti matës që mban markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik në përputhje me pikën 6 të këtij Rregulli Teknik.

2. SPMT merr të gjitha masat e nevojshme për të siguruar se instrumentët matës vendosen në treg dhe/ose në përdorim vetëm nëse ato plotësojnë kërkesat e këtij Rregulli Teknik.

3. SPMT mund të kërkojë që një instrument matës të përmbushë dispozitat që rregullojnë vënien e tij në përdorim kur janë të justifikuara nga kushtet klimaterike. Në një rast të tillë nga Tabela 1 e pikës 22 zgjidhen kufijtë e përshtatshëm më të lartë dhe me të ulët të temperaturës dhe, përveç kësaj, mund të përcaktohen kushte mbi lagështirën (me kondensim ose jo) dhe nëse vendi i caktuar për përdorim është i hapur ose i mbyllur.

4. Kur janë përcaktuar klasa të ndryshme saktësie për një instrument matës:

a) anekset e veçanta për instrumentin nën titullin ‘Vënia në përdorim’ mund të tregojnë klasat e saktësisë që duhet të përdoren për zbatime specifike.

b) në të gjitha rastet e tjera mund të përcaktohen klasat e saktësisë që përdoren për zbatimet specifike brenda klasave të përcaktuara, me kusht që të lejojë përdorimin e të gjitha klasave të saktësisë në territorin shqiptar.

Në çdo rast të dhënë në paragrafin a) dhe b), mund të përdoren instrumenta matës të një klase të saktësisë më të lartë, nëse pronari i tyre e dëshiron këtë.

5 Nuk ndalohet paraqitja e instrumenteve në panairë, ekspozita, demonstrime, etj, kur nuk janë në përputhje me këtë Rregull Teknik, dhe një shënim i vendosur qartësisht i dukshëm tregon mospërputhshmërinë e tyre dhe mosdisponueshmërinë e tyre për tu vendosur në treg dhe/ose për tu vënë në përdorim derisa të sillen në konformitet.

8. Vlerësimi i konformitetit

Vlerësimi i konformitetit i një instrumenti matës me kërkesat përkatëse thelbësore kryhet nëpërmjet zbatimit, sipas zgjedhjes së prodhuesit, të një prej procedurave të vlerësimit të konformitetit të listuara në Kërkesat Specifike të instrumentit. Prodhuesi paraqet, atje ku kërkohet, dokumentacionin teknik për instrumenta të veçantë ose grupe të instrumentave siç parashikohet në pikën 9.

Modulet standarde të procedurave të vlerësimit të konformitetit, përshkruhen nga pika 23 deri në pikën 36 (nga A deri në H1).

Regjistrimet dhe korrespondenca e lidhur me procedurat e vlerësimit të konformitetit hartohen në shqip ose në gjuhën e pranuar nga organizëm evropian i notifikuar/degës së tij të regjistruar dhe miratuar në Shqipëri nga Ministri përgjegjës për tregtinë (këtu e më poshtë OEN/OM)

9. Dokumentacioni teknik

1. Dokumentacioni teknik duhet të pasqyrojë qartësisht projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit matës dhe duhet të lejojë një vlerësim të konformitetit të tij ndaj kërkesave të duhura të këtij Rregulli Teknik.

2. Dokumentacioni teknik duhet të jetë aq i hollësishëm sa të sigurojë:

- a) përcaktimin e karakteristikave metrologjike,
- b) riprodhueshmërinë e funksionimit metrologjik të instrumenteve të prodhuar kur janë pershtatur siç duhet duke përdorur mjete të caktuara të përshtatshme, dhe
- c) integritetin e instrumentit.

3. Dokumentacioni teknik për aq sa kerkohet për vlerësimin dhe identifikimin e tipit dhe/ose instrumentit duhet të përfshijë:

- a) një përshkrim të përgjithshëm të instrumentit;
- b) projektin konceptual, vizatimet e prodhimit dhe planet e elementëve përbërës, nën-njësive, qarqeve, etj;
- c) procedurat e prodhimit për të siguruar prodhim të qëndrueshëm;
- d) nëse është e mundur, një përshkrim të pajisjeve elektronike me vizatime, diagrama, skema logjike dhe informacion të përgjithshëm të programit kompjuterik që shpjegon karakteristikat dhe funksionimin;
- e) përshkrimet dhe shpjegimet e nevojshme për kuptimin e paragrafeve të gërmeve b) dhe c) duke përfshirë funksionimin e instrumentit;
- f) një listë të standardeve dhe/ose dokumenteve normativë të cilëve iu referohet pikës 11, të zbatuara plotësisht ose pjesërisht;
- g) përshkrime të zgjidhjeve të pranura për të përmbushur kërkesat thelbësore atje ku nuk janë zbatuar standardet dhe/ose dokumentet normativë të referuara në pikën 11;
- h) rezultate të përlllogaritjeve të projektit, shqyrtimeve, etj;
- j) rezultate të testimeve përkatëse, ku është e nevojshme, për të treguar se tipi dhe/ose instrumentat janë në përputhje me:
- i) kërkesat e këtij Rregulli Teknik sipas kushteve të deklaruara të funksionimit dhe nën rregullime mjedisore të specifikuara,
- ii) karakteristikat e qëndrueshmërisë për matësat e gazit, të ujit dhe të nxehtësisë, si dhe për lëngjet e tjera përveç ujit.
- k) certifikatat e shqyrtimit EC të tipit ose certifikatat e shqyrtimit EC të projektit në lidhje me instrumentat matës që përmbajnë pjesë identike me ato në projekt.

4. Prodhuesi duhet të përcaktojë se ku janë vendosur vulat/plumçet dhe shënjat.

5 Prodhuesi duhet të tregojë, atje ku kerkohet, kushtet lidhur me përshtatshmerinë me ndërfaqet dhe nën-njësitë

10. Rregjistrimi i organit të miratuar të vlerimit të konformitetit

1. Ministria përgjegjëse për tregtinë publikon në faqen zyrtare të saj listën e organeve të miratuara me numrat e tyre të identifikimit, modulet e vlerimit të konformitetit për të cilat ato janë miratuar sipas këtij Rregulli Teknik, tipin e instrumentit matës për të cilin është miratuar, sipas rastit klasën e saktësisë së instrumentit, teknologjinë e matjes si dhe ndonjë karakteristikë të instrumentit që kufizon objektin e miratimit.

2. Ministri përgjegjës për tregtinë miraton organet e vlerimit të konformitetit sipas këtij Rregulli Teknik, që plotesojnë kërkesat përkatëse të parashikuara në nenin 19 të ligjit nr 10489 datë 15.12.2011 Për tregtimin e produkteve dhe mbikqyrjen e tregut të produkteve joushqimore» i ndryshuar.

11. Standardet e harmonizuar dhe dokumentet normative

1. Instrumenti matës presupozohet të jete në përputhshmeri me Kërkesat Thelbësore dhe Kërkesat Specifike për instrumentat e veçante, nëse ai është në përputhje me kërkesat e standardeve të harmonizuara shqiptare për atë instrument, referimi i të cilave është sipas listës bashkëlidhur siç referohet në pikën 2 të këtij vendimi.

Nëse një instrument matës është në përputhje vetëm pjesërisht me elementët e standardeve të harmonizuar shqiptare, përputhshmeria me kërkesat thelbësore prezumohet kundrejt elementeve korrespondues të standardeve kombetare me të cilët është në përputhje instrumenti mates.

2. Një instrument matës presupozohet të jetë në përputhje me Kërkesat Thelbësore dhe me Kërkesat Specifike për instrumentat e veçantë, nëse ai instrument matës është në përputhje me pjesët korresponuese të dokumenteve normative, referencat e të cilëve janë publikuar në Fletoren Zyrtare.

Nëse një instrument matës është në përputhje vetëm pjesërisht me elementët e dokumentit normativ, konformiteti prezumohet vetëm me kërkesat thelbësore që u korrespondojnë elementeve të dokumentit normativ me të cilat instrumenti është në përputhje.

3. Prodhuesi mund të zgjedhë të përdorë çdo zgjidhje teknike që është në përputhje me kërkesat thelbësore të dhëna në pikën 22 dhe në kërkesat specifike për instrumentat e veçantë (MI –001 deri në MI-010).

Përveç kësaj, për të përfituar nga prezumimi i konformitetit, prodhuesi duhet të zbatojë me saktësi zgjidhjet e përmendura në standardet e harmonizuara shqiptare ose në pjesët korresponduese të dokumenteve normative të referuara në nënpikat 1 dhe 2 të kësaj pike.

4. Për testimet e kryera, do të prezumohet përputhshmeria me testimet e duhura të përmendura në pikën 9.3, germa j, paragrafët (i) dhe (ii), nëse programi korrespondues i testimit është kryer në përputhje me dokumentet përkatëse të përmendura në tre nënpikat e para të kësaj pike dhe nëse rezultatet e testimit sigurojnë konformitet me kërkesat thelbësore.

12. Markimet

1. Markimi **CE** që referohet në pikën 6 përbëhet nga simboli **CE**. Markimi **CE** duhet të jetë të paktën 5 mm i lartë.
2. Markimi plotësues metrologjik përbëhet nga shkronja e madhe **M** dhe dy shifrat e fundit të vitit të vendosjes së saj, të rrethuar nga një katror. Lartësia e katrorit duhet të jetë e barabartë me lartësinë e markës së konformitetit. Markimi plotësues metrologjik duhet të pasojë menjëherë markimin **CE**.
3. Nëse parashikohet nga procedura e vlerësimit të konformitetit dhe numri i identifikimit i OEN/OM, atehere ai duhet të pasojë markimin e konformitetit dhe markimin plotësues metrologjik.
4. Kur një instrument matës përbëhet nga një grup pajisjesh që nuk janë ndarje të tij, të cilat veprojnë së bashku, markimet duhet të vendosen në pajisjen instrumentale kryesore. Kur një instrument matës është shumë i vogël ose shumë i ndjeshëm për të mbajtur markimin e konformitetit dhe markimin plotësues metrologjik, ato do të vendosen në paketim, nëse ka të tillë, dhe në dokumentet shoqëruese që kërkohen nga ky Rregull Teknik”.
5. Markimi i konformitetit **CE** dhe markimi plotësues metrologjik duhet të jenë të paheqshme. Numri i identifikimit i OEN/OM duhet të jetë i paheqshëm ose i vetëshkatërrueshëm gjatë heqjes. Të gjitha markimet duhet të jenë qartësisht të dukshme..
6. Forma dhe përmasat e markimit **CE** të konformitetit jepen në pikën 47.

13. Kontrolli metrologjik ligjor

Instrumentat matës përcaktuar në pikën 1 të këtij Rregulli Teknik i nënshtrohen kontrollit metrologjik ligjor në përputhje me dispozitat e Ligjit për Metrologjinë dhe të Ligjit për Inspektimin në Republikën e Shqipërisë dhe akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tyre.

14. Mbikqyrja e tregut

SPMT duhet të marrë të gjitha masat e përshtatshme për të siguruar që instrumentat matës që janë subjekt i kontrollit metrologjik ligjor, por që nuk plotësojnë dispozitat e zbatuara të këtij Rregulli Teknik, të mos vendosen në treg dhe as të vihen në përdorim.

15. Detyrimet e rregjistrimit të vënies në përdorim të instrumentave matës

1. Çdo person fizik ose juridik që vë në përdorim për herë të parë instrumentat matës për të cilat zbatohen kërkesat e këtij Rregulli Teknik, ose që ka instrumenta matës në përgatitje për ti vënë për herë të parë në përdorim, duhet të njoftojë për këtë Drejtorinë e Përgjithëshme të Metrologjisë.
2. Njoftimi sipas paragrafit të mësipërm duhet të përmbajë së paku të dhënat që vijojnë:
 - a) emrin dhe adresën e përdoruesit të instrumentit matës,
 - b) tipin e instrumentit matës që është parashikuar të përdoret dhe vëndin e përdorimit, i shoqëruar me dokumentacionin përkatës.
 - c) emrin e prodhuesit të instrumentit matës dhe pjesët e tij.

d) datën e shitjes dhe të fillimit të përdorimit të instrumentit.

3. Kërkesat e nënpikës 15.1 nuk zbatohen për përdorimin për herë të parë të matësave të gazit, matëat e energjisë elektrike, matësat e ujit dhe matesat e nxehtësisë. Mbajtësi i këtyre instrumentave matës duhet ti dërgojë Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë, në fund të vitit kalendarik, listën e instrumentave matës për tu instaluar ose për tu zëvendësuar vitin në vijim. Ky njoftim permban:

- a) emrin e prodhuesit të instrumentit matës ose të pjesëve të tij dhe numrin e certifikates së shqyrtimit EC të tipit/projektit të instrumentit matës,
- b) numrin e instrumentave matës për tu instaluar,
- c) hapesirën kohore në të cilën duhet të behet instalimi i instrumentit matës,

16. Kontrolli për sigurinë

Kur SPMT përcakton se instrumenti matës ose një pjesë e tij e një modeli të caktuar që mban markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik, nuk përmbush kërkesat thelbësore që kanë lidhje me funksionimin metrologjik të përcaktuar në këtë Rregull Teknik, kur është instaluar dhe është përdorur siç duhet në përputhje me udhëzimet e prodhuesit, ajo merr të gjitha masat e duhura për ta tërhequr këtë instrument nga tregu, për të ndaluar ose kufizuar vendosjen më tej të tij në treg ose për të ndaluar ose kufizuar përdorimin e mëtejshëm të tij.

Kur vendos në lidhje me masat e mësipërme, SPMT mban parasysh natyrën sistematike ose të rastësishme të moskonformiteteve. Kur SPMT, përcakton se moskonformiteti është i një natyre sistematike, ajo informon menjëherë Ministrinë përgjegjëse për tregtinë.

17. Markimet e vendosura në mënyrë të padrejtë

1. Kur SPMT përcakton se markimi CE dhe markimi plotësues metrologjik janë vendosur në mënyrë të padrejtë, detyron prodhuesin ose përfaqësuesin e autorizuar të tij:

- a) të përshtatë instrumentin sipas dispozitave që lidhen me markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik që trajtohen në nënpikën 12.1 dhe 12.2 dhe
- b) ti japë fund shkeljes sipas kushteve të caktuara më parë.

2. Nëse shkelja e përshkruar më sipër vazhdon, SPMT merr të gjitha masat e duhura për të kufizuar ose ndaluar vendosjen në treg të instrumentit në fjalë ose për të siguruar se ai të tërhiqet nga tregu apo për të ndaluar ose kufizuar përdorimin më tej të tij.

18. Vendimet që lidhen me refuzimin ose kufizimin

Çdo vendim i marrë në zbatim të këtij Rregulli Teknik, që përfshin tërheqjen nga tregu të një instrumenti matës apo ndalimin ose kufizimin e vendosjes në treg dhe/ose vënies në përdorim të një instrumenti, duhet të deklarojë bazat e sakta në të cilat mbështetet. Vendimi duhet t'i njoftohet menjëherë prodhuesit (palës së përfshirë), i cili në të njëjtën kohë duhet të informohet në lidhje me rregullat ligjore në dispozicion të tij dhe për afatet kohore të cilave i nënshtrohen këto rregulla.

19. Dispozitat kalimtare

1. Duke u shmangur nga nënpika 7.2 e këtij Rregulli Teknik, instrumentat matës të përshkruar që prodhohen ose importohen në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe që kanë marre paraprakisht lejinim prkatës për vendosjen në treg dhe vënie në përdorim në përputhje me rregullat ligjore përpara hyrjes në fuqi të këtij Rregulli Teknik lejohen të tregetohen dhe të vihen në përdorim deri në mbarimin e afatit të vlefshmërisë së dokumentit ligjor shqiptar që lejon vendosjen në treg të tyre, por jo më pas se 30 tetori i vitit 2016.

2. Instrumentat matës që janë vënë në përdorim në përputhje me rregullat/kërkesat ligjore përpara hyrjes në fuqi të këtij Rregulli Teknik, lejohet të përdoren deri në 10 vjet nga data e hyrjes në fuqi të këtij Rregulli Teknik. Keto instrumenta matës i nënshtohen verifikimit të rregullt (periodik) ligjor, subjekt i këtyre rregullave/kërkesave,

20. Shkëmbimi i informacionit

SPMT, Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Drejtoria e Përgjithshme e Doganave të bashkëpunojnë në drejtim të shkëmbimit të informacioneve të ndërsjellta me qëllim sigurimin vendosjes në treg dhe venies në përdorim vetëm të instrumentave matës në përputhje me kërkesat e këtij Rregulli Teknik.

21 Vendim i KM Për miratimin e “Rregullit Teknik për “Kërkesat Thelbësore dhe Vlerësimin e Konformitetit të Instrumenteve Matëse”

Duke filluar nga data e hyrjes në fuqi të këtij Rregulli Teknik, në Vendimin e Këshillit të Ministrave Nr. 1351, datë 3.10.2008, “Për miratimin e rregullores për kërkesat teknike dhe metrologjike për instrumentat matës ligjërisht të kontrolluara”, shfuqizohet Pjesa II dhe Pjesa IV si dhe në Pjesën III “Masat e kapacitetit të shërbimit”(këto kërkesa do të zbatohen vetëm për rastet e parashikuara në nënpikat 19.1 dhe 19.2 të këtij Rregulli Teknik)

22. KËRKESAT THELBËSORE

Një instrument matës duhet të sigurojë një nivel të lartë të mbrojtjes metrologjike në mënyrë që çdo palë e interesuar të ketë besim në rezultatin e matjes, si dhe ai duhet të projektohet dhe prodhohet me një nivel të lartë cilësie për sa i përket teknologjisë së matjes dhe sigurisë së të dhënave të matjes.

Kërkesat që duhet të përmbushin instrumentat matës përshkruhen më poshtë dhe plotësohen, atje ku është e përshtatshme, nëpërmjet kërkesave mbi instrumentat matës të veçantë të përshkruara në Kërkesat Specifike nga MI-001 deri në MI-010, të cilat sigurojnë më shumë hollësi në lidhje me disa aspekte të kërkesave të përgjithshme.

Zgjidhjet e pranuar gjatë përmbushjes së kërkesave mbajnë parasysh përdorimin e parashikuar si dhe ndonjë keqpërdorim të parashikueshëm të tij.

PËRCAKTIME

Sasia (madhësia) e matur, është sasia e caktuar që i nënshtrohet matjes.

Sasia (madhësia) ndikuese, është një sasi që nuk është sasi e matur, por që ndikon në rezultatin e matjes.

Kushtet e caktuara të funksionimit, janë ato vlera për sasinë e matur dhe sasinë e ndikuese që përbëjnë kushtet normale të punës së një instrumenti.

Çrregullimi, është një sasi ndikuese që ka një vlerë brenda kufijve të përcaktuar në kërkesat e duhura, por jashtë kushteve specifike të caktuara të funksionimit të instrumentit matës. Një sasi ndikuese është një çrregullim nëse për atë sasi kushtet e caktuara të funksionimit nuk janë të përcaktuara.

Vlera kritike e ndryshimit, është vlera për të cilën ndryshimi në rezultatin e matjes konsiderohet i padëshirueshëm.

Masa materiale, është një pajisje që synon të riprodhojë ose të sigurojë në një mënyrë të përhershme gjatë përdorimit të saj një ose më shumë vlera të njohura të një sasie të dhënë.

Shitje të drejtpërdrejta, është një veprim tregtar nëse:

- rezultati i matjes shërben si bazë për çmimin që paguhet dhe;
- të paktën njëra prej palëve të përfshira në veprimin në lidhje me matjen është një konsumator ose çdo palë tjetër që kërkon një nivel të ngjashëm mbrojtjeje; dhe
- të gjitha palët në këtë veprim pranojnë rezultatin e matjes në atë kohë dhe vend.

Mjedise klimatike, janë kushtet në të cilët mund të përdoren instrumentat e matjes. Për të mbuluar ndryshimet klimatike është përcaktuar një interval i kufijve të temperaturës.

Shërbim (utilitet), konsiderohet si një furnizim me elektricitet, gaz, ngrohje ose uji.

KËRKESAT

1. Gabimet e lejuara

1.1 Në kushtet e caktuara të funksionimit dhe në mungesë të një çrregullimi, gabimi i matjes nuk duhet të kapërcejë vlerën e gabimit maksimal të lejuar (GML) siç përshkruhet në kërkesat përkatëse për instrumenat matës të veçantë.

Nëse nuk shprehet ndryshe në anekset për instrumentet matës të veçantë, GML shprehet si një vlerë e dyanshme e shmangies nga vlera e vërtetë e matjes.

1.2. Në kushtet e caktuara të funksionimit dhe në prani të një çrregullimi, kërkesa e funksionimit përshkruhet me kërkesat përkatëse për instrumentat matës të veçantë.

Në rastin kur instrumenti synohet të përdoret në një fushë elektromagnetike të përcaktuar, të vazhdueshme dhe të përhershme, funksionimi i lejueshëm gjatë testimit modular të amplitudës së fushës elektromagnetike me rrezatim, duhet të jetë brenda GML-së.

1.3. Prodhuksi përcakton mjediset klimatike, mekanike dhe elektromagnetike në të cilat instrumenti synohet të përdoret, sasinë e furnizimit me energji dhe madhësitë (vlerat) e çrregullimit që ka të ngjarë të ndikojnë në saktësinë e tij, duke mbajtur parasysh kërkesat e përshkruara në anekset përkatëse për instrumentet e veçanta.

22.1.3.1. Mjediset klimatike

Prodhuksi përcakton kufirin e lartë dhe kufirin e ulët të temperaturës për çdo njërin prej vlerave nga Tabela 1, përveç kur parashikohet ndryshe në Kërkesat Specifike nga MI-001 deri në MI-010, dhe duhet të tregojë nëse instrumenti është i parashikuar në kushte lagështie kondensuese

ose jokondensuese, si dhe vendndodhjen e parashikuar për instrumentin, d.m.th. në vend të hapur apo të mbyllur.

Tabela 1

	Kufijtë e temperaturës			
Kufiri i lartë i temperaturës	30 °C	40 °C	55 °C	70 °C
Kufiri i ulët i temperaturës	5 °C	- 10 °C	- 25 °C	- 40 °C

1.3.2. (a) Mjediset mekanike klasifikohen në klasat M1 deri në M3 siç përshkruhen më poshtë.

M1 - Kjo klasë zbatohet për instrumentet matës të përdorur në vendndodhje me dridhje dhe tronditje të një niveli të ulët, p.sh. për instrumenta matës që janë vendosur në struktura me mbështetje të lehtë që iu nënshtrohen dridhjeve dhe tronditjeve të neglizhueshme që transmetohen nga shpërthime vendorë ose veprimtari të shpimit, përplasja e dyerve, etj.

M2 - Kjo klasë zbatohet për instrumenta matës të përdorur në vendndodhjet me nivele të larta të dridhjes dhe tronditjes, p.sh. që transmetohen nga makina dhe automjete që kalojnë aty pranë ose që janë ngjitur me makineri të rënda, rripa transmisioni, etj.

M3 - Kjo klasë zbatohet për instrumenta matës të përdorur në vendndodhjet ku niveli i dridhjes dhe tronditjes është i lartë dhe shumë i lartë, p.sh. për instrumenta matës të vendosur drejtpërdrejt në makineri, në rripa transmisioni, etj.

(b) Sasitë/madhesitë e ndikuese të mëposhtme duhet të merren parasysh në lidhje me mjediset mekanikë:

- dridhje;
- tronditje mekanike.

1.3.3. (a) Mjediset elektromagnetikë klasifikohen në klasat E1, E2 ose E3 siç përshkruhen më poshtë, përveç kur përshkruhet ndryshe në anekset përkatëse për instrumentat matës të veçantë.

E1 - Kjo klasë zbatohet për instrumentat matës të përdorura në vendndodhje me çrregullime elektromagnetikë që u korrespondojnë atyre që ka të ngjarë të gjenden në ndërtesa banimi, tregtare dhe të industrisë së lehtë.

E2 - Kjo klasë zbatohet për instrumentat matës të përdorur në vendndodhje me çrregullime elektromagnetikë që u korrespondojnë atyre që ka të ngjarë të gjenden në ndërtesa industriale të tjera.

E3 - Kjo klasë zbatohet për instrumentat matës që furnizohen nga bateria e një automjeti.

Instrumentat matës të kësaj klase duhet të jenë në përputhje me kërkesat e E2 dhe kërkesat shtesë të mëposhtme:

- uljet e tensionit të shkaktuara nga vënia në funksionim e qarqeve të ndezësit të motorit të motorëve me djegie të brendshme
- ndryshimet për shkarkimin e ngarkesës që ndodhin në rast të shkëputjes së një baterie të shkarkuar, ndërsa motori është i ndezur.

(b) Në lidhje me mjediset elektromanjetike merren në konsideratë madhësitë (sasi) ndikuese të mëposhtme:

- ndërprerja e tensionit,
- zvogëlime të shkurtra të tensionit,
- tensioni i rrymes që kalon në linjat e furnizimit dhe/ose në linjat e sinjalizimit,
- shkarkime elektrostатike,
- fushat elektromagnetike të frekuencave të radios,
- fushat elektromagnetike të frekuencave të radios të përçuara në linjat e furnizimit dhe/ose në linjat e sinjalizimit,
- rritjet e mëdha të tensionit në linjat e furnizimit dhe/ose në linjat e sinjalizimit.

1.3.4. Sasi/madhësi të tjera ndikuese që duhet të merren parasysh, atje ku është e mundur, janë:

- a. ndryshimi i tensionit,
- b. luhatjet e frekuencës të linjave kryesore,
- c. fushat magnetike të frekuencës së energjise (elektrike)
- ç) çdo sasi/madhësi tjetër që ka të ngjarë të ndikojë në një mënyrë të konsiderueshme në saktësinë e instrumentit.

1.4. Kur kryhen testimet siç parashikohet në këtë Rregull Teknik, zbatohen paragrafët e mëposhtëm:

1.4.1. *Rregullat bazë për testimin dhe përcaktimin e gabimeve*

Kërkesat thelbësore të përcaktuara në nënpikat 22.1.1. dhe 22.1.2 duhet të verifikohen për çdo madhësi influencuese të konsiderueshme. Përveç kur përcaktohet ndryshe në aneksin përkatës për instrumentin e veçantë, këto kërkesa thelbësore zbatohen kur bëhet fjalë për çdo sasi të ndikuar dhe ndikimin e saj veçmas, të gjitha sasisë të ndikuara të tjera mbahen relativisht konstante në vlerat e tyre të referimit.

Testimet metrologjike kryhen gjatë ose pas futjes së madhësisë influencuese, kusht i cili mund të korrespondojë gjendjes së funksionimit normal të instrumentit kur ajo madhësi influencuese ka të ngjarë të shfaqet .

1.4.2. *Lagështira e mjedisit*

a) Sipas mjedisit klimatik të funksionimit në të cilin instrumenti parashikohet të përdoret, mund të jenë të përshtatshme testime ose në gjendje ngrohjeje të qëndrueshme të thatë (jokondensuese) ose në ngrohje të thatë me cikle (kondensuese).

b) Testimi në ngrohjen e thatë ciklike është i përshtatshëm kur kondensimi është i rëndësishëm ose kur hyrja e avullit përshpejtohet nga ndikimi i frymëmarrjes. Në kushte kur ka lagështirë jokondensuese, gjendja e ngrohjes së thatë e qëndrueshme është e përshtatshme.

2. Riprodhueshmëria

Përdorimi i së njëjtës sasi/madhësie të matur në një vendndodhje tjetër ose nga një përdorues tjetër, nëse të gjitha kushtet e tjerë janë të njëjtë, duhet të rezultojë në një përputhje të afërt të matjeve të njëpasnjëshme. Ndryshimi ndërmjet rezultateve të matjes duhet të jetë i vogël krahasuar me GML.

3. Përsëritshmëria

Përdorimi i të njëjtës sasi/madhësie të matur në të njëjtat kushte të matjes duhet të rezultojë në një përputhje të afërt të matjeve të njëpasnjëshme. Ndryshimi ndërmjet rezultateve të matjes duhet të jetë i vogël kur krahasohet me GML.

4 Diferencimi dhe ndjeshmëria

Një instrument matës duhet të jetë aq i ndjeshëm dhe pragu i diferencimit duhet të jetë aq i ulët sa që të jetë i përshtatshëm për detyrën e caktuar për matjen.

5. Qëndrueshmëria

Një instrument matës projektohet për të ruajtur një qëndrueshmëri të përshtatshme të karakteristikave metrologjike të tij për një periudhë kohore të caktuar nga prodhuesi, me kusht që të instalohet, mirëmbahet dhe përdoret siç duhet në përputhje me udhëzimet e prodhuesit, kur është në kushte mjedisore për të cilët është menduar.

6. Besueshmëria

Një instrument matës projektohet për të zvogëluar sa më shumë që të jetë e mundur ndikimin e një të mete që do ta çonte në një rezultat të pasaktë të matjes, përveç se kur prania e një të mete të tillë është e teper e dukshme.

7. Përshtatshmëria

7.1. Një instrument matës nuk duhet të ketë asnjë karakteristikë që ka të ngjarë të lehtësojë përdorimin mashtrues, ndërsa mundësitë për keqpërdorimin jo të paramenduar duhet të jenë minimale.

7.2. Një instrument matës të jetë i përshtatshëm për përdorimin e parashikuar të tij, duke mbajtur parasysh kushtet e punës në praktikë dhe nuk duhet të ketë kërkesa të paarsyeshme nga përdoruesi në mënyrë që të arrijë një rezultat të drejtë të matjes.

7.3. Gabimet e një instrumenti të matjes në shërbime jashtë regjimit të kontrolluar, në rrjedhat ose rrymat, nuk duhet të paragjykojnë të përshtatshme.

7.4. Në rastin kur një instrument matës është projektuar për matjen e vlerave të sasisë së matur që janë konstante gjatë kohës, instrumenti matës duhet të jetë i pandjeshëm ndaj luhatjeve të vogla të vlerës së sasisë së matur, ose duhet të ndërmarrë një veprim të përshtatshëm.

7.5. Një instrument matës duhet të jetë i fortë dhe materialet me të cilat ai është ndërtuar duhet të jenë të përshtatshme për kushtet në të cilat parashikohet të përdoret.

7.6. Një instrument matës të projektohet në mënyrë që të lejojë kontrollin e kërkesave të matjes pasi instrumenti është nxjerrë në treg dhe është vënë në përdorim. Nëse është e nevojshme, pajisje ose program kompjuterikë të posaçëm për këtë kontroll duhet të jenë pjesë të instrumentit. Proçedura e testimit të përshkruhet në manualin e funksionimit.

Kur një instrument matës ka program kompjuterik shoqërues, i cili siguron funksione të tjera përveç funksionit të matjes, programi kompjuterik që është vendimtar për karakteristikat metrologjike duhet të jetë i dallueshëm dhe nuk duhet kategorikisht të ndikohet nga programi kompjuterik shoqërues.

8. Mbrojtja ndaj demtimit

8.1. Karakteristikat metrologjike të një instrumenti matës nuk duhet të ndikohen kategorikisht nga lidhja e tij me një pajisje tjetër, nëpërmjet ndonjë karakteristike të vetë pajisjes së lidhur ose nga ndonjë pajisje e largët që komunikon me instrumentin matës.

8.2. Një element përbërës hardi që është vendimtar për karakteristikat metrologjike duhet të projektohet në mënyrë që të mund të jete i sigurt. Masat e sigurisë të parashikuara të garantojnë për dallimin e një ndërhyrje.

8.3. Programi kompjuterik që është vendimtar për karakteristikat metrologjike të identifikohet si i tillë dhe duhet të jete i mbrojtur.

Identifikimi i programit kompjuterik duhet të behet lehtësisht nga instrumenti matës.

Dallimi i një ndërhyrje të jetë i pranishëm për një periudhë kohe të arsyeshme.

8.4. Të dhënat e matjes dhe programi kompjuterik që është vendimtar për karakteristikat e matjes dhe parametrat metrologjikisht të rëndësishëm, të ruajtur ose të transmetuar, duhet të mbrohen në mënyrë të përshtatshme ndaj demtimit aksidental ose të qëllimshëm.

8.5. Për instrumentet matëse për matjen në shërbime, shfaqja e sasisë së plotë të furnizuar ose shfaqjet prej të cilave përcaktohet sasia e plotë e furnizuar, referimi i plotë ose i pjesshëm i të cilave është baza për pagesën, nuk duhet të jenë në gjendje që të zerohen gjatë përdorimit.

9. Informacioni që shenohet ne instrument dhe/ose shoqëron atë:

9.1. Një instrument matës mban mbishkrimet e mëposhtme:

- a) markën ose emrin e prodhuesit;
- b) informacion në lidhje me saktësinë e tij, plus, kur është e zbatueshme;
- c) informacion në lidhje me kushtet e përdorimit;
- d) kapacitetin e matjes;
- e) intervalin e matjes;
- f) shënjen e identitetit;
- g) numrin e çertifikatës të shqyrtimit EC të tipit ose çertifikatës së shqyrtimit EC të projektit;
- h) informacion nëse pajisjet shtesë që sigurojnë rezultatet metrologjike janë në përputhje ose jo me dispozitat e këtij Rregulli Teknik mbi kontrollin metrologjik ligjor.

9.2. Një instrument me përmasa shumë të vogla ose me një përbërje shumë të ndjeshme për tu lejuar që të mbajë informacion të rëndësishëm, duhet të ketë paketimin e tij, nëse është e mundur, si dhe dokumentet shoqëruese të kerkuara sipas dispozitave të këtij Rregulli Teknik.

9.3. Instrumenti shoqërohet nga informacioni në lidhje me funksionimin e tij, përveç se kur lehtësia e instrumentit të matjes e bën këtë të panevojshëm. Informacioni të jetë i thjeshtë për tu kuptuar dhe ku është e përshtatshme, të përfshijë:

- a) kushtet e regjimeve të funksionimit;
- b) klasat e mjedisit mekanik dhe elektromagnetik;
- c) kufirin e lartë dhe të ulët të temperaturës, nëse kondensimi është i mundshëm ose jo dhe vendndodhja është e hapur ose e mbyllur;
- d) udhëzimet për instalimin, mirëmbajtjen, riparimet, rregullimet e lejueshme;
- e) udhëzimet për funksionimin korrekt dhe për çdo kusht të veçantë të përdorimit;
- f) kushtet për përshtatshmerinë me ndërfaqe, nendarje ose instrumenta matëse.

9.4. Grupet e instrumenteve matës identik të përdorura në të njëjtën vendndodhje ose të përdorura për matjet në shërbime nuk kërkojnë domosdoshmërisht manualë individualë të udhëzimeve.

9.5. Përveç kur përcaktohet ndryshe në një aneks të instrumentit të veçantë, shkalla e intervalit për një vlerë të matur do të jetë në formën 1×10^n , 2×10^n , ose 5×10^n , ku n është një numër i plotë ose zero. Njësia e matjes ose simboli i saj duhet të vendosen pranë vlerës numerike.

9.6. Një matje materiale të shënohet me një vlerë nominale ose një shkallë, e shoqëruar nga njësia e matjes që është përdorur.

9.7. Njësitë e matjes që janë përdorur dhe simbolet e tyre të jenë në përputhje me dispozitat e Ligjit për Metrologjinë dhe akte të tjera nënligjore të nxjerra në zbatim të tij.

9.8. Të gjithë shënjat dhe mbishkrimet e kërkuara sipas çdo kërkesë të jenë të qarta, të pafshirshme, jo me dy kuptime dhe të patransferueshme.

10. Tregimi i rezultatit

10.1. Tregimi i rezultatit të bëhet nëpërmjet një shfaqje në ekran ose kopje të shtypur.

10.2. Tregimi i çdo rezultati të jetë i qartë e jo me dy kuptime dhe të shoqërohet nga shënja dhe mbishkrime të nevojshme për të informuar përdoruesin në lidhje me rëndësinë e rezultatit.

Një lexim i thjeshtë i rezultatit të paraqitur të lejohet në kushtet normale të përdorimit.

Tregues shtesë mund të vendosen me kusht që ata të mos ngatërrohen me treguesit metrologjikisht të kontrolluar.

10.3. Në rast të kopjes së printuar, kjo kopje ose ky regjistrim gjithashtu të jenë të thjeshta për t'u lexuar dhe të pafshirshme.

10.4. Një instrument matës për shitjet në veprimet tregtare të drejtpërdrejta duhet të projektohet për të paraqitur rezultatin e matjes për të dyja palët pjesëmarrëse në këtë veprim, kur instalohet ashtu siç është menduar. Në rastet kritike në shitjet e drejtpërdrejta, çdo kupon që i jepet konsumatorit nga një pajisje ndihmëse që nuk është në përputhje me kërkesat e këtij Rregulli Teknik, të mbartë një informacion të përshtatshëm të kufizuar.

10.5. Pavarësisht nëse një instrument matës i synuar për qëllime matëse në shërbime mund të lexohet së largu, ose jo, ai të pajiset në çdo rast me një ekran metrologjikisht të kontrolluar, që mund të shihet nga konsumatori pa përdorur vegla ndihmëse. Leximi i këtij ekrani është rezultati i matjes që shërben si bazë për çmimin që do të paguhet.

11. Përpunimi i mëtejshëm i të dhënave për të përfunduar veprimin tregtar

11.1. Një instrument matës ndryshe nga një instrument matës i shërbimeve duhet të regjistrojë në menyra të qëndrueshme rezultatin e matjes të shoqëruar nga informacioni për identifikimin e veprimit të caktuar, kur:

a) matja nuk është e përsëritshme dhe;

b) instrumenti matës normalisht synohet për përdorim në mungesë të një prej palëve të tregtimit.

11.2. Përveç kësaj, një provë e qëndrueshme e rezultatit të matjes dhe informacionit, për të identifikuar veprimin, vihet në dispozicion sipas kërkesës në kohën e përfundimit të matjes.

12. Vlerësimi i konformitetit

Një instrument matës projektohet në mënyrë që të lejojë vlerësimin e konformitetit së tij me kërkesat përkatëse në këtë Rregull Teknik.

23 MODULI A. DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË KONTROLLIN E BRENDSHËM TË PRODHIMIT

1. “Deklarimi i konformitetit mbështetur në kontrollin e brendshëm të prodhimit” është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentët matës në fjalë përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Dokumentacioni teknik

2. Prodhuesi duhet të sigurojë dokumentacionin teknik siç përshkruhet në pikën 9 të këtij Rregulli Teknik. Dokumentacioni duhet të krijojë mundësi të vlerësimit të konformitetit të instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik. Ai, për aq sa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, mbulon projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit.

3. Prodhuesi vendos dokumentacionin teknik në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit.

Prodhimi

4. Prodhuesi merr të gjitha masat e nevojshme për të siguruar konformitetin e instrumentave të prodhuar me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

5. Deklarimi me shkrim i konformitetit

5.1. Prodhuesi vendos markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

5.2. Për çdo model instrumenti hartohet deklarata e konformitetit e cila duhet të vendoset në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Një deklaratë e tillë identifikon instrumentin për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet të zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrument të veçantë, në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

Përfaqësuesi i autorizuar

6. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikat 3 dhe 5.2 të kësaj pike mund të përmbushen, për llogari dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

Kur prodhuesi nuk është i vendosur brenda vendit dhe nuk ka një përfaqësues të autorizuar, detyrimet që gjenden në nënpikat 3 dhe 5.2 të kësaj pike janë në përgjegjësi të personit që vendos instrumentin në treg.

24 MODULI A1. DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË KONTROLLIN E BRENDSHËM TË PRODHIMIT DHE NË TESTIMIN E PRODUKTIT

**NGA NJË ORGAN I MIRATUAR/ORGANIZEM EVROPIAN I RREGJISTRUR
OEN/OM**

1. "Deklarimi i konformitetit i mbështetur në kontrollin e brendshëm të prodhimit plus testimin e produktit nga një OEN/OM për vlerësimin e konformitetit " është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë përmbushin kërkesat përkatëse të këtij Rregulli Teknik.

Dokumentacioni teknik

2. Prodhuesi siguron dokumentacionin teknik siç përshkruhet në piken 9. Dokumentacioni duhet të mundesoje vlerësimin e konformitetit të instrumentit matës me kërkesat përkatëse të këtij Rregulli Teknik. Ai, për aq sa kerkohet për një vlerësim të tillë, mbulon projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit.

3. Prodhuesi ve në dokumentacionin teknik në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit.

Prodhimi

4. Prodhuesi merr të gjitha masat e nevojshme për të siguruar konformitetin e instrumentave të prodhuar me kërkesat përkatëse të këtij Rregulli Teknik.

Kontrollet e produktit

5. Një OEN/OM, i zgjedhur nga prodhuesi, duhet të kryejë kontrolle të produktit ose duhet të marrë masa për kryerjen e tyre në intervale të përshtatshme të përcaktuara prej tij, me qëllim që të verifikojë cilësinë e kontrolleve të brendshëm të produktit, duke mbajtur parasysh ndër të tjera, kompleksitetin teknologjik të instrumenteve dhe sasinë e prodhimit.

Një mostër e përshtatshme e produkteve përfundimtare, e marrë nga OEN/OM, përpara vendosjes në treg, duhet të ekzaminohet dhe duhet të kryhen teste të përshtatshme siç identifikohen nga dokumenti/at përkatëse të referuara sipas pikës 11 të këtij Rregulli Teknik ose me teste të barasvlerëshme për të kontrolluar përputheshmerinë e instrumentave me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Në mungesë të një dokumenti të duhur OEN/OM në fjalë vendoset në lidhje me testimet e përshtatshme që duhet të kryhen.

Në ato raste kur një numër i rëndësishëm i instrumenteve nga mostra nuk është në përputhje me një nivel të pranueshëm cilësie, OEN/OM duhet të marrë masa të duhura.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

6.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM të referuar në nënpikën 24.5 të këtij moduli, numrin e identifikimit të këtij të fundit në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

6.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila duhet të vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me çdo instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë, sesa për

instrumentë individuale në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

Përfaqësuesi i autorizuar

7. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikat 3 dhe 6.2 të pikës 24 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij. Kur prodhuesi nuk është i vendosur brenda vendit dhe nuk ka një përfaqësues të autorizuar, detyrimet që gjenden në nënpikat 3 dhe 6.2 të pikës 24 duhet të jenë përgjegjësia e personit që vendos instrumentin në treg

25. MODULI B. – SHQYRTIMI I TIPIT

1. ‘Shqyrtimi i tipit’ është pjesë e një procedure të vlerësimit të konformitetit, sipas të cilës një OEN/OM i vlersimit të konformitetit shqyrton projektin teknik të një instrumenti matës dhe siguron e deklaron se projekti teknik përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

2. Shqyrtimi i tipit mund të kryhet në njërin nga mënyrat e mëposhtme. OEN/OM vendos mbi mënyrën e përshtatshme dhe për mostrat e kërkuara:

- (a) shqyrtimi i një mostre përfaqësuese e prodhimit të parashikuar të instrumentit matës të plotë;
- (b) shqyrtimi i mostrave përfaqësuese të prodhimit të parashikuar të një ose më shumë pjesëve më të rëndësishme të instrumentit matës, plus vlerësimi i përputhshmërisë së projektit teknik të pjesëve të tjera të instrumentit matës nëpërmjet shqyrtimit të dokumentacionit teknik dhe të dhënave mbështetëse të nënpikes 25.3;
- (c) vlerësimi i përputhshmërisë së projektit teknik të instrumentit matës nëpërmjet shqyrtimit të dokumentacionit teknik dhe të dhënave mbështetëse të referuara në nënpikën 25.3, pa shqyrtimin e një mostre.

3. Kërkesa për shqyrtimin e tipit duhet të paraqitet nga prodhuesi pranë një OEN/OM të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

- a. emrin dhe adresën e prodhuesit dhe, nëse kërkesa paraqitet nga përfaqësuesi i autorizuar, edhe emrin dhe adresën e tij;
- b. një deklaratë me shkrim se e njëjta kërkesë nuk është paraqitur pranë ndonjë OEN/OM tjetër;
- c. dokumentacionin teknik siç përshkruhet në pikën 9. Dokumentacioni duhet të mundësojë vlerësimin e konformitetit të instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik. Ai, për aq sa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, duhet të mbulojë projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit;
- d. mostrat përfaqësuese të prodhimit të parashikuar siç kërkohet nga OEN/OM;
- e. të dhënat mbështetëse për përputhshmërinë e projektit teknik për ato pjesë të instrumentit matës për të cilat nuk kërkohen mostra. Këto të dhëna mbështetëse duhet të përmendin çdo dokument të duhur që është zbatuar, në veçanti atje ku dokumentet e duhura sipas pikës 12 nuk janë zbatuar në mënyrë të plotë, dhe duhet të përfshijnë, atje ku është e nevojshme, rezultatet e testeve të kryera nga laborator i përshtatshëm i prodhuesit ose nga ndonjë laborator tjetër testues për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij.

4. OEN/OM duhet:

Për mostrat:

4.1. të shqyrtojë dokumentacionin teknik, verifikojë se mostrat janë prodhuar në përputhje me të dhe identifikojë elementet që janë projektuar në përputhje me dispozitat përkatëse të dokumenteve të duhura të referuar në pikën 11, si dhe elementet që janë projektuar pa zbatuar dispozitat përkatëse të atyre dokumenteve;

4.2. të kryejë shqyrtimet dhe testimet e duhura, ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të kontrolluar, nëse atje ku prodhuesi ka zgjedhur të zbatojë zgjidhjet e dokumenteve të duhura të referuar në pikën 11, ato janë zbatuar siç duhet;

4.3. të kryejë shqyrtimet dhe testimet e duhura ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të kontrolluar, nëse atje ku prodhuesi ka zgjedhur të mos zbatojë zgjidhjet e dokumentave përkatës të referuar në pikën 12, zgjidhjet e zbatuara nga prodhuesi përmbushin kërkesat përkatëse thelbësore të këtij Rregulli Teknik;

4.4. të bjerë dakord me paraqitësin e kërkesës në lidhje me vendndodhjen ku do të kryhen shqyrtimet dhe testimet.

Për pjesët e tjera të instrumentit matës:

4.5. të shqyrtojë dokumentacionin teknik dhe provat mbështetëse për të vlerësuar përputhshmërinë e projektit teknik të pjesëve të tjera të instrumentit matës.

Për procesin e prodhimit:

4.6. të shqyrtojë dokumentacionin teknik për të siguruar se prodhuesi ka mjete të përshtatshme për të siguruar prodhimin e qëndrueshëm.

5.1. OEN/OM duhet të hartojë një raport vlerësimi që regjistron aktivitetet e kryera të ndërmarra në përputhje me nënpikën 25.4 dhe rezultatet e tyre. Pa cënuar nënpikën 11.8, OEN/OM duhet të bëjë publike përmbajtjen e këtij raporti, të plotë ose të pjesshme, vetëm me pëlqimin e prodhuesit.

5.2. Atje ku projekti teknik përmbush kërkesat e këtij Rregulli Teknik që zbatohen ndaj instrumentit matës, OEN/OM duhet të lëshojë prodhuesit një çertifikatë të shqyrtimit EC të tipit.

Çertifikata duhet të përmbajë emrin dhe adresën e prodhuesit dhe, nëse është e përshtatshme, të përfaqësuesit të autorizuar të tij, përfundimet e shqyrtimit, kushtet (nëse ka) për vlefshmërinë e tij dhe të dhënat e nevojshme për identifikimin e instrumentit.

Çertifikata mund të ketë një ose më shumë anekse të bashkëngjitura.

Çertifikata dhe anekset e saj duhet të përmbajnë të gjithë informacionin e duhur për vlerësimin e përputhshmërisë dhe të kontrollit gjatë punës. Në veçanti, për të lejuar që përputhshmëria e instrumenteve matës të vlerësohet me tipin e shqyrtuar për riprodhueshmërinë e funksioneve metrologjike të tyre, kur ata janë rregulluar siç duhet me përdorimin e mjeteve të përshtatshme, përmbajtja duhet të përfshijë:

a) karakteristikat metrologjike të llojit të instrumentit;

b) masat e kërkuara për sigurimin e integritetit të instrumenteve (vulosja, identifikimi i programit kompjuterik, etj.);

c) informacion mbi elementët e tjerë të nevojshëm për identifikimin e instrumenteve dhe për të kontrolluar përputhshmërinë e jashtme vizuale të tyre me tipin;

d) nëse është e përshtatshme, çdo informacion të veçantë të nevojshëm për të verifikuar karakteristikat e instrumenteve të prodhuar;

e) në rastin e një nëndarje, të gjithë informacionin e nevojshëm për të siguruar përputhshmërinë me nendarjet e tjera ose instrumentat matës.

Çertifikata duhet të ketë një vlefshmëri prej dhjetë vjetësh nga data e lëshimit dhe mund të rinovohet për periudha të mëvonshme prej dhjetë vjetësh secila.

5.3. OEN/OM duhet të hartojë një raport të vlerësimit në lidhje me këtë dhe duhet ta vërë atë në dispozicion të Ministrit përgjegjës të tregtine.

6. Prodhuksi i duhet të informojë OEN/OM që mban dokumentacionin teknik në lidhje me çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit, për të gjitha ndryshimet në instrument që mund të ndikojnë në përputhshmërinë e instrumentit me kërkesat thelbësore ose kushtet për vlefshmërinë e çertifikatës.

Ndryshime të tilla kërkojnë miratim shtesë në formën e një shtese ndaj çertifikatës origjinale të shqyrtimit EC të tipit .

7. Çdo OEN/OM duhet të informojë menjëherë Ministrin përgjegjës për tregtinë atë në lidhje me:

a. çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe anekset e lëshuara;

b. shtesat dhe ndryshimet në lidhje me çertifikatat e lëshuara më parë.

Çdo organ i miratuar duhet të informojë menjëherë Ministrin përgjegjës për tregtinë që e ka caktuar atë për tërheqjen e një çertifikate të shqyrtimit EC të tipit. OEN/OM duhet të mbajë dosjen teknike që përfshin dokumentacionin e paraqitur nga prodhuesi për një periudhë deri në fund të vlefshmërisë së çertifikatës.

8. Prodhuksi duhet të mbajë një kopje të çertifikatës së shqyrtimit EC të tipit , anekseve të saj dhe shtesave me dokumentacionin teknik për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit matës të fundit.

9. Përfaqësuesi i autorizuar i prodhuesit mund të paraqesë kërkesën sipas nënpikës 25.3 dhe mund të kryejë detyrimet e përmendura në nënpikat 25.6 dhe 25.8. Nëse prodhuesi nuk është brenda vendit dhe ai nuk ka një përfaqësues të autorizuar, detyrimet për të vendosur dokumentacionin teknik në dispozicion, sipas kërkesës, duhet të jetë përgjegjësia e personit të caktuar nga prodhuesi.

26 MODULI - C - DEKLARIMI I KONFORMITETIT NDAJ TIPIT, MBËSHTETUR NË KONTROLLIN E BRENDSHËM TË PRODHIMIT

1. ‘Deklarimi i konformitetit ndaj tipit mbështetur në kontrollin e brendshëm të prodhimit’ është pjesë e procedurës së vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruara në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë janë në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuksi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar përputhshmerinë e instrumenteve të prodhuar me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

3.1. Prodhuksi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik në secilin instrument matës që është në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

3.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklarates duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë se sa për instrumente të veçante në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

Përfaqësuesi i autorizuar

4. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikën 26. 3.2 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

Kur prodhuksi nuk është brenda vendit dhe ai nuk ka këtu një përfaqësues të autorizuar, detyrimet që gjenden në nënpikën 26. 3.2 duhet të jenë përgjegjësia e personit që vendos instrumentin në treg.

27. MODULI C1. DEKLARIMI I KONFORMITETIT NDAJ TIPIT MBËSHTETUR NË KONTROLLIN E BRENDSHËM TË PRODHIMIT PLUS TESTIMIN E PRODUKTIT NGA NJË OEN/OM

1. ‘Deklarimi i konformitetit ndaj tipit mbështetur në kontrollin e brendshëm të prodhimit plus testimin e produktit nga një OEN/OM është pjesë e procedurës së vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuksi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë janë në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuksi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar përputhshmërinë e instrumenteve të prodhuar me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Kontrollet e produktit

3. Një OEN/OM i zgjedhur nga prodhuksi, duhet të kryejë kontrolle të produktit ose duhet të marrë masa për kryerjen e tyre në intervale të përshtatshme të zgjedhur prej tij, në mënyrë që të verifikojë cilësinë e kontrolleve të brendshëm të produktit, duke mbajtur parasysh nder të tjera, kompleksitetin teknologjik të instrumenteve dhe sasinë e prodhimit.

Një mostër e përshtatshme e produkteve përfundimtarë, e marre nga OEN/OM përpara nxjerrjes në treg, duhet të shqyrohet dhe testime të përshtatshme duhet të kryhen, siç përcaktohen në dokumentet e duhura referuar në pikën 11, ose testime të barasvlershme, për të kontrolluar përputhshmërinë e produktit me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik. Në mungesë të një dokumenti të duhur, organi në fjalë duhet të vendosë në lidhje me testimet e përshtatshme që do të kryhen.

Në ato raste kur një numër i përshtatshëm i instrumenteve në moster nuk është në përputhje me një nivel të pranueshem të cilësisë OEN/OM duhet të marrë masat e duhura.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

4.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM referuar nën pikën 27.3, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që është në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

4.2 Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ai duhet të identifikojë modelin e instrumentin për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklarates duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente të vecant, në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

Përfaqësuesi i autorizuar

5. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nën pikën 27.4.2 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

Kur prodhuesi nuk është brenda vendit dhe nuk ka një përfaqësues të autorizuar, detyrimet që gjenden në nën pikën 27.4.2 do të jenë përgjegjësi e personit që vendos instrumentin në treg.

28 MODULI - D - DEKLARIMI I KONFORMITETIT NDAJ TIPIT MBËSHTETUR NË SIGURIMIN E CILËSISË TË PROCESIT TË PRODHIMIT

1. ‘Deklarimi i konformitetit ndaj tipit mbështetur në sigurimin e cilësisë së procesit të prodhimit’ është pjesë e procedurës së vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë janë në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuesi duhet të përdorë një sistem të miratuar të cilësisë për prodhimin, inspektimin e produktit përfundimtar dhe testimin e instrumentit matës në fjalë siç përcaktohet në nën pikën 28.3 dhe do t’i nënshtrohet mbikqyrjes siç përcaktohet në nën pikën 28.4.

Sistemi i cilësisë

3.1. Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të cilësisë pranë një OEN/OM të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

- a. të gjithë informacionin e duhur për kategorinë e parashikuar të instrumentit;
- b. dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;
- c. dokumentacionin teknik të tipit të miratuar dhe një kopje të çertifikatës së shqyrtimit EC të tipit .

3.2. Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e instrumenteve me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe kërkesat e dhëna të këtij Rregulli Teknik.

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat e përshtatura nga prodhuesi duhet të dokumentohen në një mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e praktikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara. Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë duhet të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve, planeve, manualëve dhe të dhënave mbi cilësinë.

Ai duhet të përmbajë veçanërisht një përshkrim të përshtatshëm mbi:

- a. objektivat e cilësisë dhe strukturën organizative, përgjegjësitë dhe autoritetin e administratës në lidhje me cilësinë e produktit;
- b. prodhimin, kontrollin e cilësisë dhe teknikat, proceset dhe veprimet sistematike të sigurimit të cilësisë që do të përdoren;
- c. shqyrtimet dhe testimet që do të kryhen përpara, gjatë dhe pas prodhimit dhe dendësia me të cilën ato do të kryhen;
- d. të dhënat mbi cilësinë, të tilla si raporte inspektimi dhe informacion mbi testimet, të dhëna të kalibrimit, raporte kualifikimi të personelit në fjalë, etj;
- e. mjetet për vëzhgimin e arritjeve në lidhje me cilësinë e kërkuar të produktit dhe funksionimin e efektshëm të sistemit të cilësisë.

3.3. OEN/OM duhet të vlerësojë sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse ai përmbush kërkesat e referuara në nënpikën 28.3.2. Ai duhet të nënkuptojë përputhshmëri me këto kërkesa në lidhje me një sistem të cilësisë që është në përputhje me karakteristikat korresponduese të standardit të harmonizuar kombëtar përkatës, nga momenti që referimet e tij janë botuar.

Përveç përvojës mbi sistemet e menaxhimit të cilësisë, ekipi i kontrollit duhet të zotërojë përvojë të përshtatshme në fushën përkatëse të metrologjisë e teknologjisë së instrumenteve dhe njohuri mbi kërkesat e zbatueshme të këtij Rregulli Teknik. Proçedura e vlerësimit duhet të përfshijë një vizitë inspektimi në mjediset e prodhuesit.

Vendimi duhet t'i njoftohet prodhuesit. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

3.4. Prodhuesi duhet të marrë përsipër të përmbushë detyrimet që rrjedhin prej sistemit të cilësisë që është miratuar dhe për mirëmbajtjen e tij në mënyrë që ai të qëndrojë i përshtatshëm dhe i efektshëm.

3.5. Prodhuesi duhet të OEN/OM që ka miratuar sistemin e cilësisë në lidhje me çdo ndryshim të bere në sistemin e cilësisë.

OEN/OM duhet të vlerësojë ndryshimet e propozuara dhe duhet të vendosë nëse sistemi i cilësisë i ndryshuar përmbush akoma kërkesat e referuara në nënpikën 28. 3.2 ose nëse kërkohet një vlerësim i ri.

Ai duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

Mbikqyrja nën përgjegjësinë e OEN/OM

4.1. Qëllimi i mbikqyrjes është për t'u siguruar se prodhuesi përmbush detyrimet që rrjedhin nga sistemi i miratuar i cilësisë.

4.2. Prodhuesi duhet t'i lejojë OEN/OM që të hyjë për qëllime inspektimi në vëndet e prodhimit, inspektimit, testimit e magazinimit dhe do t'i sigurojë atij të gjithë informacioni e nevojshëm, në veçanti:

- a. dokumentacionin e sistemit të cilësisë;
- b. të dhënat mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe informacion mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

4.3. OEN/OM duhet të kryejë kontrolle periodikë për t'u siguruar se prodhuesi e mirëmban dhe e zbaton sistemin e cilësisë dhe duhet ti paraqesë prodhuesit një raport mbi kontrollin.

28.4. Përveç kësaj, OEN/OM mund të kryejë vizita të papritura tek prodhuesi. Gjatë vizitave të tilla, nëse është e nevojshme, organi mund të kryejë teste të produkteve ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të verifikuar se sistemi i cilësisë është duke funksionuar në rregull.

Ai duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport mbi vizitën, dhe një raport të testeve, nëse janë kryer.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

5.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM referuar në pikën 28. 3.1, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që është në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

5.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për dhjetë vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit.

Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklarates duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente individuale në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

6. Prodhuesi, për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit, duhet të mbaje në dispozicion të autoriteteve kombëtare:

- a. dokumentacionin që i referohet në pikën 28.3.1, b);
- b. ndryshimin e referuar në pikën 28.3.5, siç është miratuar;
- c. vendimet dhe raportet nga OEN/OM referuar në pikave 28.3.5; 28.4.3 dhe 28. 4.4.

7. Çdo OEN/OM periodikisht duhet të vendosë në dispozicion të Ministrisë përgjegjëse për tregtinë, listën e miratimeve të sistemeve të cilësisë të lëshuar ose të refuzuar dhe duhet të informojë menjëherë atë për tërheqjen e një miratimi të një sistemi të cilësisë.

Përfaqësuesi i autorizuar

8. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në pikat 28.3.1; 28. 3.5; 28. 5.2 dhe 28. 6 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

29. MODULI D1. - DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË SIGURIMIN E CILËSISË SË PROCESIT TË PRODHIMIT

1. "Deklarimi i konformitetit mbështetur në sigurimin e cilësisë gjatë procesit të prodhimit" është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik

Dokumentacioni teknik

2. Prodhuesi duhet të sigurojë dokumentacionin teknik siç përshkruhet në pikën 9. Dokumentacioni duhet të lejojë vlerësimin e përputhshmërisë së instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik

Ai, për aq sa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, duhet të përfshijë projektin teknik, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit.

3. Prodhuesi duhet të vendosë dokumentacionin teknik në dispozicion të autoriteteve kombetare për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit.

Prodhimi

4. Prodhuesi duhet të përdorë një sistem të miratuar cilësisë për prodhimin, inspektimin perfundimtar të produktit dhe testimin e instrumentit matës në fjalë siç përcaktohet në nënpikën 5 dhe duhet t'i nënshtrohet mbikqyrjes siç përcaktohet në nënpikën 29. 6.

Sistemi i cilësisë

5.1. Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të cilësisë pranë një organi të vlerësimit të konformitetit të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

- a) të gjithë informacionin e duhur për kategorinë e parashikuar të instrumentit;
- b) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;
- c) dokumentacionin teknik të referuar në nënpikën 29.2.

5.2. Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e instrumenteve me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat e miratuara nga prodhuesi duhet të dokumentohen me shkrim në një mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e praktikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara. Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë duhet të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve, planeve, manualëve dhe të dhënave mbi cilësinë.

Ai duhet të përmbajë veçanërisht një përshkrim të përshtatshëm mbi:

- a) objektivat e cilësisë dhe strukturën organizative, përgjegjësitë dhe autoritetin e menaxhimit në lidhje me cilësinë e produktit;
- b) prodhimin, kontrollin e cilësisë dhe teknikën, proceset dhe veprimet sistematike të sigurimit të cilësisë që do të përdoren;
- c) shqyrtimet dhe testimet që do të kryhen përpara, gjatë dhe mbas prodhimit dhe dëndësia me të cilën ato do të kryhen;

d) të dhënat mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe informacion mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

e) mjetet për vëzhgimin e arritjeve në lidhje me cilësinë e kërkuar të produktit dhe funksionimin e efektshëm të sistemit të cilësisë.

5.3 OEN/OM duhet të vlerësojë sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse ai përmbush kërkesat sipas nënpikës 29.5.2. Sistemi duhet të prezumoje përputhshmërinë me këto kërkesa në lidhje me një sistem cilësisë që është në përputhje me specifikimet korresponduese të standardit të harmonizuar kombëtar, nga momenti që referimet ndaj tij janë botuar.

Përveç përvojës në menaxhimin e sistemeve të cilësisë, ekipi i kontrollit duhet të zotërojë përvojë të përshtatshme në fushën përkatëse të metrologjisë e teknologjisë së instrumenteve dhe njohuri mbi kërkesat e zbatuara të këtij Rregulli Teknik. Proçedura e vlerësimit duhet të përfshijë një vizitë inspektimi në mjediset e prodhuesit.

Vendimi duhet t'i njoftohet prodhuesit. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

5.4. Prodhuesi duhet të marrë përsipër të përmbushë detyrimet që rrjedhin prej sistemit të cilësisë që është miratuar dhe të mirëmbaje atë në mënyrë që ai të qëndrojë i përshtatshëm dhe i efektshëm.

5.5. Prodhuesi duhet të informojë OEN/OM që ka miratuar sistemin e cilësisë në lidhje me çdo ndryshim të kryer në sistemin e cilësisë.

OEN/OM duhet të vlerësojë ndryshimet e propozuara dhe të vendosë nëse sistemi i ndryshuar i cilësisë përmbush akoma kërkesat e referuara në nënpikën 29.5.2 ose nëse kërkohet një vlerësim i ri.

Ai duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

Mbikqyrja nën përgjegjësinë e OEN/OM

6.1. Qëllimi i mbikqyrjes është për t'u siguruar se prodhuesi përmbush detyrimet që rrjedhin nga sistemi i miratuar i cilësisë.

6.2. Prodhuesi duhet të lejojë OEN/OM që të hyjë për qëllime inspektimi në vendet e prodhimit, inspektimit, testimit e magazinimit dhe duhet të sigurojë atij të gjithë informacionin e nevojshëm, në veçanti:

a) dokumentacionin e sistemit të cilësisë;

b) dokumentacionin teknik të referuar në nënpikën 29.2;

c) të dhënat mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe informacion mbi testimet, të dhënat mbi kalibrimet, raporte të kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

6.3. OEN/OM duhet të kryejë kontrole periodike për të siguruar se prodhuesi e mirëmban dhe zbaton sistemin e cilësisë dhe duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport të kontrollit.

29.6.4. Përveç kësaj, OEN/OM mund të kryejë vizita të palajmëruara pranë prodhuesit. Gjatë vizitave të tilla, organi në fjalë, nëse është e nevojshme, mund të kryejë teste të produkteve ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të verifikuar se sistemi i cilësisë është duke funksionuar në rregull.

Ai duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport mbi vizitën, dhe nëse janë zhvilluar testime, një raport të tyre.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

7.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e organit të vlerësimit të konformitetit referuar nën pikën 29.5.1, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

7.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me çdo instrument matës që nxirret në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë, sesa për instrument të veçantë, në ato raste kur një numër i madh instrumentash dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

8. Prodhuesi, për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit, duhet të mbaje në dispozicion të autoriteteve kombëtare:

a) dokumentacionin që i referohet në nën pikën 29.5.1 b);

b) ndryshimin e referuar në nën pikën 29.5.5, siç është miratuar;

c) vendimet dhe raportet nga OEN/OM që referohen në nën pikat 29.5.5; 29.6.3 dhe 29.6.4.

9. Çdo OEN/OM duhet të vendosë periodikisht në dispozicion të Ministrisë përgjegjëse për tregtinë, listën e miratimeve të sistemeve të cilësisë të lëshuar ose të refuzuar dhe duhet të informojë menjëherë atë për tërheqjen e një miratimi të një sistemi cilësie.

Përfaqësuesi i autorizuar

10. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nën pikat 29.3, 29.5.1, 29.5.5, 29.7.2 dhe 29.8 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

30 MODULI -E.- DEKLARIMI I KONFORMITETIT NDAJ TIPIT MBËSHTETUR NË SIGURIMIN E CILËSISË TË INSPEKTIMIT DHE TESTIMIT TË PRODUKTIT PËRFUNDIMTAR

1. 'Deklarimi i konformitetit ndaj tipit mbështetur në sigurimin e cilësisë të inspektimit dhe të testimit të produktit përfundimtar' është pjesë e procedurës së vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë janë në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuesi duhet të përdorë një sistem cilësie të miratuar siç përcaktohet në nën pikën 30.3 për inspektimin dhe testimin e prodhimit përfundimtar të instrumentit matës në fjalë dhe i cili duhet të jetë subjekt i mbikqyrjes siç përcaktohet në nën pikën 30.4.

Sistemi i cilësisë

3.1. Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të cilësisë pranë një OEN/OM të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

- a) të gjithë informacionin përkatës për kategorinë e parashikuar të instrumentit;
- b) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;
- c) dokumentacionin teknik të tipit të miratuar dhe një kopje të çertifikatës së shqyrtimit EC të tipit .

3.2. Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e instrumenteve me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat zbatuara nga prodhuesi duhet të dokumentohen me shkrim në një mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e praktikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara.

Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë duhet të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve, planeve, manualëve dhe të dhënave mbi cilësinë.

Ai duhet të përmbajë veçanërisht një përshkrim të përshtatshëm të:

- a) objektivave të cilësisë dhe strukturën organizative, përgjegjësitë dhe autoritetin e menaxhimit në lidhje me cilësinë e prodhimit;
- b) shqyrtimet dhe testimet që do të kryhen pas prodhimit;
- c) të dhënat mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe informacion mbi testimet, të dhënat mbi kalibrimet, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;
- d) mjetet për vëzhgimin e funksionimit të efektshëm të sistemit të cilësisë.

3.3. OEN/OM i vlerësimit të konformitetit duhet të vlerësojë sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse ai përmbush kërkesat e nënpikës 30.3.2. Sistemi duhet të presupozojë përputhshmërinë me këto kërkesa në lidhje me një sistem të cilësisë që është në përputhje me specifikimet korresponduese të standardit të harmonizuar shqiptar , nga momenti që referimet ndaj tij janë botuar.

Përveç përvojës në menaxhimin e sistemeve të cilësisë, ekipi i kontrollit duhet të zotërojë përvojë të përshtatshme në fushën përkatëse të metrologjisë e teknologjisë së instrumenteve dhe njohuri mbi kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik. Procedura e vlerësimit duhet të përfshijë një vizitë inspektimi në mjediset e prodhuesit.

Perfundimi duhet t'i njoftohet prodhuesit. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

3.4. Prodhuesi duhet të marrë përsipër të përmbushë detyrimet që rrjedhin prej sistemit të cilësisë që është miratuar dhe të mirëmbajë atë në mënyrë që ai të qëndrojë i përshtatshëm dhe i efektshëm.

3.5. Prodhuesi duhet të informojë OEN/OM që ka miratuar sistemin e cilësisë në lidhje me çdo ndryshim të parashikuar në sistemin e cilësisë. Organi duhet të vlerësojë ndryshimet e propozuara dhe duhet të vendosë nëse sistemi i cilësisë i ndryshuar përmbush akoma kërkesat e nënpikës 30.3.2, apo nëse kërkohet një vlerësim i ri.

Ai duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

Mbikqyrja nën përgjegjësinë e OEN/OM

4.1. Qëllimi i mbikqyrjes është për tu siguruar se prodhuesi përmbush detyrimet që rrjedhin nga sistemi i miratuar i cilësisë .

4.2. Prodhuesi duhet të lejojë OEN/OM që të hyjë për qëllime inspektimi në vendet e prodhimit, inspektimit, testimit e magazinimit dhe duhet t'i sigurojë atij të gjithë informacioni e nevojshëm, në veçanti:

a) dokumentacionin e sistemit të cilësisë;

b) të dhëna mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe të dhëna mbi testimet, të dhëna mbi kalibrimet, mbi raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

4.3. OEN/OM duhet të kryejë kontrole periodike për tu siguruar se prodhuesi e mirëmban dhe e përdor sistemin e cilësisë dhe duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport të kontrollit.

4.4. Përveç kësaj, OEN/OM mund të kryejë vizita të palajmeruara pranë prodhuesit. Gjatë vizitave të tilla, nëse janë të nevojshme, organi mund të kryejë teste të prodhimeve ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të verifikuar se sistemi i cilësisë është duke funksionuar në rregull. Ai duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport mbi vizitën, dhe nëse janë zhvilluar teste një raport të tyre.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

5.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM, referuar në nënpikën 30.3.1, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që është në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

5.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar. Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg.

Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë, sesa për instrumente individuale, në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

6. Prodhuesi, për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit, duhet të mbajë në dispozicion të autoriteteve kombëtare:

a) dokumentacionin sipas nënpikës 30.3.1 b);

b) ndryshimin sipas nënpikës 30.3.5, siç është miratuar;

c) vendimet dhe raportet nga OEN/OM sipas nënpikës 30.3.5, nënparagrafi përfundimtar dhe nënpikave 30.4.3 dhe 30.4.4.

7. Çdo OEN/OM periodikisht duhet të vendosë në dispozicion të Ministrit përgjegjëse për tregtinë listën e miratimeve të sistemeve të cilësisë të lëshuar ose të refuzuar dhe duhet të informojë menjëherë atë për tërheqjen e një miratimi të një sistemi të cilësisë.

Përfaqësuesi i autorizuar

8. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikat 30.3.1; 30.3.5, 30.5.2 dhe 30.6 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

31 MODULI E1 - DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË SIGURIMIN E CILËSISË TE INSPEKTIMIT DHE TESTIMIT PËRFUNDIMTAR TË PRODUKTIT

1. ‘Deklarimi i konformitetit mbështetur në sigurimin e cilësisë të inspektimit dhe testimit përfundimtar të produktit’ është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Dokumentacioni teknik

2. Prodhuesi duhet të sigurojë dokumentacionin teknik siç përshkruhet në piken 9. Dokumentacioni duhet të mundësojë vlerësimin e përputhshmërisë së instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Ai, për aq sa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, duhet të mbulojë projektin teknik, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit.

3. Prodhuesi duhet të mbaje dokumentacionin teknik në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit.

Prodhimi

4. Prodhuesi duhet të përdorë një sistem cilësie të miratuar për inspektimin dhe testimin përfundimtar të produktit të instrumentit matës në fjalë siç përcaktohet në nënpikën 31.5 dhe duhet t’i nënshtrohet mbikqyrjes siç përcaktohet në nënpikën 31.6.

Sistemi i cilësisë

5.1. Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të cilësisë pranë një OEN/OM të vlerësimit të konformitetit të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë

- a) të gjithë informacionin e duhur për kategorinë e parashikuar të instrumentit;
- b) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;
- c) dokumentacionin teknik sipas nënpikës 31.2.

5.2. Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e instrumenteve me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik .

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat e adoptuara nga prodhuesi duhet të dokumentohen në një mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e praktikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara. Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë duhet të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve, planeve, manualëve dhe të regjistrimeve.

Ky dokumentacion duhet të përmbajë veçanërisht një përshkrim të përshtatshëm mbi:

- a) objektivat e cilësisë dhe strukturën organizative, përgjegjësitë dhe autoritetin e menaxhimit në lidhje me cilësinë e prodhimit;
- b) shqyrtimet dhe testimet që do të kryhen mbas prodhimit;

c) rregjistrimet mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe të dhëna mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

d) mjetet për vëzhgimin e funksionimit të efektshëm të sistemit të cilësisë.

5.3 Nje OEN/OM duhet të vlerësojë sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse ai përmbush kërkesat e nënpikës 31.5.2. Sistemi duhet të prezumojë përputhshmërinë me këto kërkesa në lidhje me një sistem cilësie që është në përputhje me specifikimet korresponduese të standardit të harmonizuar shqipëtar, nga momenti që referimet ndaj tij janë botuar.

Përveç përvojës në sistemet e menaxhimit të cilësisë, ekipi i kontrollit duhet të zotërojë përvojë të përshtatshme në fushën përkatëse të metrologjisë e të teknologjisë së instrumentave dhe njohuri mbi kërkesat e zbatueshme të këtij Rregulli Teknik. Proçedura e vlerësimit duhet të përfshijë një vizitë inspektimi në mjediset e prodhuesit.

Përfundimi duhet ti njoftohet prodhuesit.

Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

5.4. Prodhuesi duhet të marrë përsipër të përmbushë detyrimet që rrjedhin prej sistemit të cilësisë që është miratuar dhe për mirëmbajtjen e tij në mënyrë që ai të qëndrojë i përshtatshëm dhe i efektshëm.

5.5. Prodhuesi duhet të informojë OEN/OM që ka miratuar sistemin e cilësisë në lidhje me çdo ndryshim që ai mendon të bëjë në sistemin e cilësisë. Organi duhet të vlerësojë ndryshimet e propozuara dhe duhet të vendosë nëse sistemi i cilësisë i ndryshuar përmbush akoma kërkesat e nënpikës 31.5.2 apo kërkohet një rivlerësim. Ai duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

Mbikqyrja nën përgjegjësinë e OEN/OM

6.1. Qëllimi i mbikqyrjes është për tu siguruar se prodhuesi përmbush detyrimet që rrjedhin nga sistemi i cilësisë i miratuar.

6.2. Prodhuesi duhet të lejojë OEN/OM që të hyjë për qëllime inspektimi në mjediset e prodhimit, inspektimit, testimit e magazinimit dhe duhet ti sigurojë atij të gjithë informacionin e nevojshëm, në veçanti:

a) dokumentacionin e sistemit të cilësisë;

b) dokumentacionin teknik të referuar në nënpikën 31.2;

c) rregjistrimet mbi cilësinë, të tilla si raporte inspektimi dhe të dhëna mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

6.3. OEN/OM duhet të kryejë auditime periodike për tu siguruar se prodhuesi e mirëmban dhe e përdor sistemin e cilësisë dhe duhet ti paraqesë prodhuesit një raport të kontrollit.

6.4. Përveç kësaj, OEN/OM mund të kryejë vizita të palajmëruara pranë prodhuesit. Gjatë vizitave të tilla nëse janë të nevojshme, organi mund të kryejë teste të prodhimeve ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të verifikuar se sistemi i cilësisë është duke funksionuar në rregull. Ai duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport mbi vizitën, dhe nëse janë zhvilluar teste, një raport mbi to.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

7.1. Prodhuesi vendos markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM referuar nënpikën 31.5.1, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

7.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrument te veçante në ato raste kur një numër i madh instrumentash dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

8. Prodhuesi, për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit, duhet të mbajë në dispozicion të autoriteteve kombëtare:

a) dokumentacionin sipas nënpika 31.5.1, c);

b) ndryshimin sipas nënpikës 31.5.5, siç është miratuar;

c) vendimet dhe raportet nga OEN/OM sipas nënpikave 31.5.5; 31.6.3 dhe 31.6.4.

9. Çdo OEN/OM duhet të verë periodikisht në dispozicion të Ministrit përgjegjës për tregtinë, listën e miratimeve të sistemeve të cilësisë të lëshuar ose të refuzuar dhe duhet të informojë menjëherë atë, për tërheqjen e miratimit të një sistemi të cilësisë.

Përfaqësuesi i autorizuar

10. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikat 31.3; 31.5.1; 31.5.5; 31.7.2 dhe 31.8, mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

32. MODULI F - DEKLARIMI I KONFORMITETIT NDAJ TIPIT MBËSHTETUR NË VERIFIKIMIN E PRODUKTIT

1. ‘Deklarimi i konformitetit ndaj tipit mbështetur në verifikimin e produktit’ është pjesë e procedurës së vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë janë në përputhje me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuesi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar konformitetin e instrumentave të prodhuar me miratimin e tipit siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe me kërkesat e caktuara sipas këtij Rregulli Teknik.

Verifikimi

3. Një OEN/OM i zgjedhur nga prodhuesi duhet të kryejë shqyrtimet dhe testimet e përshtatshme ose duhet të marrë masa për kryerjen e tyre, për të kontrolluar përputhshmërinë e instrumenteve me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit dhe kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Shqyrtimet dhe testimet për të kontrolluar përputhshmërinë me kërkesat metrologjike duhet të kryhen, sipas zgjidhjes së prodhuesit, ose nëpërmjet shqyrtimit dhe testimit të çdo instrumenti siç përcaktohet në nënpikën 33.4, ose nëpërmjet shqyrtimit dhe testimit të instrumenteve mbi një bazë statistikore siç përcaktohet në nënpikën 32.5.

4. Verifikimi i përputhshmërisë me kërkesat metrologjike nëpërmjet shqyrtimit dhe testimit të çdo instrumenti

4.1. Të gjithë instrumentet matës duhet të testohen me shqyrtime individuale dhe të përshtatshme siç përcaktohen në dokumentet e duhura referuar pikës 12 të këtij Rregulli Teknik, ose duhet të kryhen testime të barasvlershme për të verifikuar përputhshmërisë e tyre me kërkesat metrologjike që zbatohen ndaj tyre.

Në mungesë të një dokumenti të përshtatshëm, OEN/OM në fjalë duhet të vendosë mbi testimet e përshtatshme që duhet të kryhen.

4.2. OEN/OM duhet të lëshojë një certifikatë konformiteti në lidhje me shqyrtimet dhe testimet e kryera dhe duhet të vendosë numrin e tij të identifikimit në çdo instrument të miratuar ose duhet ta vendosë ate nën përgjegjësinë e vet.

Prodhuesi duhet të mbajë certifikatat e konformitetit të disponueshme për inspektim nga ana e autoriteteve kombëtare për 10 vjet mbas certifikimit të instrumentit.

5. Verifikimi statistikor i përputhshmërisë me kërkesat metrologjike

5.1. Prodhuesi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme në mënyrë që procesi i prodhimit të sigurojë homogjenitetin (njëtrajtshmërinë) e çdo loti (partie) të prodhuar dhe duhet të paraqesë instrumentet matës të tij për verifikim në formën e një loti homogjen (të njëtrajtshëm).

5.2 Një mostër e rastësishme duhet të merret nga çdo lot sipas kërkesave të nënpikës 32.5.3. Të gjithë instrumentet matëse në mostër duhet të testohen me shqyrtime individuale dhe të përshtatshme siç përcaktohet në dokumentet e duhura sipas pikës 11, ose me testime të barasvlereshme, për të përcaktuar përputhshmërinë e tyre me kërkesat metrologjike që zbatohen për to dhe për të përcaktuar nëse loti pranohet ose refuzohet. Në mungesë të një dokumenti të përshtatshëm, OEN/OM në fjalë duhet të vendosë në lidhje me testimet e përshtatshme që duhet të kryhen.

5.3. Procedura statistikore duhet të përmbushë kërkesat e mëposhtme:

Kontrolli statistikor duhet të mbështetet në atributet. Sistemi i mostrave duhet të sigurojë:

- a) një nivel të cilësisë që i korrespondon një probabiliteti të pranueshmërisë prej 95%, me një mospërputhshmëri prej më pak se 1%;
- b) një cilësi kufi që i korrespondon një probabiliteti të pranueshmërisë prej 5% me një mospërputhshmëri prej më pak se 7%.

5.4. Nëse një lot pranohet, të gjithë instrumentet matëse në lot janë të miratuar, përveç atyre instrumenteve të mostres që u gjeten se nuk e kalojnë testin.

OEN/OM duhet të lëshojë një certifikatë konformiteti në lidhje me shqyrtimet dhe testimet e kryera dhe duhet të vendosë numrin e identifikimit të tij në çdo instrument të miratuar ose duhet të marrë masa për këtë vendosje nën përgjegjësinë e tij.

Prodhuesi duhet të mbajë certifikatat e konformitetit të disponueshme për inspektim nga ana e autoriteteve kombëtare për 10 vjet pas vlerësimit të instrumentit.

5.5. Nëse një lot refuzohet, OEN/OM duhet të marrë masat e nevojshme për të mos lejuar vendosjen në treg të atij loti. Në rast të refuzimit të shpeshtë të loteve, organi mund të pezullojë verifikimin statistikor dhe të marrë masa të përshtatshme.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

6.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik në secilin instrument matës që është në përputhje me tipin e miratuar dhe përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

6.2. Për secilin tip të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente individuale, në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

Nëse pranohet nga OEN/OM referuar nën pikës 32.3, prodhuesi gjithashtu duhet të vendosë numrin e identifikimit të OEN/OM në instrumentet matëse nën përgjegjësinë e këtij organi.

7. Prodhuesi, nëse pranohet nga OEN/OM dhe nën përgjegjësinë e tij, mund të vendosë numrin e identifikimit të organit në instrumentet matëse gjatë procesit të prodhimit.

Përfaqësuesi i autorizuar

8. Detyrimet e prodhuesit mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij, me përjashtim të detyrimeve që gjenden në nenpikat 32.2 dhe 32.5.1

33. MODULI F1.- DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË VERIFIKIMIN E PRODUKTIT

1. ‘Deklarimi i konformitetit mbështetur në verifikimin e produktit’ është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës që u janë nënshtruar kërkesave të nenpikës 33.5, janë në përputhje me kërkesat e këtij Rregulli Teknik.

Dokumentacioni teknik

2. Prodhuesi duhet të sigurojë dokumentacionin teknik siç përshkruhet në pikën 9. Dokumentacioni duhet të mundësojë vlerësimin e përputhshmërisë së instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Ai, për aq sa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, duhet të mbulojë projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit.

33.3. Prodhuesi duhet të mbajë dokumentacionin teknik në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit.

Prodhimi

4. Prodhuesi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar përputhshmërinë e instrumenteve të prodhuar me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Verifikimi

5. Një OEN/OM i zgjedhur nga prodhuesi duhet të kryejë shqyrtimet dhe testimet e përshtatshme ose duhet të marrë masa për kryerjen e tyre, për të kontrolluar përputhshmërinë e instrumenteve me tipin siç përshkruhet në çertifikatën e shqyrtimit EC të tipit, dhe kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Shqyrtimet dhe testimet për të kontrolluar përputhshmërinë me kërkesat metrologjike duhet të kryhen, sipas zgjidhjes së prodhuesit, ose nëpërmjet shqyrtimit dhe testimit të çdo instrumenti siç përcaktohet në nënpikën 33.6, ose nëpërmjet shqyrtimit dhe testimit të instrumenteve mbi një bazë statistikore siç përcaktohet në nënpikën 33.7.

6. Verifikimi i përputhshmërisë me kërkesat metrologjike nëpërmjet shqyrtimit dhe testimit të çdo instrumenti

6.1. Të gjithë instrumentet matëse duhet të shqyrtohen individualisht dhe testime të caktuara, siç përcaktohen në dokumentet e referuara në pikën 11, ose testime të barazvlershme duhet të kryhen për të verifikuar përputhshmërinë e tyre me kërkesat metrologjike që zbatohen ndaj tyre.

Në mungesë të një dokumenti të përshtatshëm, OEN/OM në fjalë duhet të vendosë në lidhje me testimet e përshtatshme që duhet të kryhen.

6.2. OEN/OM duhet të lëshojë një çertifikatë konformiteti në lidhje me shqyrtimet dhe testimet e kryera dhe duhet të vendosë numrin e identifikimit të tij në çdo instrument të miratuar ose duhet të marrë masa për këtë nën përgjegjësinë e tij.

Prodhuesi duhet të ruajë çertifikatat e konformitetit në dispozicion për inspektim nga ana e autoriteteve kombëtare për 10 vjet mbas vleresimit të instrumentit.

7. Verifikimi statistikor i përputhshmërisë me kërkesat metrologjike

7.1. Prodhuesi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme në mënyrë që procesi i prodhimit të sigurojë homogjenitetin (njëtrajtshmërinë) e çdo loti të prodhuar dhe duhet të paraqesë instrumentet matës të tij për verifikim në formën e loteve homogjene.

7.2 Një mostër e rastësishme duhet të merret nga çdo lot sipas kërkesave të nënpikës 33.5.3. Të gjithë instrumentet matës në mostër duhet të shqyrtohen individualisht dhe duhet të kryhen testime të përshtatshme siç përcaktohet në dokumentet e duhura të referuar në pikën 11 ose testime të barazvlershme për të përcaktuar përputhshmërinë e tyre me kërkesat metrologjike që zbatohen për to dhe për të përcaktuar nëse loti pranohet ose refuzohet. Në mungesë të një dokumenti të përshtatshëm OEN/OM në fjalë duhet të vendosë në lidhje me testimet e përshtatshme që duhet të kryhen.

7.3. Proçedura statistikore duhet të përmbushë kërkesat e mëposhtme:

Kontrolli statistikor duhet të mbështetet në atributet. Sistemi i mostrave duhet të sigurojë:

a) një nivel të cilësisë që i korrespondon një probabiliteti të pranueshmërisë prej 95% , me një mospërputhshmëri prej më pak se 1%;

b) një cilësi kufi që i korrespondon një probabiliteti të pranueshmërisë prej 5% , me një mospërputhshmëri prej më pak se 7%.

7.4. Nëse një lot pranohet, të gjithë instrumentet matëse në lot miratohen, përveç atyre instrumenteve nga mostra që u gjetën që nuk e kalojnë testimin.

OEN/OM duhet të lëshojë një certifikatë konformiteti në lidhje me shqyrtimet dhe testimet e kryera dhe duhet të fiksojë numrin e identifikimit të tij në çdo instrument të miratuar ose duhet të marrë masa për këtë nën përgjegjësinë e tij.

Prodhuesi duhet të mbajë certifikatat e konformitetit në dispozicion për inspektim nga ana e autoriteteve kombëtare për 10 vjet mbas vlerësimit të instrumentit.

7.5. Nëse një lot refuzohet, OEN/OM duhet të marrë masat e pershtatëshme për të mos lejuar venien në treg të atij loti. Në rast të refuzimit të shpeshtë të loteve, OEN/OM mund të pezullojë verifikimin statistikor dhe të marrë masa të pershtatëshme.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

8.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik në secilin instrument matës që është në përputhje me tipin e miratuar dhe përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

8.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ai duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente individuale, në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

9. Prodhuesi, nëse pranohet nga OEN/OM dhe nën përgjegjësinë e tij, mund të vendosë numrin e identifikimit të OEN/OM në instrumentet matës gjatë procesit të prodhimit.

Përfaqësuesi i autorizuar

10. Detyrimet e prodhuesit mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij, me përjashtim të detyrimeve që gjenden në nënpikat 33.4 dhe 33.7.1.

34 MODULI - G. - DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË VERIFIKIMIN E NJËSISË

1. ‘Deklarimi i konformitetit mbështetur në verifikimin e njësisë’ është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se një instrument matës që i është nënshtruar kërkesave të nënpikës 35.4 është në përputhje me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Dokumentacioni teknik

2. Prodhuesi duhet të hartojë dokumentacionin teknik siç përshkruhet në pikën 9 dhe duhet ta vendosë atë në dispozicion të OEN/OM referuar nënpikës 34.4. Dokumentacioni teknik duhet të

mundesojë vlerësimin e përputhshmërisë së instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik dhe, përsa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, duhet të mbulojë projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit.

Prodhuesi duhet të mbajë dokumentacionin teknik në dispozicion të Autoriteteve Kombëtare për dhjetë vjet.

Prodhimi

3. Prodhuksi duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar përputhshmërinë e instrumenteve të prodhuar me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Verifikimi

4. Nje OEN/OM i zgjedhur nga prodhuesi duhet të kryejë shqyrtimet dhe testimet e pershtateshme siç përcaktohet në dokumentet e duhura të referuara në pikën 11 ose testime të barasvlefshme, për të kontrolluar përputhshmërinë e instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik ose duhet të marrë masa për kryerjen e tyre.

Në mungesë të një dokumenti të përshtatshëm, OEN/OM në fjalë duhet të vendosë mbi testimet e përshtatshme që duhet të kryhen.

OEN/OM duhet të lëshojë një certifikatë konformiteti në lidhje me shqyrtimet dhe testimet e kryera dhe duhet të vendosë numrin e identifikimit të tij tek instrumenti i miratuar ose duhet të marrë masa për këtë nën përgjegjësinë e tij.

Prodhuksi duhet të mbajë certifikatat e konformitetit në dispozicion për inspektim nga ana e Autoriteteve Kombëtare për 10 vjet pas vlerësimit të instrumentit.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

5.1. Prodhuksi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM referuar në nenin 34.4, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

5.2. Një deklaratë e konformitetit duhet të hartohet dhe duhet të vihet në dispozicion të Autoriteteve Kombëtare për 10 vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ai duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet bashkë me instrumentin matës

Përfaqësuesi i autorizuar

6. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nenin 34.2 dhe 34.4 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij

35 MODULI - H. - DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË SIGURIMIN E PLOTË TË CILËSISË.

1. ‘Deklarimi i konformitetit mbështetur në sigurimin e plotë të cilësisë’ është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuksi përmbush detyrimet e përshkruara në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuksi duhet të përdorë një sistem të miratuar të cilësisë për projektin, prodhimin dhe inspektimin e testimit të produktit përfundimtar të instrumentit matës në fjalë siç përcaktohet në nenin 36.3 dhe duhet të nënshtrohet mbikqyrjes siç përcaktohet në nenin 36.4.

Sistemi i cilësisë

3.1. Prodhuksi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të cilësisë pranë një OEN/OM të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

- a) të gjithë informacionin e duhur për kategorinë e parashikuar të instrumentit;
- b) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;

3.2. Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e instrumenteve me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat e adoptuara nga prodhuksi duhet të dokumentohen në një mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e praktikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara. Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë duhet të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve, planeve, manualëve dhe të regjistrimeve të cilësisë.

Ai duhet të përmbajë veçanërisht një përshkrim të përshtatshëm të:

- a) objektivave të cilësisë dhe strukturën organizative, përgjegjësitë dhe autoritetin e menaxhimit në lidhje me cilësinë e projektit dhe të produktit;
- b) karakteristikat e projektit teknik, përfshirë standardet që duhet të zbatohen dhe, atje ku dokumentet e duhura sipas pikës 11 nuk mundet të zbatohen plotësisht, mjetet që duhet të përdoren për të siguruar që të përmbushen kërkesat thelbësore të këtij Rregulli Teknik që zbatohen ndaj instrumenteve;
- c) kontrollin e projektit dhe teknikat e verifikimit të tij, proceset dhe veprimet sistematike që do të përdoren kur skicohen instrumente që kanë lidhje me kategorinë e instrumentit që mbulohet;
- d) teknikat përkatëse të prodhimit, kontrollit të cilësisë dhe të sigurimit të cilësisë, proceset dhe veprimet sistematike që do të përdoren;
- e) shqyrtimet dhe testimet që duhet të kryhen përpara, gjatë dhe mbas prodhimit dhe shpeshësinë e tyre;
- f) të dhënat (regjistrimet) e cilësisë, të tilla si raporte të inspektimit dhe të dhëna mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;
- g) mjetet për vëzhgimin e arritjeve në lidhje me projektin dhe cilësinë e kërkuar të produktit dhe funksionimin e efektiv të sistemit të cilësisë.

3.3. Një OEN/OM duhet të vlerësojë sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse ai përmbush kërkesat e referuara në nenin 40.3.2.

Ai duhet të prezumojë përputhshmërinë me këto kërkesa në lidhje me një sistem të cilësisë që është në përputhje me specifikimet korresponduese të standardit të harmonizuar shqiptar, nga momenti që referimet ndaj tij janë botuar.

Përveç përvojës në menaxhimin e sistemeve të cilësisë, ekipi i kontrollit duhet të zotërojë përvojë të përshtatshme në fushën përkatëse të metrologjisë e teknologjisë së instrumenteve dhe

njohuri mbi kërkesat e zbatueshme të këtij Rregulli Teknik. Proçedura e vlerësimit duhet të përfshijë një vizitë inspektimi në mjediset e prodhuesit.

Vendimi duhet t'i njoftohet prodhuesit. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

3.4. Prodhuesi duhet të marrë përsipër të përmbushë detyrimet që rrjedhin prej sistemit të cilësisë që është miratuar dhe për mirëmbajtjen e tij në mënyrë që ai të qëndrojë i përshtatshëm dhe i efektshëm.

3.5. Prodhuesi duhet të informojë OEN/OM që ka miratuar sistemin e cilësisë në lidhje me çdo ndryshim të synuar në sistemin e cilësisë.

OEN/OM duhet të vlerësojë ndryshimet e propozuara dhe duhet të vendosë nëse sistemi i ndryshuar i cilësisë përmbush edhe kërkesat referuar nënënpikës 35.3.2, ose nëse kërkohet një rivlerësim.

Ai duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

Mbikqyrja nën përgjegjësinë e OEN/OM

4.1. Qëllimi i mbikqyrjes është për tu siguruar që prodhuesi përmbush detyrimet që rrjedhin nga sistemi i miratuar i cilësisë.

4.2. Prodhuesi duhet të lejojë OEN/OM që të hyjë për qëllime inspektimi në vendet e prodhimit, inspektimit, testimit e magazinimit dhe duhet t'i sigurojë atij të gjithë informacionin e nevojshëm, në veçanti:

- a) dokumentacionin e sistemit të cilësisë;
- b) të regjistrimeve mbi cilësinë siç parashikohen nga pjesa e projektit e sistemit të cilësisë, të tilla si rezultate të analizave, përlogaritjeve, testimeve, etj.;
- c) të regjistrimeve mbi cilësinë siç parashikohen nga pjesa e prodhimit e sistemit të cilësisë, të tilla si raporte të inspektimit dhe të dhëna mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj.;

4.3. OEN/OM duhet të kryejë kontrolle periodike për tu siguruar se prodhuesi e mirëmban dhe e zbaton sistemin e cilësisë dhe duhet ti paraqesë prodhuesit një raport të kontrollit.

4.4. Përveç kësaj, OEN/OM mund të kryejë vizita të palajmëruara pranë prodhuesit. Gjatë vizitave të tilla, nëse janë të nevojshme, organi mund të kryejë testime të produkteve ose të marrë masa për kryerjen e tyre, për të verifikuar se sistemi i cilësisë është duke funksionuar në rregull.

Ai duhet ti paraqesë prodhuesit një raport mbi vizitën, dhe nëse janë zhvilluar testime, një raport të tyre.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

5.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM të referuar në nënpikën

35.3.1, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

5.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të Autoriteteve Kombetare për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklarates duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg. Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente individuale në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

6. Prodhuesi, për 10 vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit, duhet të mbaje në dispozicion të autoriteteve kombetare :

- a) dokumentacionin që i referohet në nënpikën 35.3.1, b);
- b) ndryshimin e referuar në nënpikën 35.3.5, siç është miratuar;
- c) vendimet dhe raportet nga OEN/OM që u referohen nënpikave 35.3.5, 35.4.3 dhe 35.4.4.

7. Çdo OEN/OM periodikisht duhet të vendosë në dispozicion të Ministrise përgjegjëse për tregtinë, listën e miratimeve të sistemeve të cilësisë të lëshuar ose të refuzuar dhe duhet të informojë menjëherë atë për tërheqjen e një miratimi të një sistemi të cilësisë.

Përfaqësuesi i autorizuar

8. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikat 35.3.1, 35.3.5, 35.5.2 dhe 35.6 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

36 MODULI - H1 - DEKLARIMI I KONFORMITETIT MBËSHTETUR NË SIGURIMIN E PLOTË TË CILËSISË PLUS SHQYRTIMIN E PROJEKTIT

1. ‘Deklarimi i konformitetit mbështetur në sigurimin e plotë të cilësisë plus shqyrtimin e projektit’ është procedura e vlerësimit të konformitetit sipas të cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përshkruar në këtë modul dhe siguron e deklaron se instrumentet matës në fjalë përmbushin kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Prodhimi

2. Prodhuesi duhet të përdorë një sistem të miratuar të cilësisë për projektin, prodhimin dhe inspektimin e testimin e produktit përfundimtar të instrumentit matës në fjalë siç përcaktohet në nënpikën 36.3 dhe duhet ti nënshtrohet mbikqyrjes siç përcaktohet në nënpikën 36.5. Përshtatshmëria e projektit teknik të instrumentit matës duhet të jetë shqyrtuar në përputhje me dispozitat e nënpikës 36.4.

Sistemi i cilësisë

3.1. Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të cilësisë pranë një OEN/OM të zgjedhur prej tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

- a) të gjithë informacionin e duhur për kategorinë e parashikuar të instrumentit;
- b) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;

3.2. Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e instrumenteve me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat e adoptuara nga prodhuesi duhet të dokumentohen në një mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e praktikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara. Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë duhet të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve të cilësisë, planeve, manualëve dhe të regjistrimeve. Ai duhet të përmbajë veçanërisht një përshkrim të përshtatshëm të:

- a) objektivave të cilësisë dhe strukturës organizative, përgjegjësitë dhe autoritetin e menaxhimit në lidhje me projektin dhe cilësinë e produktit;
- b) specifikimet e projektit teknik, përfshirë standardet që do të zbatohen dhe, atje ku dokumentet e duhura të referuar në pikën 12, nuk do të zbatohen plotësisht, mjetet që do të përdoren për të siguruar se do të përmbushen kërkesat thelbësore të këtij Rregulli Teknik që zbatohen ndaj instrumenteve;
- c) kontrollin e projektit dhe teknikat e verifikimit të tij, proceset dhe veprimet sistematike që do të përdoren kur skicohen instrumente që kanë lidhje me kategorinë e instrumentit që mbulohet;
- d) prodhimin korespondues, kontrollin e cilësisë dhe teknikat, proceset dhe veprimet sistematike të sigurimit të cilësisë që do të përdoren;
- e) shqyrtimet dhe testimet që do të kryhen përpara, gjatë dhe mbas prodhimit dhe shpeshësinë me të cilën ato do të kryhen
- f) regjistrimet mbi cilësinë, të tilla si raporte të inspektimit dhe të dhëna mbi testimet, të dhënat e kalibrimit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;
- g) mjetet për vëzhgimin e arritjeve në lidhje me cilësinë e kërkuar të produktit dhe funksionimin e efektshëm të sistemit të cilësisë.

3.3. OEN/OM duhet të vlerësojë sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse ai përmbush kërkesat të cilat referohen në nënpikën 36.3.2. Ai duhet të prezumojë përputhshmërinë me këto kërkesa në lidhje me një sistem të cilësisë që është në përputhje me specifikimet koresponduese të standardit të harmonizuar shqiptar, nga momenti që referimet ndaj tij janë botuar në Fletoren Zyrtare.

Përveç përvojës në menaxhimin e sistemeve të cilësisë, ekipi i kontrollit duhet të zotërojë përvojë të përshtatshme në fushën përkatëse të metrologjisë e teknologjisë së instrumenteve dhe njohuri mbi kërkesat e zbatueshme të këtij Rregulli Teknik. Procedura e vlerësimit duhet të përfshijë një vizitë inspektimi në mjediset e prodhuesit.

Vendimi i vlerësimit duhet ti njoftohet prodhuesit. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

3.4. Prodhuesi duhet të marrë përsipër të përmbushë detyrimet që rrjedhin prej sistemit të cilësisë që është miratuar dhe për mirëmbajtjen e tij në mënyrë që ai të qëndrojë i përshtatshëm dhe i efektshëm.

3.5. Prodhuesi duhet të informojë OEN/OM që ka miratuar sistemin e cilësisë në lidhje me çdo ndryshim të synuar në sistemin e cilësisë.

OEN/OM duhet të vlerësojë ndryshimet e propozuara dhe duhet të vendosë nëse sistemi i ndryshuar i cilësisë përmbush akoma kërkesat referuar në nënpikën 36.3.2, ose nëse kërkohet një rivlerësim.

Ai duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e shqyrtimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

3.6. Çdo OEN/OM periodikisht duhet të vendosë në dispozicion të Ministrit përgjegjës për tregtinë listën e miratimeve të sistemeve të cilësisë të lëshuar ose të refuzuar dhe duhet të informojë menjëherë atë për tërheqjen e një miratimi të një sistemi të cilësisë.

Shqyrtimi i projektit

4.1 Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për shqyrtimin e projektit pranë OEN/OM të referuar në nënpikën 36.3.1.

4.2. Kërkesa duhet të lejojë kuptimin e projektit, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit dhe duhet të lejojë vlerësimin e përputhshmërisë së kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

Ajo duhet të përfshijë:

- a) emrin dhe adresën e prodhuesit;
- b) një deklaratë me shkrim se e njëjta kërkesë nuk është paraqitur pranë ndonjë organi tjetër të autorizuar;
- c) dokumentacionin teknik siç përshkruhet në pikën 9. Dokumentacioni duhet të bëjë të mundur vlerësimin e përputhshmërisë së instrumentit me kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik. Ai, për aq sa është e rëndësishme për një vlerësim të tillë, duhet të mbulojë projektin, prodhimin dhe funksionimin e instrumentit;
- d) provat mbështetëse për përshtatshmërinë e projektit teknik. Këto prova mbështetëse duhet të përmendin çdo dokument që është zbatuar, në veçanti atje ku dokumentet e duhura të referuar në pikën 11 nuk janë zbatuar plotësisht, dhe duhet të përfshijnë, kur është e nevojshme, rezultatet e testimeve të kryera nga laboratorit i përshtatshëm i prodhuesit ose nga ndonjë laborator tjetër testues për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij.

4.3 OEN/OM duhet të shqyrtojë kërkesën dhe atje ku projekti përmbush dispozitat rregullave teknike që zbatohen për instrumentin matës duhet të lëshojë për prodhuesin një certifikatë të shqyrtimit EC të projektit. Certifikata duhet të përmbajë emrin dhe adresën e prodhuesit, përfundimet e shqyrtimit, çdo kusht për vlefshmërinë e tij dhe të dhënat e nevojshme për identifikimin e instrumentit të miratuar.

4.3.1 Të gjitha pjesët e rëndësishme të dokumentacionit teknik duhet të bashkëngjiten certifikatës në formë aneksi.

4.3.2 Certifikata ose anekset e saj duhet të përmbajnë të gjithë informacionin e nevojshëm për vlerësimin e përputhshmërisë dhe kontrollin e shërbimit. Ajo duhet të lejojë vlerësimin e përputhshmërisë së instrumenteve të prodhuar me projektin e shqyrtuar në lidhje me riprodhueshmërinë e funksioneve metrologjike të tyre, kur ata janë rregulluar siç duhet duke përdorur mjetet e përshtatshme, përfshirë:

- a) karakteristikat metrologjike të projektit të instrumentit;

b) masat e kërkuara për sigurimin e integritetit të instrumenteve (vulosja, identifikimi i programit kompjuterik);

c) informacion mbi elementet e tjera të nevojshëm për identifikimin e instrumenteve dhe për të kontrolluar përputhshmërinë e jashtme vizuale të tyre me projektin;

d) nëse është e përshtatshme, çdo informacion të veçantë të nevojshëm për të verifikuar karakteristikat e instrumenteve të prodhuar;

e) në rastin e një nën-njësie, të gjithë informacionin e nevojshëm për të siguruar pajtueshmërinë me nën-njësitë ose instrumente matëse të tjerë.

4.3.3 OEN/OM duhet të hartojë një raport të vlerësimit në lidhje me këtë dhe duhet ta vendosë atë në dispozicion të Ministrit përgjegjës për tregtinë.

OEN/OM duhet të bëjë publike përmbajtjen e këtij raporti, të plotë ose të pjesëshem, vetëm me pëlqimin e prodhuesit.

Çertifikata duhet të ketë një vlefshmëri prej dhjetë vjetësh nga data e lëshimit dhe mund të rinovohet për periudha pasuese prej dhjetë vjetësh secila.

Nëse prodhuesit i refuzohet një certifikatë për shqyrtimin e projektit, OEN/OM duhet të japë arsye të hollësishme për refuzimin.

4.4 Prodhuesi duhet të informojë OEN/OM që ka lëshuar certifikatën e shqyrtimit EC të projektit për çdo ndryshim thelbësor në projektin e miratuar. Ndryshimet në projektin e miratuar duhet të marrin miratimin shtesë nga organi që lëshoi certifikatën e shqyrtimit EC të projektit, atje ku ndryshime të tilla mund të ndikojnë në përputhshmërinë me kërkesat thelbësore të këtij Rregulli Teknik, në kushtet për vlefshmërinë e certifikatës ose në kushtet e përshkruara për përdorimin e instrumentit.

Ky miratim shtesë jepet në formën e një shtese ndaj certifikatës origjinale të shqyrtimit EC të projektit.

4.5. Çdo OEN/OM duhet të vendosë periodikisht në dispozicion të Ministrit përgjegjës për tregtinë:

a) certifikatën e shqyrtimit EC të projektit dhe shtesat e lëshuara;

b) shtesat dhe ndryshimet në lidhje me certifikatat e lëshuara.

Çdo OEN/OM duhet të informojë menjëherë Ministrin përgjegjës për tregtinë për tërheqjen e një certifikate të shqyrtimit EC të projektit.

4.6 Prodhuesi ose përfaqësuesi i autorizuar i tij duhet të mbajë një kopje të certifikatës së shqyrtimit EC të projektit, anekset dhe shtojcat e saj me dokumentacionin teknik për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit matës të fundit.

Atje ku as prodhuesi, as përfaqësuesi i autorizuar i tij nuk është i vendosur brenda Komunitetit, detyrimi për të vendosur në dispozicion dokumentacionin teknik sipas kërkesës duhet të jetë përgjegjësia e personit të caktuar nga prodhuesi.

Mbikqyrja nën përgjegjësinë e OEN/OM

5.1. Qëllimi i mbikqyrjes është për tu siguruar se prodhuesi përmbush detyrimet që rrjedhin nga sistemi i miratuar i cilësisë .

5.2. Prodhuesi duhet të lejojë OEN/OM që të hyjë për qëllime inspektimi në vendet e prodhimit, inspektimit, testimit e magazinimit dhe duhet ti sigurojë atij të gjithë informacionin e nevojshëm, në veçanti:

- a) dokumentacionin e sistemit të cilësisë;
- b) të dhënat mbi cilësinë siç parashikohen nga pjesa e projektit të sistemit të cilësisë, të tilla si rezultate të analizave, përllogaritjeve, testeve, etj;
- c) të dhënat mbi cilësinë siç parashikohen nga pjesa e prodhimit të sistemit të cilësisë, të tilla si raporte të inspektimit dhe informacion mbi testimet, të dhënat e kalibrit, raportet e kualifikimit të personelit në fjalë, etj;

5.3. OEN/OM duhet të kryejë kontrolle periodike për tu siguruar se prodhuesi e mirëmban dhe e përdor sistemin e cilësisë dhe duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport të kontrollit.

5.4. Përveç kësaj, OEN/OM mund të kryejë vizita të palajmeruara pranë prodhuesit. Gjatë vizitave të tilla, nëse janë të nevojshme, organi mund të kryejë teste të produkteve ose të marrin masa për kryerjen e tyre, për të verifikuar se sistemi i cilësisë është duke funksionuar në rregull.

Ai duhet t'i paraqesë prodhuesit një raport mbi vizitën, dhe nëse janë zhvilluar teste, një raport të tyre.

Deklarimi me shkrim i konformitetit

6.1. Prodhuesi duhet të vendosë markimin CE dhe markimin plotësues metrologjik dhe, nën përgjegjësinë e OEN/OM referuar në nënpikën 37.3.1, numrin e identifikimit të këtij të fundit, në secilin instrument matës që përmbush kërkesat e duhura të këtij Rregulli Teknik.

6.2. Për secilin model të instrumentit hartohet një deklaratë konformiteti e cila vihet në dispozicion të Autoriteteve Kombëtare për 10 vjet mbas prodhimit të instrumentit të fundit. Ajo duhet të identifikojë modelin e instrumentit për të cilin është hartuar dhe duhet të përmendë numrin e certifikatës së shqyrtimit të projektit.

Një kopje e deklaratës duhet të dorëzohet me secilin instrument matës që vendoset në treg.

Megjithatë, kjo kërkesë mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente individuale në ato raste kur një numër i madh instrumentesh dorëzohet pranë një përdoruesi të vetëm.

7. Prodhuesi, për 10 vjet pas prodhimit të instrumentit të fundit, duhet të mbaje në dispozicion të autoriteteve kombëtare:

- a) dokumentacionin që i referohet nënpikës 36.3.1, b);
- b) ndryshimin e referuar në nënpikën 36.3.5, siç është miratuar;
- c) vendimet dhe raportet nga OEN/OM që u referohen nënpikave 36.3.5, 36.5.3 dhe 36.5.4.

Përfaqësuesi i autorizuar

8. Detyrimet e prodhuesit që përmbahen në nënpikat 36.3.1, 36.3.5, 36.6.2 dhe 36.7 mund të përmbushen, për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij, nga përfaqësuesi i autorizuar i tij.

37. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-001 - MATËSAT E UJIT

Kërkesat e përcaktuara në pikën 22, kërkesat e veçanta të kesaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në kete pike, zbatohen për matësat e ujit të parashikuar për matjen e vëllimit të ujit të pastër, të ftohtë ose të ngrohtë në përdorim për banorët, përdorim tregtar dhe në atë të industrisë së lehtë

PERCAKTIME

Matës **i ujit**,

Një instrument i krijuar për të matur, ruajtur dhe shfaqur vëllimin në kushtet e matjes së ujit që i kalon nëpër treguesin e matjes.

Prurje minimale e rrjedhës (Q_1)

Prurja më e ulët e rrjedhës në të cilin matësi i ujit siguron të dhënat që janë në përputhje me kërkesat në lidhje me gabimet maksimale të lejueshëm (GML-të.)

Prurje kalimtare e rrjedhës (Q_2)

Prurja kalimtare e rrjedhës është vlera e prurjes që ndodhet ndërmjet prurjes së përhershme dhe prurjes minimale në të cilën diapazoni prurjes ndahet në dy zona, 'zona e sipërme' dhe 'zona e poshtme.' Çdo zonë ka një GML të caktuar.

Prurje e prherëshme e rrjedhës (Q_3)

Prurja më e lartë e rrjedhës në të cilën matësi i ujit funksionon në një mënyrë të kënaqshme në kushtet normale të përdorimit, d.m.th. në kushte të një rrjedhe të vazhdueshme ose me ndërprerje.

Prurje e mbingarkuar e rrjedhës (Q_4)

Prurja e mbingarkuar e rrjedhës është prurja më e lartë e rrjedhës në të cilin matësi funksionon në një mënyrë të kënaqshme pa u prishur, për një periudhë të shkurtër kohe.

KËRKESA TË VEÇANTA**Kushtet e deklaruarat të funksionimit**

Prodhuksi duhet të përcaktojë kushtet e deklaruarat të funksionimit për instrumentin, në veçanti:

1. Diapazonin e rrjedhës së ujit.

Vlerat për diapazonin rrjedhes duhet të përmbushin kushtet e mëposhtëm:

$$Q_3/Q_1 \geq 10$$

$$Q_2/Q_1 = 16$$

$$Q_4/Q_3 = 1,25$$

Për 5 vjet nga data e hyrjes në fuqi e këtij Rregulli Teknik raporti Q_2/Q_1 mund të jetë 1,5; 2,5; 4 ose 6,3.

2 Diapazonin e temperaturës së ujit.

Vlerat për diapazonin e temperaturës duhet të përmbushin kushtet e mëposhtëm:

a) prej 0,1 °C deri në të paktën 30°C, ose

b) prej 30 °C deri në të paktën 90 °C.

Matësi mund të projektohet të funksionojë në të dy diapazonet.

3. Diapazoni relativ i presionit të ujit duhet të jetë 0.3 bar deri në të paktën 10 bar në Q_3 .

4. Për furnizimin me energji elektrike: vlera nominale e furnizimit të tensionit AC dhe/ose kufij të furnizimit DC.

5. Gabimet Maksimale të Lejuara (GML)

GML-ja, pozitive ose negative, për volumet e dërguara në diapazonin e rrjedhës ndërmjet prurjes kalimtare të rrjedhës (Q_2) (përfshirë) dhe prurjes së mbingarkuar të rrjedhës (Q_4) është:

2 % për ujin që ka një temperaturë ≤ 30 °C,

3 % për ujin që ka një temperaturë ≥ 30 °C.

6. GML-ja, pozitive ose negative, për volumet e dërguara në diapazonin e rrjedhës ndërmjet prurjes minimale të rrjedhës (Q_1) dhe prurjes kalimtare të rrjedhës (Q_2) (i përjashtuar) është 5 % për ujin në çdo lloj temperature.

Matesi nuk duhet të lejojë në GML-të shfaqje sistematike në favor të asnjë ane.

7. Ndikimet e lejueshme të çrregullimeve

7.1. Përjashtimi elektromagnetik

a) Ndikimi i çrregullimit elektromagnetik në një matës të ujit duhet të jetë i tillë që:

i) ndryshimi në rezultatin e matjes është jo më i madh sesa vlera kritike e ndryshimit ose
ii) treguesi i rezultatit të matjes është i tillë që nuk mund të interpretohet si një rezultat i vlefshëm, i tillë si një luhajtje e momentit që nuk mund të interpretohet, regjistrohet ose transmetohet si një rezultat i matshëm.

b) Pas kalimit të një çrregullimit elektromagnetik matesi i ujit duhet:

i) të rifillojë të funksionojë brenda GML-së, dhe
ii) të ketë ruajtur të gjitha funksionet e matjes, dhe
iii) duhet të lejojë rimarrjen e të gjithë të dhënave të matjes që ishin paraqitur pak përpara çrregullimit.

c) Vlera kritike e ndryshimit është më e vogla e dy vlerave të mëposhtme:

i) vëllimi që i korrespondon gjysmës së madhësisë së GML-së në zonën e sipërme të vëllimit të matur;
ii) vëllimi që i korrespondon GML-së në vëllimin që i korrespondon një minute të nivelit të rrjedhës Q_3 .

7.2. Qëndrueshmëria

Pasi është kryer një testim i përshtatshëm, duke mbajtur parasysh periudhën e kohës të vlerësuar nga prodhuesi, duhet të përmbushen kriteret e mëposhtëm:

a) Luhajtja e rezultatit të matjes pas testimit të qëndrueshmërisë, kur krahasohet me rezultatin fillestar të matjes, nuk duhet të kapërcejë:

i) 3 % të vëllimit të matësit ndërmjet Q_1 të përfshirë dhe Q_2 të përjashtuar;
ii) 1,5 % të vëllimit të matësit ndërmjet Q_2 të përfshirë dhe Q_4 të përjashtuar.

b) Gabimi i treguesit për vëllimin e matësit pas testimit të qëndrueshmërisë nuk duhet të kapërcejë:

i) ± 6 % të vëllimit të matësit ndërmjet Q_1 të përfshirë dhe Q_2 të përjashtuar;

- ii) $\pm 2,5 \%$ të vëllimit të matesit ndërmjet Q_2 të përfshirë dhe Q_4 të përjashtuar për matësit e ujit që planifikohet ta masin atë në një temperaturë midis $0,1 \text{ }^\circ\text{C}$ dhe $30 \text{ }^\circ\text{C}$,
iii) $\pm 3,5 \%$ të vëllimit të matësit ndërmjet Q_2 të përfshirë dhe Q_4 të përjashtuar për matësit e ujit që planifikohet të masin ujin me një temperaturë ndërmjet $30 \text{ }^\circ\text{C}$ dhe $90 \text{ }^\circ\text{C}$.

8. Përputhshmëria

a) Matesi duhet të siguroje mundësinë të instalohet për të funksionuar në çdo pozicion, përveçse kur është shënuar qartë ndryshe.

b) Prodhuksi duhet të përcaktojë nëse matesi është paracaktuar të masë rrjedhën në kahun e kundërt. Në një rast të tillë, vëllimi i rrjedhës në kahun e kundërt ose duhet të zbritet nga vëllimi i grumbulluar ose duhet të regjistrohet veçmas. E njëjta GML duhet të përdoret për rrjedhën në kahun e duhur dhe në kahun e kundërt.

Matësit e ujit që nuk janë edhe për matjen e rrjedhës në kahun e kundërt, ose duhet të parandalojnë rrjedhën në kahun e kundërt ose duhet t'i bëjnë ballë një rrjedhe të rastësishme në kahun e kundërt pa ndonjë prishje ose ndryshim të karakteristikave metrologjike.

9. Njësitë e matjes

Vëllimi i matur duhet të shprehet në metra kub.

10. Vendosja në përdorim

Autoriteti Kompetent duhet të sigurojë se kërkesat e nënpikave 37.1, 37.2 dhe 37.3, janë përcaktuar nga distributori ose personi i autorizuar për instalimin e matësit, që matësi është i përshtatshëm për matje të saktë të konsumit që është i parashikuar ose i parashikueshëm.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë, janë sipas moduleve:

B + F ose B + D ose H1.

38. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-002- MATËSAT E GAZIT DHE PAJISJET E KONVERTIMIT TË VËLLIMIT

Kërkesat e përcaktuara në pikën 22, kërkesat e veçanta të kësaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë zbatohen për matësat e gazit dhe pajisjet e konvertimit të vëllimit të përcaktuara më poshtë, të parashikuara për përdorim për banorët, përdorim tregtar dhe në atë të industrisë së lehtë.

PERCAKTIME

Matësi i gazit

Një instrument i krijuar për të matur, ruajtur dhe shfaqur sasinë e gazit për ngrohje (vëllim ose masë) që ka kaluar në të.

Pajisje konvertimi,

Një pajisje e vendosur në matësin e gazit që automatikisht konverton sasinë e matur në kushtet e matjes në një sasi në kushtet bazë.

Prurja minimale (regjimi minimal) i rrjedhjes (Q_{min}),

Prurja minimale (regjimi më i ulët) i rrjedhjes për të cilin matësi i gazit siguron që të dhënat janë në përputhje me kërkesat në lidhje me gabimin maksimal të lejueshëm (GML)

Prurja maksimale (regjimi maksimal) i rrjedhjes (Q_{max}),

Prurja maksimale (regjimi më i lartë) i rrjedhjes për të cilin matësi i gazit siguron që të dhënat janë në përputhje me kërkesat në lidhje me gabimin maksimal të lejueshëm (GML)

Prurja kalimtare (regjimi kalimtar) i rrjedhjes (Q_k),

Prurja kalimtare (regjimi kalimtar) i rrjedhjes është niveli (prurja) i rrjedhjes ndërmjet prurjes maksimale dhe minimale të rrjedhjes, në të cilën diapazoni i rrjedhjes ndahet në dy zona, 'zona e sipërme' dhe 'zona e poshtme'. Çdo zonë ka një GML të caktuar.

Prurja e mbingarkuar (regjimi i mbingarkuar) i rrjedhës (Q_t),

Prurja e mbingarkuar (regjimi i mbingarkuar) e rrjedhjes është prurja më e lartë e rrjedhjes në të cilin matësi funksionon për një periudhë të shkurtër kohe pa u prishur.

Kushtet bazë

Kushte të caktuara në të cilat konvertohet sasia e matur e lëngut.

KËRKESA TË VEÇANTA – MATËSIT E GAZIT

1. Kushtet e regjimit të funksionimit

Prodhuesi duhet të përcaktojë kushte të regjimit të funksionimit të matësit të gazit, duke mbajtur parasysh:

1.1. Diapazoni i regjimit të rrjedhjes së gazit duhet të përmbushë të paktën kushtet e mëposhtëm:

Klasa	Q_{max}/Q_{min}	Q_{max}/Q_k	Q_{mb}/Q_{max}
1,5	≥ 150	≥ 10	1,2
1,0	≥ 20	≥ 5	1,2

1.2. Diapazoni i temperaturës së gazit të ketë një kufi minimal prej 40 °C.

1.3. Kushtet e lidhura me ngrohjen/gazin

Matësi i gazit duhet të projektohet për diapazonin e gazeve dhe të presioneve të furnizimit të vendit ku do të instalohet. Në veçanti prodhuesi duhet të tregojë:

a) familjen ose grupin e gazit;

b) presionin maksimal të funksionimit.

1.4. Një kufi minimal të temperaturës së mjedisit klimatik prej 50 °C.

1.5. Vlera nominale e tensionit ushqyes AC dhe/ose kufijtë e ushqimit DC.

2 Gabimi maksimal i lejueshëm (GML)

2.1. Për matësin e gazit që tregon volumin në kushtet e matjes ose masën, GML jepet në Tabelen1

Tabela 1

Klasa	1,5	1,0
$Q_{\min} \leq Q < Q_k$	3 %	2 %
$Q_k \leq Q < Q_{\max}$	1,5 %	1 %

Matësi i gazit nuk duhet të lejojë në GML-të shfaqje sistematike në favor të asnjë ane.

Kur gabimet ndërmjet Q_t dhe $Q_{\max}$ kane të njëjtën shenjë, ato duhet të mos kalojnë 1% për klasen 1.5 dhe 0.5% për klasën 1.0

2.2. Për një matës gazi me konvertim temperature, që tregon vetëm vëllimin e konvertuar, GML e matesit rritet me 0,5 % në një shkallë prej 30 °C duke u shtrirë në mënyrë simetrike rreth temperaturës së përcaktuar nga prodhuesi që është ndërmjet 15 °C dhe 25°C.

Jashtë këtij intervali, lejohet një rritje tjetër prej 0,5% në çdo interval prej 10 °C.

3. Ndikimet e lejueshëm të çrregullimeve

3.1. Përrjashtimi elektromagnetik

a) Ndikimi i një çrregullimi elektromagnetik në një matës të gazit ose në një pajisje të konvertimit të vëllimit duhet të jetë i tillë që:

- ndryshimi në rezultatin e matjes të mos jete më i madh sesa vlera kritike e ndryshimit siç përcaktohet në nënpikën 38.3.1 c), ose
- treguesi i rezultatit të matjes është i tillë që nuk mund të interpretohet si një rezultat i vlefshëm, ashtu si dhe për një luhatje të momentit që nuk mund të interpretohet, regjistrohet ose transmetohet si një rezultat i matjes.

b) Pas kalimit të një çrregullimi elektromagnetik matësi i gazit duhet të:

- rifillojë të funksionojë brënda GML-së, dhe
- të ketë ruajtur të gjitha funksionet e matjes, dhe
- të lejojë rikuperimin e të gjithë të dhënave të matjes të paraqitura pak përpara çrregullimit.

c) Vlera kritike e ndryshimi është më e vogla e dy vlerave të mëposhtme:

- volumit që i pergjigjet gjysmës së madhësisë së GML-së në zonën e sipërme të volumit të matur;
- volumit që i pergjigjet GML-së në volumin që i korrespondon një minute të nivelit të maksimal të rrjedhjes.

3.2. Ndikimi i çrregullimeve në rrjedhën e sipërme dhe të poshtme

Sipas kushteve të instalimit të përcaktuara nga prodhuesi, ndikimi i çrregullimeve në rrjedhë nuk duhet të kapërcejë një të tretën e GML-së

4. Qëndrueshmëria

Pasi të jetë kryer një testimi i përshtatshëm, duke mbajtur parasysh periudhen kohore të vlerësuar nga prodhuesi, duhet të përmbushen kriteret e mëposhtme:

4.1 Matësit e klasës 1.5

- a) Luhatja e rezultatit të matjes pas testimit të qëndrueshmërisë, kur krahasohet me rezultatin e matjes fillestare për nivelet e rrjedhjes të sferës Q_k deri në Q_{max} nuk duhet të kapërcejë rezultatin e matjes për më shumë se 2%.
- b) Gabimi i treguesit pas testimit të qëndrueshmërisë nuk duhet të kapërcejë dy herë GML-në në nënpikën 38.2.2.

4.2. Matësit e klasës 1.0

- a) Luhatja e rezultatit të matjes pas testimit të qëndrueshmërisë, kur krahasohet me rezultatin e matjes fillestare nuk duhet të kapërcejë një të tretën e GML-së në nënpikën 38.2.2
- b) Gabimi i treguesit pas testimit të qëndrueshmërisë nuk duhet të kapërcejë GML-në në nënpikën 38.2.2.

5. Përshtatshmëria

- 5.1. Një matës i gazit që punon me rryme elektrike (AC ose DC) duhet të pajiset me një mekanizëm të furnizimit me energji në rast emergjence ose mjete të tjera për të siguruar se të gjitha funksionet e matjes ruhen gjatë një avarie të burimit kryesor të energjisë.
- 5.2. Një burim i dedikuar i energjisë duhet të ketë një jetëgjatësi prej të paktën pesë vjetësh. Pas kalimit të 90% të jetëgjatësisë së tij, duhet të shfaqet një paralajmërim.
- 5.3. Një pajisje treguese duhet të ketë një numër të mjaftueshëm shifrash për të siguruar se sasia që kalon gjatë 8 000 orëve me Q_{max} nuk i kthen shifrat në vlerat fillestare të tyre.
- 5.4. Matësi i gazit duhet të jetë në gjendje të instalohet për të funksionuar në çdo pozicion të deklaruar nga prodhuesi në udhëzimin e instalimit të tij.
- 5.5. Matësi i gazit duhet të ketë një element të testimit, i cili duhet të lejojë kryerjen e testeve në një kohë të arsyeshme.
- 5.6. Matesi i gazit duhet të respektojë GML-në në çdo drejtim të rrjedhjes ose vetëm në një drejtim të rrjedhjes të shënuar qartë.

6. Njësitë

Sasia e matur duhet të shfaqet në metra kub ose kilogram.

KËRKESA SPECIFIKE – PAJISJET E KONVERTIMIT TË VËLLIMIT

Një pajisje e konvertimit të vëllimit përbën një nën njësi sipas perkufizimit të nënpikës 3.b)(ii). Për një pajisje të konvertimit të vëllimit, nëse janë të zbatueshme duhet të zbatohen kërkesat thelbësore të matesit të gazit. Përveç tyre, duhet të zbatohen kërkesat e mëposhtme:

7. Kushtet bazë për sasi të konvertuara

Prodhuesi duhet të përcaktojë kushtet bazë për sasi të konvertuara.

8 Gabimet Maksimale të Lejuara (GML)

- a) 0,5 % në temperaturën e mjedisit $20\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 3\text{ }^{\circ}\text{C}$, në lagështirën e mjedisit $60\text{ } \% \pm 15\text{ } \%$, në vlerat nominale për furnizimin me energji;
- b) 0,7 % për pajisjet e konvertimit të temperaturës në kushtet e vlerësuara të funksionimit;
- c) 1 % për pajisjet e tjera të konvertimit në kushtet e caktuara të funksionimit.

Shënim: Gabimi i matësit të gazit nuk mbahet parasysh.

Pajisja e konvertimit të volumit nuk duhet të lejojë në GML-të shfaqje sistematike në favor të asnjë anë.

38.9 Përshtatshmëria

38.9.1 Një pajisje konvertimi, elektronike duhet të jetë në gjendje për të zbuluar se kur është duke funksionuar jashtë regjimit/ve të funksionimit të deklaruar nga prodhuesi për parametrat që janë të rëndësishëm për saktësinë e matjes. Në një rast të tillë, pajisja e konvertimit duhet të ndalojë së bashkuari sasinë e konvertuar dhe mund të llogarisë veçmas shumën e përgjithshme të sasisë së konvertuar për kohën kur është duke funksionuar jashtë regjimit/ve të funksionimit.

38.9.2 Një pajisje konvertimi, elektronike duhet të jetë në gjendje për të shfaqur të gjitha të dhënat e rëndësishme për matjen, pa pajisje shtesë.

VENDOSJA NË PËRDORIM DHE VLERËSIMI I KONFORMITETIT

38.10 Vendosja në përdorim

- a) Atje ku Autoriteti Kompetent imponon matje në përdorimin rezidencial, ai duhet të lejojë që të kryhen matje me matësa të gazit të Klasës 1.5 dhe të Klasës 1,0 të cilet kanë një raport $Q_{\max}/Q_{\min}$ të barabartë ose më të madh se 150.
- b) Atje ku Autoriteti Kompetent imponon matje në përdorimin në tregti dhe/ose industrinë e lehtë, ai duhet të lejojë të kryhen matje nga çdo matës gazi të Klasës 1.5.
- c) Përsa i përket nënpikës 38.1.2 dhe 38.1.3, Autoriteti Kompetent duhet të sigurojë që karakteristikat e përcaktuara nga shpërndarësi (distributori) ose personi i autorizuar ligjërisht për instalimin e matësit të jenë të tilla që matësi të jetë i përshtatshëm për matjen e saktë të konsumit që është i parashikuar ose i parashikueshëm.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

B + F ose B + D ose H1.

39 KERKESAT SPECIFIKE PER GRUPIN MI-003- MATESAT E ENERGJISË ELEKTRIKE AKTIVE

Kërkesat e përcaktuara të pikës 22, kërkesat e veçanta të kesaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë, zbatohen për matësat (kontatorët) e energjisë elektrike aktive të përcaktuar për përdorim në banesa, në tregti dhe në industrinë e lehtë.

Shënim: Matësat e energjisë elektrike mund të përdoren në kombinim me transformatorë mates të jashtëm, në varësi të teknikës së matjes që përdoret. Megjithatë, kjo pikë mbulon vetëm matësat e energjisë elektrike, por jo transformatorët matës.

PËRCAKTIME

Matës (kontator) i energjisë elektrike aktive është një pajisje e cila mat energjinë elektrike aktive të konsumuar në një qark.

I = rryma elektrike që kalon nëpërmjet matësit;

I_n = rryma referuese e specifikuar për të cilin është projektuar matësi që funksionon me transformator;

I_{st} = vlera më e ulët e deklaruar e I , për të cilën matësi regjistron energjinë elektrike aktive, për koeficientin e fuqisë një (matësa shumë fazorë, me ngarkesë simetrike);

I_{min} = vlera e I , për të cilën gabimi është brenda gabimeve maksimale të lejueshëm (GML-të) (matësa shumëfazor, me ngarkesë simetrike);

I_{tr} = vlera e I , për të cilën gabimi është brenda GML-së më të vogël që i korrespondon treguesit të klasës së matësit;

I_{max} = vlera maksimale e I për të cilin gabimi shtrihet brenda GML-ve;

U = tensioni i ushqimit në matës;

U_n = tensioni referues, i specifikuar;

f = frekuenca e tensionit ushqyes në matës;

f_n = frekuenca referuese, e specifikuar;

PF = faktori i fuqisë = $\cos\phi$ = cosinusi e ndryshimit në fazë (diferencës fazore) ϕ ndërmjet I dhe U .

KËRKESA TE VEÇANTA

1. Saktësia

Prodhuksi duhet të specifikojë treguesin e klasës së matësit. Treguesit e klasave përcaktohen si: Klasa, A, B dhe C.

2. Kushtet e vlerësuara të funksionimit

Prodhuksi duhet të specifikojë kushtet nominalet të funksionimit për matësin, veçanërisht:

Vlerat e f_n , U_n , I_n , I_{st} , I_{min} , I_{tr} dhe I_{max} që zbatohen për kontatorin. Për vlerat referuese të rrymes, matësi duhet të përmbushë kushtet e dhëna në Tabelën 1;

Tabela 1

	Klasa A	Klasa B	Klasa C
Për kontatorët e lidhur drejtpërdrejtë			
I_{st}	$\leq 0,05 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,04 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,04 \cdot I_{tr}$
I_{min}	$\leq 0,5 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,5 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,3 \cdot I_{tr}$
I_{max}	$\geq 50 \cdot I_{tr}$	$\geq 50 \cdot I_{tr}$	$\geq 50 \cdot I_{tr}$

Për kontatorët që lidhen me transformatorë			
Ist	$\leq 0,06 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,04 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,02 \cdot I_{tr}$
I _{min}	$\leq 0,4 \cdot I_{tr}$	$\leq 0,2 \cdot I_{tr}(1)$	$\leq 0,2 \cdot I_{tr}$
I _n	$= 20 \cdot I_{tr}$	$= 20 \cdot I_{tr}$	$= 20 \cdot I_{tr}$
I _{max}	$\geq 1,2 \cdot I_{tr}$	$\geq 1,2 \cdot I_{tr}$	$\geq 1,2 \cdot I_{tr}$
(1) Matsat elektrike te klases B Për Klasën B duhet të zbatohet I _{min} $\leq 0,4 \cdot I_{tr}$			

Kur një kontator punon në regjime temperature të ndryshme duhet të zbatohen vlerat e mesiperme të GML-ve.

Matesi nuk duhet te lejoje ne GML-te shfaqje sistematike ne favor te asnje ane.

4. Ndikimi i lejuar nga çrregullimet

4.1. Të përgjithshme

Meqenëse matësat elektrike të fuqisë janë të lidhur drejtpërdrejt me furnizimin kryesor dhe se rryma është gjithashtu një prej madhësive të matura, për matesat elektrike përdoret një mjedis elektromagnetik i veçantë.

Matësi duhet te jetë në përputhje me kërkesat e mjedisit elektromagnetik E2 dhe kërkesat shtesë në nënpikat 39.4.2 dhe 39.4.3.

Mjedisi elektromagnetik dhe ndikimet e lejuara pasqyrojnë gjëndjen kur ka çrregullime me kohezgjatje të madhe të cilat nuk duhet të ndikojnë në saktësinë përtej vlerave kritike të ndryshimit dhe të çrregullimeve kalimtare, të cilat mund të shkaktojnë një renie të përkohshme ose humbje të funksionit ose të performancës por nga e cila gjëndje matësi duhet të rikthehet dhe nuk duhet të ndikohet në saktësinë përtej vlerave kritike të ndryshimit.

Temperaturat e punes + 5 °C + 30 °C - 10 °C + 5 °C		Temperaturat e punes + 30 °C + 40 °C - 25 °C to - 10 °C			Temperaturat e punes + 45 °C + 55 °C - 40 °C - 10 °C			Temperaturat e punes + 55 °C + 70 °C		
klasa	A B C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Matesi nje fazor: matesi shume fazor me ngarkese simetrike										
I _{min} ≤ I < I _{tr}	3.5 2 1	5	2.5	1.3	7	3.5	1.7	9	4	2
I _{tr} ≤ I ≤ I _{max}	3.5 20	4.5	2.5	1	7	3.5	1.3	9	4	1.5

max	.7									
Matesi shumefazor me ngarkese ne nje faze te vetme										
$I_{tr} \leq I \leq I_{ma}$ Shiko Perjashtimin Me poshte	4 2.5 1	5	3	1.3	7	4	1.7	9	4.5	2
Per matesat elektronike shumefazor, diapazoni i rrymews per ngarkesen nje fazore kufizohet ne $5I_{tr} \leq I \leq I_{max}$										

Kur një kontator punon në regjime temperature të ndryshme duhet të zbatohen vlerat e mesiperme të GML-ve.

Matesi nuk duhet te lejoje ne GML-te shfaqje sistematike ne favor te asnje ane.

4. Ndikimi i lejuar nga çrregullimet

4.1. Të përgjithshme

Meqenëse matësat elektrike të fuqisë janë të lidhur drejtpërdrejt me furnizimin kryesor dhe se rryma është gjithashtu një prej madhësive të matura, për matesat elektrike përdoret një mjedis elektromagnetik i veçantë.

Matësi duhet te jetë në përputhje me kërkesat e mjedisit elektromagnetik E2 dhe kërkesat shtesë në nënpikat 39.4.2 dhe 39.4.3.

Mjedisi elektromagnetik dhe ndikimet e lejuara pasqyrojnë gjëndjen kur ka çrregullime me kohezgjatje të madhe të cilat nuk duhet të ndikojnë në saktësinë përtej vlerave kritike të ndryshimit dhe të çrregullimeve kalimtare, të cilat mund të shkaktojnë një renie të përkohshme ose humbje të funksionit ose të performancës por nga e cila gjëndje matësi duhet të rikthehet dhe nuk duhet të ndikohet në saktësinë përtej vlerave kritike të ndryshimit.

Karakteristikat metrologjike të matësit duhet të mbrohen kur ekziston një rrezik i lartë i parashikueshëm për shkak të vetëtimitave ose atje ku rrjetet ajrorë të furnizimit janë mbizotëruese.

4.2. Ndikimi i çrregullimeve me zgjatshmëri të madhe

Tabela 3

Vlerat e ndryshimit kritik për çrregullimet me kohëzgjatje të madhe

Çrregullimi	Vlerat e ndryshimit kritik në përqindje sipas klasës së matësit		
	A	B	C

Renditja e kundërt e fazave	1,5	1,5	0,3
Tension josimetrik (i zbatueshëm vetëm për matësat me shumë faza	4	2	1
Përmbajtja e harmonikave në qarqet e rrymës(1)	1	0,8	0,5
DC dhe harmonikat në qarkun e rrymës(1)	6	3	1,5
Proçese të shpejta kalimtare	6	4	2
Fushat magnetike: Fusha elektromagnetike HF (rrezatimi RF): Çrregullime të shkaktuara nga fusha e radio-frekuencës; dhe valët lëkundëse të imunizuara	3	2	1
(1) Në rastin e matësive elektromagnetikë, nuk përcaktohet asnjë vlerë e ndryshimit kritik për përmbajtjen e harmonikave në qarqet e rrymës dhe për DC dhe për harmonikat në qarkun e rrymës.			

4.3. Ndikimi i lejueshëm i fenomenit elektromagnetik kalimtar

4.3.1. Ndikimi i një çrregullimi elektromagnetik në një matës të fuqisë elektrike duhet të jetë i tillë që gjatë dhe menjëherë pas çrregullimit:

- çdo informacion i parashikuar për të testuar saktësinë e matësit nuk prodhon impulse ose sinjale që i korrespondojnë një fuqie më të lartë sesa vlera kritike e ndryshimit dhe në një kohë të arsyeshme pas çrregullimi matësi duhet
- të rifillojë të funksionojë brenda kufijve të GML-së, dhe
- të ketë të mbrojtura gjitha funksionet e matjes, dhe
- të lejojë rikthimin e të gjitha të dhënave të matjes përpara çrregullimit, dhe
- nuk duhet të shënojë një ndryshim në fuqinë e regjistruar prej më shumë sesa vlera e ndryshimit kritik.

Vlera e ndryshimit kritik në kWh është $m U_n I_{\max} 10^{-6}$

(m është numri i elementeve matës të matesit, U_n në volt dhe $I_{\max}$ në amper).

4.3.2. Për mbingarkesë vlera kritike e ndryshimit është 1,5 %.

5. Përshtatshmëria

5.1. Nën voltazhin e regjimit të punës gabimi pozitiv i matesit nuk duhet të kapërcejë 10 %.

5.2. Displei energjise totale duhet të ketë një numër të mjaftueshëm shifrash për të siguruar se kur kontatori funksionon për 4 000 orë me ngarkesë të plotë ($I = I_{\max}$, $U = U_n$ dhe $PF = 1$), treguesi nuk rikthehet në vlerën fillestare të tij dhe nuk do të jetë në gjendje të zerohet gjatë përdorimit.

5.3. Në rastet e ndërprerjes së energjisë elektrike në rrjet, sasitë e matura të energjisë elektrike duhet të mbeten të vlefshme për t'u lexuar gjatë një periudhe të paktën për 4 muaj.

5.4. Funksionimi pa ngarkesë

Kur qarku i tensionit është i kyçur, ndërsa ai i rrymës është i hapur, matësi nuk duhet të regjistrojë energji për asnjë vlerë të tensionit midis $0,8 U_n$ dhe $1,1 U_n$.

5.5. Fillimi

Matësi duhet të fillojë të punojë dhe të vazhdojë të regjistrojë për tensionin U_n , $PF = 1$ (për matësat shumëfazor me ngarkesa simetrike) dhe për një rrymë e cila është e barabartë me I_{st} .

6. Njësitë

Energjia elektrike e matur duhet të shfaqet në kilovat-orë ose në megavat-orë.

7. Vendosja në përdorim

a) Kur Autoriteti Kompetent imponon matjet në përdorimin rezidencial, ai duhet të lejojë të kryhen matjet me matësa të Klasës A. Për qëllime të caktuara Autoriteti Kompetent mund të kërkojë vendosjen e çdo matësi të Klasës B.

b) Kur Autoriteti Kompetent imponon matjet në përdorimin në tregëti dhe/ose në industrinë e lehtë, ai duhet të lejojë të kryhen matjet nga çdo matës i Klasës B. Për qëllime të caktuara ai autorizohet të kërkojë çdo matës të Klasës C).

c) Autoriteti Kompetent duhet të sigurojë që regjimi i rrymës i përcaktuar nga distributori ose personi i autorizuar ligjërish për instalimin e matësit, është i tillë që matësi të jetë i përshtatshëm për matjen e saktë të konsumit që është i parashikuar ose i parashikueshëm.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

B + F ose B + D ose H1.

40. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-004 -MATËSIT E NXEHTËSISË

Kërkesat e përcaktuara në pikën 22, kërkesat e veçanta të kësaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë, zbatohen për matësit e nxehtësisë të përcaktuar më poshtë, të parashikuar për përdorimin për banorët, përdorimin tregtar dhe atë të industrisë së lehtë

PËRCAKTIME

Një matës i nxehtësisë është një instrument i projektuar për të matur nxehtësinë, e cila në një qark të shkëmbimit të nxehtësisë, jepet nga një lëng i quajtur lëngu i transmetimit të nxehtësisë.

Një matës i nxehtësisë është ose një instrument i plotë ose një instrument i kombinuar që përbëhet nga njësi, sensori i rrjedhjes, grupi i ndjeshmërisë së temperaturës dhe llogaritësi, siç përcaktohen në pikën 3.b) ose një kombinim i tyre

θ = temperatura e lëngut që transmeton nxehtësinë;

θ_{in} = vlera e në hyrjen e qarkut të shkëmbimit të nxehtësisë;

θ_{out} = vlera në daljen e qarkut të shkëmbimit të nxehtësisë;

$\Delta\theta$ = ndryshimi i temperaturës $\theta_{in} - \theta_{out}$ me $\Delta\theta \geq 0$;

θ_{max} = kufiri i sipërm i θ që matësi i nxehtësisë të funksionojë saktë brenda MPE-ve;

θ_{min} = kufiri i poshtëm i θ që matësi i nxehtësisë të funksionojë saktë brenda MPE-ve

$\Delta\theta_{max}$ = kufiri i sipërm i $\Delta\theta$ që matësi i nxehtësisë të funksionojë saktë brenda MPE-ve;

$\Delta\theta_{min}$ = kufiri i poshtëm i $\Delta\theta$ që matësi i nxehtësisë të funksionojë saktë brenda MPE-ve;

q = niveli i rrjedhjes së lëngut të transmetimit të nxehtësisë;

q_s = vlera më e lartë e q që lejohet për periudha të shkurtra kohe që matësi i nxehtësisë të funksionojë siç duhet;

q_p = vlera më e lartë e q që lejohet përgjithnjë që matësi i nxehtësisë të funksionojë siç duhet;

q_i = vlera më e ulët e q që lejohet që matësi i nxehtësisë të funksionojë siç duhet;

P = fuqia termike e shkëmbimit të nxehtësisë;

P_s = niveli i sipërm i P që lejohet që matësi i nxehtësisë të funksionojë siç duhet.

KËRKESA SPECIFIKE

1. Kushtet nominale të funksionimit

Vlerat në kushte nominale të funksionimit do të përcaktohen nga prodhuesi si më poshtë:

1.1. Për temperaturën e lëngut: θ_{max} , θ_{min} ,

- për ndryshimet e temperaturës $\Delta\theta_{max}$, $\Delta\theta_{min}$, duke iu nënshtruar kufizimeve të mëposhtme:

$$\Delta\theta_{max} / \Delta\theta_{min} \geq 10; \Delta\theta_{min} = 3 \text{ K ose } 5 \text{ K ose } 10 \text{ K}$$

1.2. Për presionin e lëngut: Presioni maksimal pozitiv i brendshëm që matësi i nxehtësisë mund të durojë përgjithnjë në kufirin e sipërm të temperaturës.

1.3. Për nivelet e rrjedhjes së lëngut: q_s , q_p , q_i , ku r vlerat e q_p dhe q_i i nënshtrohen kufizimit të mëposhtëm: $q_p/q_i \geq 10$.

1.4. Për fuqinë termike: P_s .

2. Klasat e saktësisë

Klasat e mëposhtme të saktësisë përcaktohen për matësit e nxehtesisë: 1, 2, 3.

3. GML-të e zbatueshëm për matësit e plotë të nxehtesisë

Gabimet maksimale relativë të lejueshëm të zbatueshëm për një mates të plotë të nxehtesisë, të shprehur në përqindje të vlerës së vërtetë për çdo klasë të saktësisë janë:

a) Për klasën 1: $E = E_f + E_t + E_c$, me E_f , E_t , E_c sipas nënpikave nga 40.7.1 deri në 40.7.3.

b) Për klasën 2: $E = E_f + E_t + E_c$, me E_f , E_t , E_c sipas nënpikave nga 40.7.1 deri në 40.7.3.

c) Për klasën 3: $E = E_f + E_t + E_c$, me E_f , E_t , E_c sipas nënpikave nga 40.7.1 deri në 40.7.3.

Matësi i nxehtësisë i plotë nuk duhet të lejojë në GML-të shfaqje sistematike në favor të asnjë ane.

4. Ndikimet e lejuara të çrregullimeve elektromagnetike

4.1. Instrumenti nuk duhet të ndikohet nga fushat magnetike statike dhe nga fushat elektromanjetike në frekuencën e korrentit.

4.2. Ndikimi i një trazimi elektromagnetik duhet të jetë i tillë që ndryshimi në rezultatin e matjes të mos jetë më i madh sesa vlera kritike e ndryshimit siç përshkruhet në kërkesën 40.4.3 ose treguesi i rezultatit të matjes është i tillë që nuk mund të interpretohet si një rezultat i vlefshëm.

4.3. Vlera kritike e ndryshimit për një matës të plotë të nxehtësisë është e barabartë me vlerën absolute të GML-së të zbatueshëm për atë matës nxehtësie (shiko nënpikën 40.3).

5. Qëndrueshmëria

Pasi është kryer një testim i përshtatshëm, duke mbajtur parasysh periudhën e kohës të vlerësuar nga prodhuesi, duhet të përmbushen kriteret e mëposhtëm:

5.1. Sensorët e rrjedhjes: Luhata e rezultatit të matjes pas testimit të qëndrueshmërisë, kur krahasohet me rezultatin fillestar të matjes nuk duhet të kapërcejë vlerën kritike të ndryshimit.

5.2. Sensorët e temperaturës: Luhata e rezultatit të matjes pas testimit të qëndrueshmërisë, kur krahasohet me rezultatin fillestar të matjes, nuk duhet të kapërcejë $0,1\text{ }^{\circ}\text{C}$.

6. Mbishkrimet në një matës nxehtësie

- Klasa e saktësisë
- Kufijtë e nivelit të rrjedhjes
- Kufijtë e temperaturës
- Kufijtë e ndryshimit të temperaturës
- Vëndi i instalimit të sensorit të rrjedhjes: rrjedhja ose kthimi

- Treguesi i drejtimit të rrjedhjes

7. Nën Njësitë

Dispozitat për nën-njësitë mund të zbatohen për nën-njësitë e prodhuara nga prodhuesi i njëjtë ose prodhues të ndryshëm.

Atje ku një matës nxehtësie përbëhet nga nën- njësi, kërkesat thelbësore për matësin zbatohen gjithashtu dhe për nën-njësitë. Përveç kësaj, zbatohen sa më poshtë:

7.1. GML relative e sensorit të rrjedhjes, i shprehur në % për klasat e saktësisë:

- a) Klasa 1: $E_f = (1 + 0,01 q_p/q)$, por jo më shumë se 5 %
- b) Klasa 2: $E_f = (2 + 0,02 q_p/q)$, por jo më shumë se 5 %,
- c) Klasa 3: $E_f = (3 + 0,05 q_p/q)$, por jo më shumë se 5 %,

ku gabimi E_f lidh vlerën e treguar me vlerën e vërtetë të lidhjes ndërmjet sinjalit të treguar të sensorit të rrjedhjes dhe masën ose vëllimin.

7.2. GML përkatës për grupin e ndjeshmërisë të temperaturës, i shprehur në %:

$$E_t = (0,5 + 3 \cdot \Delta\theta_{\min} / \Delta\theta),$$

ku gabimi E_t lidh vlerën e treguar me vlerën e vërtetë të lidhjes ndërmjet grupit të ndjeshmërisë së temperaturës dhe ndryshimit të temperaturës.

7.3. GML relativ i llogaritësit, i shprehur në %:

$$E_c = (0,5 + \Delta\theta_{\min} / \Delta\theta),$$

ku gabimi E_c lidh vlerën e nxehtësisë të treguar me vlerën e vërtetë të nxehtësisë.

7.4. Vlera kritike e ndryshimit për një nën-njësi të një matësi nxehtësie është e barabartë me vlerën përkatëse absolute të GML-së të zbatueshëm për atë nën-njësi (shiko nënpikën 40.7.1, 40.7.2 ose 40.7.3).

40.7.5. Mbishkrimet në njësitë

Sensori i rrjedhjes:

- Klasa e saktësisë
- Kufijtë e nivelit të rrjedhjes
- Kufijtë e temperaturës
- Faktori nominal i matësit (p.sh. litra/impulse) ose sinjali korrespondues i daljes
- Treguesi i drejtimit të rrjedhjes
- Grupi i ndjeshmërisë së temperaturës: Lloji i tipit (p.sh. Pt 100)
- Kufijtë e temperaturës
- Kufijtë e ndryshimit të temperaturës

Llogaritësi:

- Lloji sensorëve të temperaturës
- Kufijtë e temperaturës
- Kufijtë e ndryshimit të temperaturës
- Faktori i kërkuar nominal i matësit (p.sh. litra/impulse) ose sinjali që vjen nga sensor i rrjedhjes
- Vendi i instalimit të sensorit të rrjedhjes

8 VENDOSJA NË PËRDORIM

- a) Kur Autoriteti Kompetent imponon matjet në përdorimin rezidencial, ai duhet të lejojë që të kryhen matje me matës të Klasës 3.
- b) Kur Autoriteti Kompetent imponon matje për përdorim në tregëti dhe/ose në industrinë e lehtë, ai autorizohet të kërkojë matës të Klasës 2.
- c) Përsa i përket kërkesave të nënpikave nga 40.1.1 deri në 40.1.4, Autoriteti Kompetent duhet të sigurojë që karakteristikat e përcaktuara nga distributori ose personi ligjërisht i autorizuar për instalimin e matësit të sigurojnë që matësi të jetë i përshtatshëm për matjen e saktë të konsumit që është i parashikuar ose i parashikueshëm

VLERËSIMI I KOFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

B + F ose B + D ose H1.

41. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-005 - SISTEMET E MATJES PËR MATJEN E VAZHDUESHME DHE DINAMIKE TË SASIVE TË LËNGJEVE PËRVEÇ UJIT

Kërkesat e përcaktuara në pikën 22, kërkesat e veçanta të kësaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë zbatohen për sisteme të matjes të parashikuara për matjen e vazhdueshme dhe dinamike të sasive (vëllime ose masa) të lëngjeve përveç ujit. Nëse është e nevojshme, termat “vëllim dhe L” në këtë pike mund të lexohen si: “masë dhe kg.”

PËRCAKTIME***Mates***

Një instrument i përcaktuar për të matur në mënyrë të vazhdueshme, për të ruajtur dhe shfaqur sasinë në kushte të matjes së lëngut që kalon nëpër shndruesin e matjes në një tub të mbyllur, të mbushur plotësisht.

Llogaritësi

Një pjesë e matësit që merr sinjalet dalëse nga treguesi(t) i matjes dhe, mundësisht, nga instrumentet shoqërues të matjes dhe shfaq rezultatet e matjes.

Instrumenti shoqërues i matjes

Një instrument i lidhur me llogaritësin për matjen e sasive të caktuara që janë karakteristike të lëngut, me qëllim që të bëjnë një korrigjim dhe/ose një konvertim.

Pajisje konvertimi (konvertuesi)

Një pjesë e llogaritësit, i cili duke marrë parasysh karakteristikat e lëngut të matur (temperaturë, dendësi, etj), duke përdorur instrumentet shoqërues të matjes, ose të ruajtur në një kujtesë, konverton automatikisht:

- vëllimin e lëngut të matur në kushtet e matjes në një vëllim në kushtet bazë ose/dhe në masë, ose

- masën e lëngut të matur në kushtet e matjes në një vëllim në kushtet e matjes dhe/ose në një vëllim në kushtet bazë.

Shënim: Një pajisje konvertimi përfshin instrumentet përkatës shoqërues të matjes.

Kushtet bazë

Kushtet e caktuara në të cilat konvertohet sasia e matur e lëngut në kushte të matjes.

Sistemi i matjes

Një sistem që përfshin vetë matësin dhe të gjitha pajisjet e kërkuara për të siguruar matje të saktë ose për të synuar lehtësim në veprimet e matjes.

Shpërndarës i karburantit

Një sistem i matjes i parashikuar për rimbushjen e automjeteve me motor, anijeve të vogla dhe aeroplanëve të vegjël.

Marrëveshja e vetëshërbimit

Një marrëveshje që lejon klientin të përdorë një sistem të matjes me qëllim që të marrë lëngun për përdorimin e tij.

Pajisja vetëshërbimi

Një pajisje e veçantë që është pjesë e marrëveshjes së vetëshërbimit dhe që lejon që një ose më shumë sisteme të matjes të përfshihen në këtë marrëveshje vetëshërbimi.

Sasia minimale e matur (SMM)

Sasia më e vogël e lëngut për të cilin matja me një sistem të matjes është e pranueshme metrologjikisht.

Treguesi i drejtpërdrejtë

Treguesi, ose i vëllimit ose i masës, që i korrespondon matjes dhe që matësi është fizikisht i aftë të matë.

Shënim: Treguesi i drejtpërdrejtë mund të konvertohet në një sasi tjetër duke përdorur pajisjen e konvertimit.

I ndërprerëshëm/i pandërprerëshëm

Një sistem matës konsiderohet si i ndërprerëshëm/i pandërprerëshëm kur rrjedha e lëngut mund/nuk mund të ndalohet lehtësisht dhe shpejt.

Intervali regjimit të rrjedhës (prurjes)

Intervali ndërmjet nivelit (prurjes) minimal të rrjedhës (Q_{min}) dhe nivelit (prurje) maksimale të rrjedhës (Q_{max}).

KËRKESA SPECIFIKE

1 Kushtet e deklaruara të funksionimit

Prodhuesi duhet të përcaktojë kushtet e regjimit të punës për instrumentin, e në veçanti:

1.1. Intervalin e regjimit të prurjes

Intervali regjimit të prurjes është subjekt i kushteve të mëposhtëm:

(i) Intervali regjimit të prurjes të një sistemi të matjes duhet të jetë brenda intervalit të prurjes së secilit prej elementeve të tij, në veçanti matësit.

(ii) matësin dhe sistemin e matjes

Tabela 1

Sistemi i caktuar i matjes	Karakteristikat e lëngut	Raporti minimal Q_{max}/Q_{min}
Shpërmdaresi i karburantit	Me gaze të palëngzueshëm	10 : 1
	Me gaze të lengëzueshëm	5 : 1
Sistemi i matjes	Lëngje kriogjenike	5 : 1
Sistemet e matjes në tubacione dhe sistemet për ngarkimin e anijeve	Të gjithë lëngjet	Të përshtatsëm për përdorim
Të gjithë sistemet e tjerë të matjes	Të gjithë lëngjet	4 : 1

1.2. Karakteristikat e lëngut për tu matur nga instrumenti duke përcaktuar emrin ose tipin e lëngut ose karakteristikat e tij përkatëse, për shëmbull:

- intervali i temperaturës;
- intervali i presionit;
- intervali i dendësisë;
- intervali i viskozitetit.

1.3. Vlerën nominale të ushqimit me voltazhin AC dhe/ose kufijtë e ushqimit me voltazhin DC.

1.4. Kushtet bazë për vlerat e konvertuara është temperatura 15 °C.

2. Klasifikimi i saktësisë dhe gabimet maksimale të lejueshëm (GML-të)

2.1. Për sasi të barabarta ose më të mëdha se 2 litra, GML-ja është si në Tabelën 2:

Tabela 2

2.2. Për sasi më vogla se sa dy litra, GML-ja është si në Tabelën 3:

Tabela 2

	Klasat e saktësisë				
	0.3	0.5	1.0	1.5	2.5
Sistemet e matjes (A)	0.3 %	0.5 %	1.0 %	1.5 %	2.5 %
Matësi (B)	0.2 %	0.3 %	0.6 %	1.0 %	1.5 %

Tabela 3

Vëllimi i matur	GML
$V < 0.1 \text{ L}$	4 x vlera në tabelën 2, e zbatuar për 0.1 L
$0.1 \text{ L} \leq V < 0.2 \text{ L}$	4 x vlera në tabelën 2
$0.2 \text{ L} \leq V < 0.4 \text{ L}$	2 x vlera në tabelën 2, e zbatuar për 0.4 L

$0.4 L \leq V < 1 L$	2 x vlera në tabelën 2
$1 L \leq V < 2 L$	vlera në tabelën 2, e zbatuar për 2 L

2.3. Megjithatë, pavarësisht se cila mund të jetë sasia e matur, madhësia e GML-së jepet nga më e madhja prej dy vlerave të mëposhtme:

- vlera absolute e GML-së e dhënë në Tabelën 2 ose Tabelën 3,
- vlera absolute e GML-së për sasinë minimale të matur (E_{min}).

2.4.1. Për sasinë minimale të matura më të mëdha ose të barabarta me 2 litra, duhet të zbatohen kushtet e mëposhtme:

Kushti 1

E_{min} duhet të plotësojë kushtin: $E_{min} \geq 2 R$, ku R është intervali më i vogël i shkallës të pajisjes treguese.

Kushti 2

E_{min} jepet nga formula $E_{min} = (2SMM) \times (A/100)$, ku:

- SMM është sasia minimale e matur,
- A është vlera numerike e përcaktuar në rreshtin A të Tabelës 2.

2.4.2. Për sasinë minimale të matura prej më pak se dy litra, zbatohet kushti 1 i përmendur më sipër dhe E_{min} është dy herë vlera e përcaktuar në Tabelën 3 dhe e lidhur me rreshtin A të Tabelës 2.

2.5. *Treguesi i konvertimit*

Në rastin e një treguesi të konvertimit GML-të janë si në rreshtin A të Tabelës 2.

2.6. *Pajisjet e konvertimit*

GML të në treguesit e konvertimit për shkak të pranisë së një pajisje konvertimit janë të barabartë me $\pm(A-B)$, ku A dhe B janë vlerat e përcaktuara në Tabelën 2.

Pjesët e pajisjeve të konvertimit që mund të testohen veças janë

(a) *Llogaritësi*

GML-të e sasive të treguesve të lëngjeve të zbatueshëm në llogaritje, pozitivë ose negativë, janë të barabartë me një të dhjetën e GML -ve siç përcaktohet në rreshtin A të Tabelës 2.

(b) *Instrumentët matës shoqërues*

Instrumentet matës shoqërues kanë një saktësi të paktën po aq të mirë sa vlerat e Tabelës 4:

Tabela 4

GML ne matjet	Klasa e saktësisë e sistemit të matjes				
	0.3	0.5	1.0	1.5	2.5
Temperatura	± 0.3 °C.	± 0.5 °C.			± 1.0 °C.
Presioni	Me pak se MPa: ± 50 kPa Nga 1 ne 4 Mpa: ± 5 % Mbi 4 Mpa: ± 200 kPa				
Dendësia	± 1 kg/m ³		± 2 kg/m ³		± 5 kg/m ³

Këto vlera perdoren për treguesin e sasive karakteristike të lëngut të treguara nga pajisja e konvertimit.

c) Saktësia e funksionit llogarites

GML-ja për llogaritjen e çdo sasie karakteristike të lëngut, pozitive ose negative, është e barabartë me dy të pestat e vlerës së fiksuar në (b).

2.7. Kërkesa 42.2.6 a) perdoret në çdo llogaritje, jo vetëm në konvertim.

2.8. Sistemi matës nuk duhet të lejojë GML-të në favore sistematike të asnjë ane.

3. Ndikimi maksimal i lejuar i nderhyrjeve

3.1. Ndikimi i një nderhyrjeje elektromagnetike në një sistem të matjes duhet të jetë një nga sa më poshtë:

- a) ndryshimi në rezultatin e matjes të mos jetë më i madh sesa vlera kritike e ndryshimit siç përcaktohet në nënpikën 41.3.2, ose
- b) tregimi i rezultatit të matjes tregon një luhajtje të momentit që nuk mund të interpretohet, memorizohet ose transmetohet si një rezultat i matjes. Për më tepër, në rast të një sistemi të ndërprerë, kjo gjithashtu nënkupton pamundësinë për të kryer ndonjë matje, ose
- c) ndryshimi në rezultatin e matjes është më i madh sesa vlera kritike e ndryshimit dhe në këtë rast sistemi i matjes do të lejojë rimarrjen e rezultatit të matjes pak përpara sesa vlera kritike e ndryshimit të ndodhte dhe të ndërpriste rrjedhën.

3.2. Vlera kritike e ndryshimit është më e madhe se $GML/5$ për një sasi të caktuar të matur ose E_{min} .

4. Qëndrueshmëria

Pasi është kryer një testimi i përshtatshëm, duke mbajtur parasysh periudhën e kohës të vlerësuar nga prodhuesi, duhet të përmbushet kriteri i mëposhtëm:

Luhajtja e rezultatit të matjes pas testimit të qëndrueshmërisë, kur krahasohet me rezultatin fillestar të matjes, nuk duhet të kapërcejë vlerën për matësat të përcaktuar në rreshtin B të tabelës 2.

5. Përshtatshmëria

5.1. Për çdo sasi të matur që ka lidhje me të njëjtën matje, treguesit e parashikuar nga pajisje të ndryshme nuk duhet të shmangen njëra nga tjetra për më shumë se një interval të një shkalle, atje ku pajisjet kanë të njëjtin interval të shkallës. Në rastin kur pajisjet kanë intervale të ndryshme të shkallëve, shmangia nuk duhet të jetë më e madhe sesa ajo e intervalit më të madh të shkallës. Megjithatë, në rast të një marrëveshjeje vetëshërbimi, intervalet e shkallës të pajisjes treguese kryesore në sistemin e matjes dhe intervalet e shkallës të pajisjes së vetëshërbimit do të jenë të njëjtë dhe rezultatet e matjes nuk do të ndryshojnë nga njëri tjetri.

5.2. Nuk duhet të mundesohet që të kthehet sasia e matur në kushtet normalë përdorimi, vetëm nëse është lehtësisht e dukshme.

5.3. Çdo përqindje e ajrit ose gazit që nuk është lehtësisht e zbulueshme në lëng nuk duhet të çojë në një ndryshim të gabimit më të madh sesa:

- 0,5 % për lëngjet e tjerë përveç lëngjeve të pijshëm dhe për lëngjet me një viskozitet që nuk kapërcen 1 mPa.s, ose
- 1% për lëngjet e pijshëm dhe për lëngjet me një viskozitet që kapërcen 1 mPa.s.

Megjithatë, luhatja e lejueshme nuk duhet të jete asnjehere me e vogël sesa 1 % e SMM. Kjo vlerë zbatohet në rast të xhepave të ajrit ose të gazit.

5.4. Instrumentet matës për shitjet e drejtpërdrejta

a) Një sistem matës për shitjet e drejtpërdrejta duhet të pajiset me mjete të rivendosjes së tregimit në zero.

Nuk duhet të mundesohet që të ndryshohet sasia e matur.

b) Tregimi i sasisë në të cilën bazohet veprimi duhet të jetë i qëndrueshëm derisa të gjitha palët në veprim të kenë pranuar rezultatin e matjes.

c) Sistemet e matjes për shitjet e drejtpërdrejta duhet të jenë të ndërprerëshëm.

d) Çdo përqindje e ajrit ose gazit në lëng nuk duhet të çojë në një ndryshim më të madh të gabimit se sa vlerat e përcaktuara në nënpikën 42.5.3.

5.5. Shpërndarësit e karburantit

a) Tregimet në shpërndarësit e karburantit nuk duhet të jenë të mundshme për t'u zeruar gjatë një matje.

b) Fillimi i matjes së re duhet të jetë i ndaluar derisa treguesi të mos jetë zeruar.

c) Atje ku një sistem matës është i pajisur me një tregues të çmimit, ndryshimi ndërmjet çmimit të treguar dhe çmimit të llogaritur nga çmimi për njësi dhe sasia e treguar nuk duhet të kapërcejë çmimin që i korrespondon E_{min} .

Megjithatë, ky ndryshim nuk duhet të jetë sa vlera më e vogël monetare.

6. Avari e furnizimit me energji

Një sistem matës ose duhet të pajiset me një pajisje të furnizimit me energji për raste emergjence që të ruajë të gjithë funksionet e matjes gjatë avarisë së pajisjes kryesore të furnizimit me energji ose duhet të pajiset me mjete për të ruajtur dhe treguar të dhënat e regjistruara në mënyrë që të lejojë përfundimin e veprimit që është duke u kryer dhe me një mjet që të ndalojë rrjedhën në momentin e avarisë së pajisjes kryesore të furnizimit me energji.

7. Vënja në përdorim

Në tabelën e mëposhtme jepen cilave klasa i perkasin sistemet e matjes në përdorim:

Tabela 5

Klasa e saktësisë	Tipet e sistemit të matjes
0.3	Sistemet e matjes në tubacion
0.5	Të gjithë sistemet e matjes nëse nuk deklarohen ndryshe në këtë tabelë, në veçanti: - shpërndarësit e karburantit (jo për gaze të lëngëzueshëm), - sistemet e matjes për autobuset për lëngjet me viskozitet të ulët (< 20 mPa. s) - sistemet e matjes për ngarkim/shkarkimin e anijeve, vagoneve

	dhe autoboteve ⁽¹⁾ - sistemet për qumësht - sistemet e matjes për rimbushjen e aeroplanëve
1.0	Sistemet e matjes për gaze të lëngëzueshëm nën presion, të matur në një temperaturë të barabartë me ose mbi - 10 °C Sistemet e matjes normalisht në klasën 0.3 ose 0.5, por që përdoren për lëngjet - temperatura e të cilave është më e ulët se - 10 °C ose më e lartë se 50 °C - viskoziteti dinamik i të cilëve është më i lartë se 1 000 mPa . s - niveli maksimal i prurjes të të cileve nuk është më i lartë se 20L/h
1.5	Sistemet e matjes për dyoksidin e karbonit të lëngshëm Sistemet e matjes për gazet e lëngëzueshëm nën presion e të matur në një temperaturë nën - 10 °C (përveç lëngjeve kriogjenike)
2.5	Sistemet e matjes për lëngjet kriogjenike (temperaturë nën – 153 °C)

(1) Megjithatë, Autoriteti Kompetent mund të kërkojë sisteme të matjes të një klase të saktësisë 0,3 ose 0,5 kur përdoren për mbledhjen e tatimeve në vajrat mineralë kur ngarkohen/shkarkohen anije, vagonë dhe autobote rrugore.

Shënim: Megjithatë, prodhuesi mund të përcaktojë një saktësi më të mirë për një tip të veçantë të sistemit të matjes.

8. Njësitë e matjes

Sasia e matur duhet të shfaqet në mililitra, centimetra kub, litra, metra kub, gramë, kilogramë ose tonë.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Proçedurat e vlerësimit të konformitetit, të referuara në pikën 8, që prodhuesi mund të zgjedhë, janë modulet:

B + F ose B + D ose H1 ose G.

42. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-006 - KËRKESAT TEKNIKE SPECIFIKE PËR INSTRUMENTET E PESHIMIT AUTOMATIK

Kërkesat thelbësore të përcaktuara në pikën 22, kërkesat e veçanta të kësaj pike dhe proçedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në nënpikën 42.1 zbatohen për instrumentat e peshimit automatik të përcaktuar më poshtë, të parashikuar për të përcaktuar masën e një trupi nga përdorimi i veprimit të gravitetit mbi atë trup.

PËRCAKTIME

Instrument i peshimit automatik

Nje instrument që përcakton masën e një produkti pa ndërhyrjen e operatorit dhe që ndjek një program ose proces automatik të paracaktuar që është karakteristikë e instrumentit.

Matës automatik i peshës së kapur

Një instrument i peshimit automatik që përcakton masën e ngarkesave të veçanta, të bashkuara paraprakisht (për shembull parapaketime) ose të ngarkesave të vecanta të një materiali të lirshëm.

Kontrolluesi automatik i peshës

Nje matës automatik i peshës së kapur që i ndan artikujt me masa të ndryshme në dy ose më shumë nëngrupe sipas vlerës së ndryshimit të masave të tyre dhe një pike të caktuar nominale.

Etiketuesi i peshës

Nje matës automatik i peshës së kapur që etiketon artikujt individualë me vlerën e peshës.

Etiketuesi i peshës/çmimit

Nje matës automatik i peshës së kapur që etiketon artikujt individualë me vlerën e peshës dhe me informacionin për çmimin.

Instrumenti automatik i mbushjes gravimetrike

Nje instrument i peshimit automatik që mbush kontenieret me një masë të paracaktuar dhe praktikisht konstante nga masa kryesore e produktit .

Totalizatori jo i vazhdueshëm (peshuesi totalizues me hinkë)

Nje instrument i peshimit automatik që përcakton masën kryesore të një produkti duke e ndarë atë në ngarkesa të caktuara. Masa e çdo ngarkese të veçantë përcaktohet në vazhdim një e nga një dhe përmblihet. Çdo ngarkesë e veçantë shpërndahet pastaj si pjesë e ngarkesës së përgjithshme.

Totalizatori i vazhdueshëm

Një instrument i peshimit automatik që në menyrë të vazhdueshme përcakton masën kryesore të një produkti në një rrip transportier me rripa pa një ndarje sistematike të produktit dhe pa ndërprerë lëvizjen e rripit të transportierit.

Peshore hekurudhore

Nje instrumenti i peshimit automatik që ka një marrës të ngarkesës i cili përfshin edhe shinat e hekurudhës për transportimin e vagonëve.

KËRKESAT SPECIFIKE**1 Kapitulli i pare -Kërkesat e perbashkëta për të gjithë tipet e instrumenteve të peshimit automatik.****1.1. Kushtet nominale të punës**

Prodhuesi duhet të përcaktojë kushtet e punes nominale për instrumentin si më poshtë:

a). Për sasinë e matur:

Diapazoni i matjes në lidhje me kapacitetin maksimal dhe minimal të saj.

b) Për ndikimin e faktoreve të furnizimit me energji elektrike:

- Në rast të furnizimit me tension AC: vlera nominale e furnizimit me tension ose kufijtë e tensionit AC .

- Në rast të furnizimit me tension DC: vlera nominale dhe minimale e furnizimit me tension DC ose kufijtë e tensionit DC.

c) Për ndikimin e faktorevet mekanik dhe klimatik:

i) Diapazoni i temperaturës minimale është 30 °C përveç kur përcaktohet ndryshe në kapitujt e tjerë të kësaj pike.

ii) Klasat e mjedisit mekanik sipas pikes 22.1.3.2 nuk janë të zbatueshme. Për instrumentet matës të cilët përdoren nën një tendosje të veçantë mekanike, p.sh. për instrumentet matëse të vendosur në automjete, prodhuesi duhet të përcaktojë kushtet mekanike të përdorimit.

d). Për faktorët ndikues të tjerë (nëse janë të zbatueshme):

i) Niveli/nivelet e funksionimit.

ii) Karakteristikat e produktit(eve) që do të peshohen.

1.2. Ndikimet e lejueshëm të çregullimeve - mjedisi elektromagnetik

Funksionimi i kërkuar dhe vlera kritike e ndryshimit jepen në Kapitullin përkatës të kësaj pike për çdo tip instrumenti.

1.3. Përshtatshmëria

a) Duhet të sigurohen mjetet për të kufizuar ndikimet e pjerrësisë, ngarkimit dhe nivelit të funksionimit, në mënyrë të tillë, që gabimet maksimale të lejueshëm (GML të) të mos kapërcehen gjatë funksionimit normal.

b) Lehtësitë e përshtatshme për trajtimin e materialit duhet të sigurohen për të lejuar që instrumenti të plotësojë GML-të gjatë funksionimit normal.

c) Çdo paraqitje e kontrollit nga operatori duhet të jetë e qartë dhe e efektshme.

d) Integriteti i shfaqjes (atje ku është e pranishme) duhet të jetë i verifikueshëm nga operatori.

e) Kapaciteti i duhur për zerimin duhet të sigurohet për të lejuar që instrumenti të plotësojë GML-të gjatë funksionimit normal

f) Çdo rezultat jashtë sferës së matjes duhet të identifikohet si i tillë, atje ku një printim është i mundshëm.

1.4. Vlerësimi i konformitetit

Procedurat e vlerësimit të konformitetit, referuar pikës 8, që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

Per sistemet mekanike :

B + D ose B + E ose B + F ose D1 ose F1 ose G ose H1.

Për instrumentat elektromekanike:

B + D ose B + E ose B + F ose G or H1.

Per sistemet elektronike ose sisteme qe kane software:

B + D ose B + F ose G ose H1

Ngarkesa neto (m) në intervale të shkallës së verifikimit (e)				Gabimi mesatar maksimal i lejueshëm	Gabimi maksimal i lejueshëm
XI Y(I)	XII Y(II)	XIII Y(a)	XIV Y(b)	X	Y

$0 < m \leq 50\,000$	$0 < m \leq 5\,000$	$0 < m \leq 500$	$0 < m \leq 50$	$\pm 0.5\,e$	$\pm 1.0\,e$
$50\,000 < m \leq 200\,000$	$5\,000 < m \leq 20\,000$	$500 < m \leq 2\,000$	$50 < m \leq 200$	$\pm 1.0\,e$	$\pm 1.5\,e$
$200\,000 < m$	$20\,000 < m \leq 100\,000$	$2\,000 < m \leq 10\,000$	$200 < m \leq 1\,000$	$\pm 1.5\,e$	$\pm 2.0\,e$

b) Devijimi standart

Vlera maksimale e lejueshme për devijimin sandard të një instrumenti të klasës X (x) është rezultat i shumëzimit të faktorit (x) me vlerën në Tabelën 2 më poshtë:

Tabela 2

Ngarkesa neto (m)	Shmangia maksimale e lejueshme nga standardi për klasën X(1)
$m \leq 50\,g$	0.48 %
$50\,g < m \leq 100\,g$	0.24 g
$200\,g < m \leq 300\,g$	0.48 g
$300\,g < m \leq 500\,g$	0.16 %
$500\,g < m \leq 1\,000\,g$	0.8 g
$1\,000\,g < m \leq 10\,000\,g$	0.08 %
$10\,000\,g < m \leq 15\,000\,g$	8 g
$15\,000\,g < m$	0.053 %
Për klasën XI dhe XII (x) është më pak se 1	
Për klasën XIII (x) është më pak se 1	
Për klasën XIV (x) është më pak se 1	

c) Intervali i verifikimit të shkallës – instrumentet me një interval

Tabela 3

Klasat e saktësisë	Intervali i shkallës së	Numri i intervaleve të shkallës së verifikimit $n = \text{Max} / e$
--------------------	-------------------------	--

		verifikimit e	Minimal	Maksimal
XI	Y(I)	$0,001g \leq e$	50 000	—
XII	Y(II)	$0,001g \leq e \leq 0,05g$	100	100 000
		$0,1g \leq e$	5 000	100 000
XIII	Y(a)	$0,1g \leq e \leq 2g$	100	10 000
		$5g \leq e$	500	10 000
XIV	Y(b)	$5g \leq e$	100	1 000

d) Intervali i verifikimit të shkallës – instrumentet me shumë intervale

Table 4

Klasat e saktësisë		Intervali i shkallës së verifikimit	Numri i intervaleve të shkallës së verifikimit = Max/e Minimum value $n=\text{Maxi}/e$ Maximum value $n=\text{Maxi}/e(i+1)$	
		$0,001g \leq e_i$	50 000	--
XII	Y(II)	$0,001g \leq e \leq 0,05g$	5000	100 000
		$0,1g \leq e_i$	5 000	100 000
XIII	Y(a)	$0,1g \leq e_i$	500	10 000
XIV	Y(b)	$5g \leq e_i$	50	1 000

Ku:

$i = 1, 2, \dots, r$

i = Diapazoni i pjesshëm i peshimit

r = numri i përgjithshëm i dipazoneve të pjesshme

(1) Për $i = r$ kolona përkatëse e Tabelës 3 zbatohet duke u zëvendësuar nga e_r .

2.5. Diapazoni i matjes

Në përcaktimin e diapazonit të matjes për instrumentet matëse e klasës Y, prodhuesi duhet të mbajë parasysh se kapaciteti minimal duhet të jetë jo më pak se:

- klasa Y(I): 100 e
- klasa Y(II): 20 e për $0,001g \leq e \leq 0,05g$, dhe 50 e për $0,1g \leq e$
- klasa Y(a): 20 e
- klasa Y(b): 10 e
- Peshoret e përdorura për klasifikimin, p.sh. peshoret postare dhe matësit e peshës të plehrave: 5 e

2.6. Vendosja dinamike

a) Mjedisi i vendosjes dinamike duhet të funksionojë brenda një diapazoni të ngarkesës të përcaktuar nga prodhuesi.

b) Kur përshtatet, mjedisi i vendosjes dinamike që kompenson për ndikimet dinamike të ngarkesës në lëvizje nuk duhet të lejohet që të funksionojë jashtë diapazonit të ngarkesës dhe, duhet të jetë në gjendje që të sigurohet.

2.7. Funksionueshmëria nën faktorët e ndikimit dhe çregullimet elektromagnetikë

2.7.1 GML për shkak të faktorëve të ndikimit janë:

a) për instrumentet matës të kategorisë X:

i) për funksionimin automatik, siç përcaktohet në Tabelat 1 dhe 2,

ii) për funksionimin joautomatik të peshimit statik; siç përcaktohet në Tabelën 1.

b) Për instrumentet matës të kategorisë Y

i) për çdo ngarkesë në funksionimin automatik; siç përcaktohet në Tabelën 1,

ii) për funksionimin joautomatik të peshimit statik; siç përcaktohet për kategorinë X në Tabelën 1.

2.7.2. Vlera e ndryshimit kritik për shkak të një trazire është një interval i verifikimit të shkallës.

2.7.3. Intervali i temperaturës:

a) për klasën XI dhe Y(I) sfera minimale është 5°C ,

b) për klasën XII dhe Y(II) sfera minimale është 15°C .

3. Kapitulli i trete. Instrumentet matës automatik të mbushjes gravimetrike

3.1. Klasat e saktësisë

a) Prodhuesi duhet të përcaktojë si klasën e saktësisë të referimit $\text{Ref}(x)$ dhe klasën(at) e saktësisë së funksionimit $X(x)$.

b) Për një lloj instrumenti caktohet një klasë e saktësisë së referimit, $\text{Ref}(x)$, që i korrespondon saktësisë më të lartë të mundshme për instrumentet matës të atij tipi. Pas instalimit, instrumentet matës caktohen individualisht për një ose më shumë klasa të saktësisë së funksionimit, $X(x)$, pasi janë mbajtur parasysh produktet e caktuara që do të peshohen. Faktori për caktimin e klasës (x) duhet të jetë ≤ 2 dhe në formën $1 \times 10k$, $2 \times 10k$ ose $5 \times 10k$ ku k është një numër negativ i plotë ose zero.

c) Klasa e saktësisë së referimit, $\text{Ref}(x)$ është e zbatueshme për ngarkesa statike.

d) Për klasën e saktësisë së funksionimit $X(x)$, X është një regjim që lidh saktësinë me peshën e ngarkesës dhe (x) është një shumëzues për kufijtë e gabimit të përcaktuar për klasën $X(1)$ në 42.3.2.1

3.2. Gabimet Maksimale të Lejuara (GML)

3.2.1 Gabimi i peshimit statik

a) Për ngarkesat statike në kushtet e punës nominale, GML për klasën e saktësisë së referimit $\text{Ref}(x)$ duhet të jetë 0,312 e shmangies maksimale të lejuar për secilën sasi mesatare mbushjeje, siç përcaktohet në Tabelën 5, e shumëzuar me faktorin e caktuar të klasës (x).

b) Për instrumentet matës ku mbushja mund të përbëhet nga më shumë se një ngarkesë (p.sh. peshuesit e kombinuar ndarës ose mbledhës) GML për ngarkesat statike duhet të jetë saktësia e

kërkuar për mbushjet siç përcaktohet në nënpikën 44.2.2 (d.m.th. jo shuma e shmangieve maksimale të lejueshme për ngarkesat individuale).

3.2.2 Shmangia nga mbushja mesatare

Tabela 5

Vlera e masës, m (g) e mbushjeve	Shmangia maksimale e lejueshme e çdo mbushjeje nga mesatarja për klasën X(1)
$m \leq 50$	7.2%
$50 \text{ g} < m \leq 100$	3.6 g
$50 \text{ g} < m \leq 100$	3.6 %
$200 \text{ g} < m \leq 300$	7.2 g
$300 \text{ g} < m \leq 500$	2.4
$500 \text{ g} < m \leq 1\,000$	12g
$1\,000 \text{ g} < m \leq 10\,000$	1.2 %
$10\,000 \text{ g} < m \leq 15\,000$	120 g
$15\,000 \text{ g} < m$	0.8 %

Shënim: shmangia e llogaritur për çdo mbushje nga mesatarja mund të korigjohet për të marrë parasysh ndikimin e madhësisë të pjesës së materialit.

3.2.3. Gabimi relativ i vlerës së paravendosur (gabimi i vendosjes)

Për instrumentet matës ku është e mundur të paravendoset një peshë mbushjeje, ndryshimi maksimal ndërmjet vlerës së paracaktuar dhe masës mesatare të mbushjeve nuk duhet të kalojë mesatarisht, 0,312 të shmangies maksimale të lejueshme, për çdo mbushje, siç përcaktohet në Tabelën 5.

3.3 Funkcionimi nën faktorin e ndikimit dhe të çrregullimit elektromagnetik

a) GML për shkak të faktorëve të ndikimit është siç përcaktohet në nënpikën 42.3.2.1

b) Vlera e ndryshimit kritik për shkak të një çrregullimi është ndryshimi i treguesit të peshës statike i barabartë me GML ,siç përcaktohet në nënpikën 44.2.1 e llogaritur për mbushjen minimale të punës ose, ndryshimi i cili do të jepte një efekt ekuivalent në mbushje në rastin e instrumenteve ku mbushja përbëhet nga shumë ngarkesa. Vlera e ndryshimit kritik të llogaritur duhet të rumbullakoset tek intervali i shkallës pasardhëse (d)

c) Prodhuuesi duhet të specifikojë vlerën e mbushjes minimale të punës

4 Kapitulli i katërt. Totalizatori jo i vazhdueshëm

4.1. Klasat e saktësisë

Instrumentet ndahen në katër klasa të saktësisë si: 0.2, 0.5, 1, dhe 2.

4.2. Gabimet maksimale të lejueshme (GML)

Tabela 6

Klasa e saktësisë	GML e ngarkesës së totalizuar
0.2	$\pm 0.10 \%$

0.5	$\pm 0.25 \%$
1	$\pm 0.50 \%$
2	$\pm 1.0 \%$

4.3. Intervali i shkallës së totalizimit

Intervali i shkallës së totalizimit (dt) duhet të jetë në diapazonin $0,01 \% \text{ Max} \leq dt \leq 0,2 \% \text{ Max}$

4.4 Ngarkesa minimale e totalizuar ($\Sigma_{\min}$)

Ngarkesa minimale e totalizuar ($\Sigma_{\min}$) duhet të jetë jo më e vogël se ngarkesa në të cilën Gabimi Maksimal i Lejueshëm, GML është i barabartë me intervalin e shkallës së totalizimit (dt) dhe jo më i vogël se ngarkesa minimale e specifikuar nga prodhuesi.

4.5. Vendosija e zeros

Instrumentët të cilët nuk tarohen pas çdo shkarkimi duhet të kenë një paisje të vendosjes së zeros. Funksionimi automatik është i palejueshëm nëse tregimi i zeros varion me:

- 1 dt në instrumentet me paisje automatike të vendosjes së zeros;
- 0,5 dt në instrumentet me pajisje të vendosjes së zeros gjysëm automatike ose, jo automatike.

4.6. Ndërrhyrja e operatorit

Ndërrhyrjet e operatorit dhe funksioni i rivendosijes nuk lejohen gjatë veprimit automatik.

4.7. Printimi

Në instrumentet e paisur me pajisje printimi, rivendosija e totalit nuk lejohet përveç kur totali printohet. Printimi i totalit bëhet kur veprimi automatik ndërpritet.

4.8. Funksionimi nën faktorët e ndikimit dhe të çregullimit elektromagnetik.

- Gabimet Maksimale të Lejueshme (GML) që shkaktohen nga faktorët ndikues jepet në Tabelën 7

Tabela 7

Ngarkesa (m) në intervale të shkallës së totalizimit	GML
$0 < m \leq 500$	$\pm 0.5 d_t$
$500 < m \leq 2\,000$	$\pm 1.0 d_t$
$2\,000 < m \leq 10\,000$	$\pm 1.5 d_t$

- Vlera e ndryshimit kritik për shkak të çregullimit elektromagnetik është një shkallë intervali pr çdo tregim të peshës dhe çdo total të grumbulluar.

5. Kapitulli i pestë. Totalizatorët e vazhduar

5.1. Klasat e saktësisë

Instrumentet ndahen në tre klasa të saktësisë si: 0,5; 1; 2.

5.2. Diapazoni i matjes

- prodhuesi duhet të specifikojë diapazonin e matjes, raportin ndërmjet ngarkesës neto minimale dhe kapacitetit maksimal në njësinë e peshimit, dhe të ngarkesës së totalizuar minimale.

b) Ngarkesa minimale e totalizuar, Σ_{min} nuk duhet të jetë më e vogël se

- 800 d për klasën 0,5;
- 400 d për klasën 1;
- 200 d për klasën 2,

ku d është intervali i shkallës së totalizimit e pajisjes së totalizimit të përgjithshëm.

5.3. Gabimet Maksimale të Lejueshme (GML)

Tabela 8

Klasa e saktësisë	GML për ngarkesën e totalizuar
0.5	$\pm 0.25 \%$
1	$\pm 0.5 \%$
2	$\pm 1.0 \%$

5.4. Shpejtësia e rripit

Shpejtësia e rripit duhet të specifikohet nga prodhuesi. Për peshuesit me rrip me një shpejtësi dhe peshuesit me rrip me shpejtësi të ndryshueshme që kanë një kontrollim me dorë të vendosjes së shpejtësisë, shpejtësia nuk duhet të variojë me më shumë se 5 % të vlerës nominale. Produkti nuk duhet të ketë një shpejtësi të ndryshme nga shpejtësia e rripit.

5.5. Pajisja e totalizimit të përgjithshëm

Nuk duhet të mundësohet që të rivendoset pajisja e totalizimit të përgjithshëm në zero.

5.6. Funksionimi në influencën e faktorëve dhe çrregullimeve elektromagnetike

a) Gabimet maksimale të lejueshme, GML për shkak të faktorit të ndikimit, për një ngarkesë jo më të vogël se Σ_{min} , duhet të jetë 0,7 herë vlerën e specifikuar në tabelën 8, të rumbullakosur në intervalin më të afërt të shkallës së intervalit (d).

b) Vlera e ndryshimit kritik për shkak të çrregullimit duhet të jetë 0,7 herë vlerën përkatëse të specifikuar në Tabelën 8, për një ngarkesë të barabartë me Σ_{min} , për klasën e përcaktuar të peshuesit me rrip, e rumbullakosur në intervalin e shkallës së totalizimit pasardhës (d).

6. Kapitulli i gjashtë. Peshoret automatike hekurudhore

6.1. Klasat e saktësisë

Instrumentet ndahen në katër klasa si: 0,2; 0,5; 1, 2.

6.2. Gabimet Maksimale të Lejueshme, (GML)

a) Gabimet maksimale të lejueshme, GML për peshimin në levizje të një vagoni ose të të gjithë trenit jepen në Tabelën 9

Tabela 9

Klasa e saktësisë	MPE
0.2	$\pm 0.1 \%$
0.5	$\pm 0.25 \%$
1	$\pm 0.5 \%$
2	$\pm 1.0 \%$

b) Gabimet maksimale të lejueshme për peshën e vagonëve të lidhur ose, të palidhur që peshohen në lëvizje duhet të jetë njëra nga vlerat e mëposhtme cilado qoftë më e madhe:

i) vlera e llogaritur sipas Tabelës 9 e rumbullakosur në intervalin e shkallës më të afërt;
 ii) vlera e llogaritur sipas Tabelës 9, e rumbullakosur në intervalin e shkallës më të afërt për një peshë të barabartë me 35 % të peshës maksimale të vagonit (sipas mbishkrimeve të markave përshkruese);

iii) nje shkalle intervali (d).

c) Gabimet maksimale të lejueshme, GML për peshimin e trenit që peshohet në lëvizje duhet të jetë njëra nga vlerat e mëposhtme, cilado qoftë më e madhe:

i) vlera e llogaritur sipas Tabelës 9, e rumbullakosur tek intervali më i afërt i shkallës;
 ii) vlera e llogaritur sipas Tabelës 9 për peshën e një vagoni të vetëm të barabartë me 35% të peshës maksimale të vagonit (sipas mbishkrimeve të markave përshkruese) e shumëzuar me numrin e vagonëve të referencës (që nuk e kalojnë numrin 10) në tren dhe të rumbullakosur në intervalin më të afërt të shkallës;

iii) një shkallë intervali (d) për çdo vagon në tren por që nuk e kalon 10 d.

d) Kur peshohen vagonët e lidhur, gabimet e jo më shumë se 10% e rezultateve të peshimit të marra nga një ose më shumë kalime të trenit mund ta kalojë gabimin maksimal të lejueshëm përkatës, GML, të dhënë në nënpikën 42.6.2 b) paragrafin b), por nuk duhet ta kalojë gabimin maksimal të lejueshëm.

6.3. Intervali i shkallës (d)

Raporti ndermjet klasës së saktësisë dhe intervalit të shkallës duhet të jete sipas specifikimit në Tabelën 10

Tabela 10

Klasa e saktësisë	Intervali i shkallës (d)
0.2	$d \leq 50 \text{ kg}$
0.5	$d \leq 100 \text{ kg}$
1	$d \leq 200 \text{ kg}$
2	$d \leq 500 \text{ kg}$

6.4. Diapazoni i matjes

a) kapaciteti minimal nuk duhet të jetë më i vogël se 1 t, dhe jo më i madh se vlera e rezultatit të peshës minimale të vagonit e pjestuar me numrin e peshimeve të pjesëshme.

b) pesha minimale e vagonit nuk duhet të jetë më e vogël se 50 d.

42.6.5. Funksionimi në faktorin e ndikimit dhe rregullimet elektromagnetike.

a) gabimet maksimale të lejueshme, GML, për shkak të faktorit të ndikimit sipas specifikimeve të Tabelës 11.

Tabela 11

Ngarkesa (m) në intervale të	GML
------------------------------	-----

shkallës së verifikimit (d)	
$0 < m \leq 500$	$\pm 0.5 d$
$500 < m \leq 2\,000$	$\pm 1.0 d$
$2\,000 < m \leq 10\,000$	$\pm 1.5 d$

b) vlera e ndryshimit kritik për shkak të çregullimit është një shkallë intervali.

43. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-007 - TAKSIMETRAT

Kërkesat e përcaktuara në pikën 22, kërkesat specifike të kësaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë zbatohen për taksimetra.

PËRCAKTIME

Taksimetër

Një pajisje që punon së bashku me një gjenerues sinjali (1) dhe që krijon një instrument matës. Kjo pajisje mat kohëzgjatjen, llogarit distancën mbi bazën e një sinjali të dërguar nga gjeneruesi i sinjalit të distancës.

Përveç kësaj, ai llogarit edhe paraqitëtarin që duhet paguar për një udhëtim mbi bazën e distancës së llogaritur dhe/ose kohëzgjatjen e matur të udhëtimit.

Tarifa

Sasia e përgjithëshme e parave që duhen paguar për një udhëtim E mbështetur në një kuotë fillestare fikse dhe/ose gjatësinë dhe/ose kohëzgjatjen e udhëtimit. Tarifa nuk përfshin një shumë shtesë për shërbime ekstra.

Shpejtësia e kapërcimit

Vlera e shpejtësisë që gjëndet nga pjesëtimi i vlerës së tarifës së kohës me vlerën e tarifës së distancës.

Mënyra normale e llogaritjes S (zbatimi vetëm i tarifës)

Llogaritja e tarifës që bazohet në aplikimin e tarifës së kohës nën shpejtësinë e kapërcimit dhe aplikimin e tarifës së distancës mbi shpejtësinë e kapërcimit.

Mënyra normale e llogaritjes D (zbatimi i dyfishtë i tarifës)

Llogaritja e tarifës që bazohet në zbatimin e njëkohshëm të tarifës së kohës dhe tarifës së distancës mbi të gjithë udhëtimin.

Pozicioni i funksionimit

Mënyrat e ndryshme në të cilat taksimetri përmbush pjesët e veçanta të funksionimit të tij. Pozicionet e funksionimit dallohen prej treguesve të mëposhtëm:

- ‘Për pajtim’: Pozicioni i funksionimit në të cilin llogaritja e tarifës është çaktivizuar
- ‘Pajtuar’: Pozicioni i funksionimit në të cilin llogaritja e tarifës kryhet mbi bazën e një shume fillestare të mundshme dhe të një tarife për distancën e udhëtuar dhe/ose kohën e udhëtimit.

c) ‘Ndaluar’: Pozicioni i funksionimit në të cilin tarifa që duhet paguar për udhëtimin është e treguar dhe ku, të paktën, llogaritja e tarifës mbështetur në kohën është e çaktivizuar

KËRKESAT E PROJEKTIT

1 Taksimetri konstruktohet për të llogaritur distancën dhe për të matur kohëzgjatjen e një udhëtimi.

2. Taksimetri konstruktohet për të llogaritur dhe shfaqur tarifën, duke e rritur atë në hapa të barabartë në vendimin e përcaktuar nga Autoriteti Kompetent në pozicionin e funksionimit ‘Pajtuar.’ Taksimetri gjithashtu, konstruktohet për të shfaqur vlerën përfundimtare për udhëtimin në pozicionin e funksionimit ‘Ndaluar’.

3 Taksimetri duhet të mundesoje menyrat normale të llogaritjes S dhe D.

Ai duhet të mundesoje që të zgjedhë ndërmjet këtyre mënyrave të llogaritjes nëpërmjet një vendosjeje të sigurtë.

4 Një taksimeter duhet të mundesoje që të paraqesë të dhënat e mëposhtme nëpërmjet një nderhyrjeje të përshtatshme të sigurtë:

a) pozicioni i funksionimit: ‘Për pajtim’, ‘Pajtuar’ ose, ‘Ndaluar’;

b) të dhënat e totalizimit sipas nënpikës 43.15.1;

c) informacionin e përgjithshëm: konstanten e gjeneruesit të sinjalit të distancës, të dhënat e sigurimit, identifikuesin e taksisë, kohën reale, identifikimin e tarifës;

d) informacionin e tarifës për një udhëtim: shumën e përgjithshme, tarifën, llogaritjen e tarifës, detyrime shtesë, datën, kohën e fillimit, kohën e përfundimit, distancën e udhëtuar;

e) informacionin e tarifës(ave): parametrat e tarifës(ave).

f) Gjeneruesi i sinjalit të distancës është jashtë fushës së përdorimit të këtij Rregulli Teknik

Taksimetri duhet të jetë i paisur me printer me të dhënat në gjuhën shqipe. Legjislacioni kombëtar mund të kërkojë që dhe pajisje të tjera shtesë të jenë të lidhura me nderfaqen/et e taksimetrit. Nëse kërkohen pajisje të tilla, duhet të garantohet në mënyrë të sigurtë ndalimi automatik i funksionimit të taksimetrit për arsye të mungesës ose funksionimit jo të rregullt të pajisjes së kërkuar.

5 Nëse është e rëndësishme, duhet të mundesohet për të përshtatur një taksimetër me konstanten e gjeneruesin sinjalit të distancës me të cilin do të lidhet dhe të sigurojë përshtatmerine.

6 Kushtet e vlerësuara të funksionimit

6.1 Klasa e mjedisit mekanik që zbatohet është M3.

6.2 Prodhuksi duhet të përcaktojë kushtet e vlerësuara të funksionimit për instrumentin, në veçanti:

a) diapazonin e temperaturës minimale prej 80 °C për mjedisin klimatik;

b) kufijtë e furnizimit me energji DC për të cilët është projektuar instrumenti.

Gabimet maksimale të lejuara (GML-të)

7 GML-të, duke përfshirë çdo gabim për shkak të përdorimit të taksimetrit në një taksì, janë:

- a) Për kohën që ka kaluar: $\pm 0,1$ % vlera minimale e GML: 0,2s;
- b) Për distancën e udhëtuar: $\pm 0,2$ % vlera minimale e GML: 4 m;
- c) Për llogaritjen e tarifës: $\pm 0,1$ % minimumi, përfshirë rumbullakosjen: që i korrespondon shifrës më të vogël të tregimit të tarifës.

Ndikimi i lejuar i çrregullimeve

8 Imuniteti elektromagnetik

8.1 Klasa elektromagnetike që zbatohet është E3.

8.2 GML e përkrahur në nënpikën 43.7 gjithashtu duhet të respektohet në prani të një çrregullimi elektromagnetik.

9 Avari të furnizimit me energji

Në rast të një zvogëlimi të tensionit të furnizimit në një vlerë nën kufirin më të ulët të përdorimit siç përcaktohet nga prodhuesi, taksimetri duhet të :

- a) vazhdojë të punojë saktë ose të rifillojë funksionimin e tij të saktë pa humbje të të dhënave përpara rënies së tensionit nëse rënia e tensionit është e përkohshme, p.sh. për shkak të rindezjes së motorit;
- b) ndërpresë një matje ekzistuese dhe të kthehet në pozicionin 'Për pajtim' nëse rënia e tensionit është për një periudhë të gjatë.

KËRKESA TË TJERA

10 Kushtet për përshtatshmërinë ndërmjet taksimetrit dhe gjeneruesit të sinjalit të distancës përcaktohen nga prodhuesi i taksimetrit.

11 Nëse ka një shumë shtesë për një shërbim ekstra të vendosur nga shoferi në komandën manuale, kjo shumë përjashtohet nga tarifa e shfaqur. Megjithatë, në atë rast taksimetri mund të shfaqë përkohësisht vlerën e tarifës duke përfshirë shumën shtesë.

12. Nëse tarifa llogaritet sipas modalitetit të llogaritjes D një taksimetër mund të ketë një menyre shtesë të shfaqjes në të cilën vetëm distanca dhe kohëzgjatja e udhëtimit shfaqen njëkohësisht.

13 Të gjitha vlerat e shfaqura për pasagjerin duhet të identifikohen në mënyrë të përshtatshme. Këto vlera si dhe identifikimi i tyre duhet të jenë qartësisht të lexueshme gjatë ditës dhe natës.

14.1 Nëse tarifa që duhet të paguhet ose masat që duhet të merren ndaj përdorimit mashtrues mund të ndikohen nga zgjedhja e funksionueshmërisë prej një rregullimi të paraprogramuar, ose prej vendosjes së lirë të të dhënave, kjo duhet të mundësojë të sigurojë rregullimin e instrumentit dhe të dhënat e futura.

14.2. Mundësitë e sigurisë disponibël në një taksimetër duhet të jenë të tilla që të mundësojnë sigurinë e veçantë të rregullimeve (vendosjeve)

14.3 Dispozitat e nënpikës 22.8.3 zbatohen gjithashtu edhe për tarifat.

15.1 Një taksimetër duhet të pajiset me regjistruer jo të rivendosshëm për të gjitha vlerat e mëposhtme:

- a) Distanca e përgjithshme e udhëtuar me taks;

b) Distanca e përgjithshme e udhëtuar kur është pajtuar;

c) Numri i përgjithshëm i pajtimeve;

d) Shuma e përgjithshme e parave të marra shtesë;

e) Shuma e përgjithshme e parave të marra si tarifë.

Vlerat e regjistruara duhet të përfshijnë vlerat e ruajtura sipas nënpikës 43.9 në kushtet e humbjes së furnizimit me energji.

15.2 Nëse shkëputet nga energjia, një taksimeter duhet të lejojë që vlerat e regjistruara të depozitohen për një vit me qëllim leximin e vlerave nga kontatori i taksive në një mjet tjetër.

15.3 Duhet të merren masa të përshtatshme për të parandaluar shfaqjen e vlerave të regjistruara që të përdoren për të mashtruar pasagjerët.

16. Ndryshimi automatik i tarifave lejohet vetëm për:

a) distancën e udhëtimit;

b) kohëzgjatjen e udhëtimit;

c) kohën e ditës;

d) datën;

e) ditën e javës.

17 Nëse karakteristikat e taksisë janë të rëndësishme për korrektësinë e taksimetrit, taksimetri duhet të pajiset me mjete për siguruar lidhjen e taksimetrit në taksinë në të cilën është instaluar.

18 Për qëllimin e testimit mbas instalimit, taksimetri duhet të mundesoje të testojë veçmas saktësinë e kohës dhe distancën e matur dhe saktësinë e llogaritjes.

19. Një taksimetër dhe udhëzimet e instalimit të specifikuara nga prodhuesi duhet të jenë të tilla që nëse instalohet në përputhje me udhëzimet e prodhuesit, ndryshimet mashtruese të sinjalit të matjes që përfaqëson distancën e udhëtuar janë të përjashtuara në mënyrë të mjaftueshme.

20. Kërkesat thelbësore të përgjithshme lidhur me përdorimin mashtrues duhet të plotësohen në një mënyrë të tillë që të mbrohen interesat e klientit, shoferit, punëdhënësit të shoferit dhe autoriteteve fiskale.

21 Një taksimetër konstruktohet që ai të mund të respektojë MPE-të pa rregullim gjatë një periudhe prej një viti të përdorimit normal.

22. Taksimetri pajiset me një kohëmatës nëpërmjet të cilit regjistrohet ora e ditës dhe data, njëra ose të dyja mund të përdoren për ndryshimin automatik të tarifave.

Kërkesat për kohëmatësin janë:

a) Regjistrimi i kohës duhet të ketë një saktësi prej 0,02 %;

b) Mundësia e korrigjimit të orës duhet të jetë jo më shumë se 2 minuta në javë. Korrigjimi për kohën e verës dhe të dimrit të kryhet automatikisht;

c) Korrigjimi, automatik ose manual, gjatë një udhëtimi do të parandalohet.

23. Vlerat e distancës së udhëtuar dhe kohës që ka kaluar, kur shfaqen ose printohen në përputhje me këtë Regull Teknik, duhet të përdorin njësitë e mëposhtme:

a) Distanca e udhëtuar: në kilometra.

b) Koha që ka kaluar: sekonda, minuta ose orë, siç mund të jetë e përshtatshme, duke mbajtur parasysh zgjidhjen e nevojshëm dhe nevojën për të parandaluar keqkuptimet.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

B + F ose B + D ose H1.

44 KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-008- MATËSIT MATERIALË

1 Kapitulli i parë — Matësit materialë të gjatësisë

Kërkesat thelbësore e përshtatshme të pikës 22, kërkesat e veçanta të kesaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë, zbatohen për matësit materialë të gjatësisë të përcaktuar në këtë nënpikë. Megjithatë, kërkesa për paraqitjen e një kopje të deklaratave të konformitetit mund të interpretohet se zbatohet për një ngarkesë ose dërgesë sesa për instrumente individuale.

PËRCAKTIME

Matësi material i gjatësisë

Nje instrument që përbëhet nga shenja të shkallëzimit distancat e të cilit jepen në njësi ligjore të gjatësisë.

KËRKESA SPECIFIKE

1.1 Kushte referimi

a) Për shiritat me gjatësi të barabartë me ose më të madhe se pesë metra, gabimet maksimale të lejueshëm (GML-të) duhet të përmbushen kur zbatohet një forcë tërheqëse prej pesëdhjetë njuton (50 N) ose vlera të një force tjetër siç përcaktohet nga prodhuesi dhe të shënuara siç duhet në shirit. Në rastin e matësve të ngurtë ose gjysmë të ngurtë nuk është e nevojshme që të zbatohet forcë tërheqëse.

b) Temperatura e referimit është 20 °C përveç kur përcaktohet ndryshe nga prodhuesi dhe kur shënohet siç duhet në matës.

GML-të

1.2 GML, pozitiv ose negativ në mm ndërmjet dy shenjave të shkallëzimit jo të njëpasnjëshme është (a+ bL), ku:

a) L është vlera e gjatësisë e rrumbullakosur në njesine e metrit ; dhe

b) a dhe b jepen në Tabelën 1 më poshtë.

Kur një interval i fundit kufizohet nga një sipërfaqe, GML për çdo distancë që fillon në këtë pikë rritet me vlerën c të dhënë në Tabelën 1.

Tabela 1

Klasa e saktësisë	a (mm)	b	c (mm)
I	0,1	0,1	0,1
II	0,3	0,2	0,2

II	0,6	0,4	0,3
D — klasa e veçantë për shiritat zhytës (1) Deri në dhe duke përfshirë 30 m (2)	1,5	zero	zero
S — klasa e veçantë për shiritat e lidhjes së rezervuarëve. Për çdo gjatësi 30 m kur shiriti mbështetet në një sipërfaqe të sheshtë	1,5	zero	zero
(1) Zbatohet për kombinimet shirit/peshë e zhytjes. (2) Nëse gjatësia nominale e shiritit kapërcen 30 m, një mpe shtesë prej 0,75 mm do të lejohet për çdo 30 m gjatësi të shiritit.			

Shiritat e zhytjes gjithashtu mund të jenë të Klasave I ose II dhe në këtë rast për çdo gjatësi ndërmjet dy shenjave të shkallëzimit, njëra prej të cilave është në zhytësin dhe tjetra në shiritin, GML është $\pm 0,6$ mm atje ku zbatimi i formulës jep një vlerë prej më pak se 0,6 mm. GML për gjatësinë ndërmjet shenjave të shkallëzimit të njëpasnjëshme dhe ndryshimi maksimal i lejueshëm ndërmjet dy intervaleve të njëpasnjëshëm jepen në Tabelën 2 më poshtë.

Tabela 2

Gjatësia e intervalit	GML ose ndryshimi në milimetra sipas klasës së saktësisë		
	I	II	III
$i \leq 1$ mm	0,1	0,2	0,3
$1 \text{ cm} < i \leq 1$ dm	0,2	0,4	0,6

Atje ku një vizore është e llojit të palosur, bashkimi i pjesëve do të jetë i tillë që të mos shkaktojë ndonjë gabim, përveç atyre të mësipërm, që kapërcen: 0,3 mm për Klasën II dhe 0,5 mm për Klasën III.

1.3 Materialeta) Materialet e përdorura për matësit materialë do të jenë të tillë që ndryshimet e gjatësisë për shkak të ndryshimeve të temperaturës deri në ± 8 °C mbi temperaturën e referencës nuk kapërcejnë GML-në. Kjo nuk zbatohet për masat e Klasës S dhe Klasës D atje ku një prodhues synon që korrigjimet e zgjerimit termik të zbatohen ndaj leximeve të vëna re atje ku është e nevojshme. b) Matësit e prodhuar prej materiali dimensionet e te cilit mund të ndryshojnë materialisht kur i nënshtrohet një diapazoni të gjerë të lagështirës relative, mund të përfshihen vetëm në Klasat II ose III.

Markimet

1.4 Vlera nominale do të shënohet në matës. Shkallëzimi i milimetrave duhet të numërohet çdo centimetër dhe matësit me një interval të shkallës më të madh se 2 cm duhet të kenë të gjitha shkallëzimet të numëruara.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

F 1 ose D1 ose B + D ose H ose G.

45. KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-009 - INSTRUMENTET PËR MATJEN E PËRMASAVE

Kërkesat thelbësore përkatëse të pikes 22, kërkesat e veçanta të kesaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë, zbatohen për instrumentet për matjen e përmasave të tipeve të përcaktuar më poshtë.

PËRCAKTIME

Instrument i matjes së gjatësisë

Një instrument i matjes së gjatësisë shërben për përcaktimin e gjatësisë së materialeve të llojit litar (p.sh. tekstile, shirita, kablllo) gjatë lëvizjes së produktit që do të matet.

Instrumente të matjes së sipërfaqes

Një instrument i matjes së sipërfaqes shërben për përcaktimin e sipërfaqes së objekteve me një formë jo të rregullt, p.sh. për lëkurë.

Instrumentet matës të matjes me shumë përmasa

Një instrument i matjes me shumë përmasa shërben për përcaktimin e gjatësisë së skajit (gjatësi, lartësi, gjerësi) të paralelepipedit më të vogël të brendshëm të një produkti.

Kapitulli i parë— Kërkesat e përbashkëta për të gjithë instrumentet e matjes së përmasave **1 Imuniteti elektromagnetik**

1.1 Ndikimi i një çrregullimi elektromagnetik mbi një instrument të matjes së përmasave duhet të jetë i tillë që:

- a) ndryshimi në rezultatin e matjes të mos jete më i madh sesa vlera kritike e ndryshimit siç përcaktohet në nënpikën 2.3; ose
- b) të mos mundësojë kryerjen e ndonjë matjeje; ose
- c) ekzistojnë luhatje të momentit në rezultatin e matjes që nuk mund të interpretohen, memorizohen (regjistrohen) ose transmetohen si një rezultat i matjes; ose
- d) ekzistojnë luhatje në rezultatin e matjes aq të larta sa që vihen re prej atyre që janë të interesuar në rezultatin e matjes.

1.2 Vlera kritike e ndryshimit është e barabartë me një interval të një shkalle.

VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Procedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet :

Për instrumentet matës mekanikë ose elektromekanikë:

F1 ose E1 ose D1 ose B + F ose B + E ose B + D ose H ose H1 ose G.

Për instrumentet matës elektronikë ose instrumentet matës që përmbajnë programe kompjuterikë:

B + F ose B + D ose H1 ose G.

2. Kapitulli i dytë— Instrumentet e matjes së gjatësisë

2.1 Karakteristikat e produktit që do të matet

Tekstilet karakterizohen nga faktori i karakteristikës K. Ky faktor mban parasysh zgjatjen dhe forcën për njësinë e sipërfaqes së produktit të matur dhe përcaktohet nga formula e mëposhtme:

$K = \varepsilon (GA + 2,2 \text{ N/m}^2)$, ku

ε është zgjatja relative e një mostre të cohës 1m e gjerë nën një forcë të zgjatshme prej 10 N,

GA është forca e peshës për njësinë e sipërfaqes të një mostre të cohës në N/m².

2.2 Kushtet e funksionimit

a) Diapazoni

Permasat dhe faktori K ku është i zbatueshëm brenda diapazonit të përcaktuar nga prodhuesi për instrumentin. Diapazonet e faktorit K jepen në Tabelën 1:

Tabela 1

Grupi	Diapazoni i K	Produkti
I	$0 < K < 2 \times 10^{-2} \text{ N/m}^2$	zgjatje e ulët
II	$2 \times 10^{-2} \text{ N/m}^2 < K < 8 \times 10^{-2} \text{ N/m}^2$	zgjatje mesatare
III	$8 \times 10^{-2} \text{ N/m}^2 < K < 24 \times 10^{-2} \text{ N/m}^2$	zgjatje e lartë
IV	$24 \times 10^{-2} \text{ N/m}^2 < K$	zgjatje shumë e lartë

b) Atje ku objekti i matur nuk transportohet nga instrumenti matës, shpejtësia e tij duhet të jetë brenda diapazonit së përcaktuar nga prodhuesi për instrumentin.

c) Nëse rezultati i matjes varet nga trashësia, kushti i sipërfaqes dhe lloji i dorëzimit (p.sh. nga një rrotull i madh ose një piring), kufizimet korresponduese janë të përcaktuara nga prodhuesi.

2.3 GML-të

I n s t r u m e n t i

Tabela 2

Klasa e saktësisë	GML
I	0,125 %, por jo më pak se 0,005 L _m
II	0,25 %, por jo më pak se 0,01 L _m
III	0,5 %, por jo më pak se 0,02 L _m

Ku L_m është gjatësia minimale e matëshme, dmth gjatësia më e vogël e përcaktuar nga prodhuesi për të cilën instrumenti synohet të përdoret.

Vlera e vërtetë e gjatësisë së tipeve të ndryshëm të materialeve duhet të matet duke përdorur instrumente të përshtatshme (p.sh. shirita të gjatësisë). Kështu që, materiali i cili do të matet duhet të vendoset në një shtresë të përshtatshme (p.sh. një tryezë e përshtatshme) e drejtë dhe jo e zgjatshme.

2.4 Kërkesa të tjera

Instrumentet duhet të sigurojnë se produkti matet pa zgjatje sipas zgjatjes së parashikuar për të cilin instrumenti është projektuar.

3 Kapitulli i tretë — Instrumente të matjes së sipërfaqes

3.1 Kushtet e funksionimit

a) Diapazoni

Permasat brenda diapazonit të përcaktuar nga prodhuesi për instrumentin.

b). Kushti i produktit

Prodhuesi duhet të përcaktojë kufizimet e instrumenteve për shkak të shpejtësisë dhe trashësisë së kushteve të sipërfaqes, nëse është e përshtatshme, të produktit.

3.2 GML_{rel} e Instrumentit

GML është 1,0 %, por jo më pak se 1 dm².

Kërkesa të tjera

3.3 Paraqitja e produktit

Në rast të tërheqjes pas ose ndalimit të produktit, nuk duhet të mundesohet që të ketë një gabim të matjes ose treguesi duhet të jetë i zbrazët.

3.4 Intervali i shkallës

Instrumentet duhet të kenë një interval të shkallës prej 1,0 dm². Përveç kësaj, duhet të mundesohet që të ekzistojë një interval i shkallës prej 0,1 dm² për qëllime testimi.

4 Kapitulli i katërt — Instrumentet matës për matjet me shumë përmasa

4.1 Kushtet e funksionimit

a) Diapazoni

Përmasat brenda diapazonit të përcaktuar nga prodhuesi për instrumentin.

b) Përmasa minimale

Kufiri më i ulët i përmasës minimale për të gjitha vlerat e intervalit të shkallës jepet në Tabelën

1. *Tabela 1*

Intervali i shkallës (d)	Dimensioni minimal (min) (limiti më i ulët)
$d \leq 2$ cm	10 d
$2 \text{ cm} < d \leq 10$ cm	20 d
$10 \text{ cm} < d$	50 d

c) Shpejtësia e produktit

Shpejtësia duhet të jetë brenda diapazonit së përcaktuar nga prodhuesi për instrumentin.

4.2 GML e Instrumentit

GML është $\pm 1,0$ d.

46 KËRKESAT SPECIFIKE PËR GRUPIN MI-010 - ANALIZUESIT E GAZIT TË NXJERRË

Kërkesat përkatëse të pikës 22, kërkesat e veçanta të kësaj pike dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit të renditura në këtë pikë, zbatohen për analizuesit e gazit të nxjerrë nga automjeteve me motor, të përkufizuar si më poshtë, me qëllim inspektimin dhe mirëmbajtjen profesionale në përdorim të tyre

PËRCAKTIME

Analizuesi i gazit të nxjerrë

Një analizues i gazit të nxjerrë është një instrument matës që shërben për të përcaktuar pjesë të vëllimit të elementeve përbërës të gazit të nxjerrë nga motori i një automjeti me motor me ndezje me shkëndijë në nivel lagështire të analizës së mostrës.

Këta elementë përbërës të gazit janë monoksidi karbonit (CO), dioksidi karbonit (CO₂), oksigjeni (O₂) dhe hidrokarburet (HC).

Përmbajtja e hidrokarbonëve duhet të shprehet si një përqendrim i n-hexanit (C₆H₁₄), matur me teknikat e përhithjes pranë infra të kuqes.

Pjesët e vëllimit të elementeve përbërës të gazit shprehen si një përqindje (% vëll) për CO, CO₂ dhe O₂ dhe në pjesë për milion (ppm vëll).

Gjithashtu, një analizues i gazit të nxjerrë llogarit vlerën lambda nga fraksionet e vëllimit të elementeve përbërës të gazit të nxjerrë.

Lambda

Lambda është një vlerë pa dimension që përfaqëson efektshmërinë e djegies së një motori përsa i përket raportit të ajrit/karburantit në gazet e nxjerrë. Ajo përcaktohet me një formulë referimi të standardizuar.

KËRKESA SPECIFIKE

1 Klasat e instrumentit

Dy klasa (0 dhe I) janë caktuar për analizuesit e gazit të nxjerrë. Diapazonet minimale përkatëse të matjes për këto dy klasa tregohen në Tabelën 1.

Tabela 1 Klasat dhe diapazonet e matjes

Parametri	Klasat 0 dhe I
pjesa CO	nga 0 në 5 % vëll
pjesa CO ₂	nga 0 në 16 % vëll

pjesa HC	nga 0 në 2 000 ppm vëll
pjesa O ₂	nga 0 në 21 % vëll
λ	nga 0,8 në 1,2

2 Kushte të vlerësuara për përdorim

Vlerat e kushteve të përdorimit duhet të përcaktohen nga prodhuesi si më poshtë:

2.1 Për sasitë e ndikimeve klimatike dhe mekanike:

a) për mjedisin klimatik merret diapazoni me një temperaturë minimale 35 °C; klasa e mjedisit mekanik që zbatohet është M₁.

2.2 Për sasitë e ndikimeve të energjisë elektrike:

a) diapazoni i tensionit dhe frekuencës për furnizimin me voltazh AC;
b) kufijtë e furnizimit me voltazh DC.

2.3 Për presionin e mjedisit:

a) vlerat minimale dhe maksimale të presionit të mjedisit për të dy klasat janë:

- i) $p_{min} \leq 860$ hPa,
- ii) $p_{max} \geq 1060$ hPa.

3 Gabimet maksimale të lejuara (GML-të)

GML-të përcaktohen si më poshtë:

3.1 Për secilin prej pjesëve të matura, vlera maksimale e lejuar e gabimit në kushtet e vlerësuara të funksionimit sipas nënpikës 22.1.1 është vlera më e madhe e dy vlerave të treguara në Tabelën

2. Vlerat absolute shprehen në % vëll ose ppm vëll, vlerat në përqindje janë përqindje të vlerës së vërtetë.

Tabela 2 GML-të

Parametri	Klasa 0	Klasa I
Fraksione te CO	$\pm 0,03$ % vol ± 5 %	$\pm 0,06$ % vol ± 5 %
Fraksione te CO ₂	$\pm 0,5$ % vol $\pm 5\%$	$\pm 0,5$ % vol ± 5 %
Fraksione te HC	± 10 ppm vol ± 5 %	± 12 ppm vol ± 5 %
Fraksione te O ₂	$\pm 0,1$ % vol ± 5 %	$\pm 0,1$ % vol $\pm 5\%$

3.2 GML në llogaritjen e Lambdës është 0,3 %. Vlera e vërtetë konvencionale llogaritet sipas formulës përkatëse..

Për këtë qëllim, vlerat e shfaqura nga instrumenti përdoren për llogaritje.

4 Ndikimi i lejueshëm i çrregullimeve

Për secilën prej pjesëve të vëllimit të matur nga instrumenti, vlera kritike e ndryshimit është e barabartë me GML-në për parametrin në fjalë.

5. Ndikimi i një çrregullimi elektromagnetik duhet të jetë i tillë që:

- a) ndryshimi në rezultatin e matjes nuk është më i lartë sesa vlera kritike e përshkruar në nënpikën 46.4;
- b) paraqitja e rezultatit të matjes është e tillë që nuk mund të merret për një rezultat të vlefshëm.

6 Kërkesa të tjera

Ndarshmëria duhet të jetë e barabartë me ose e një rendi të madhësisë më të lartë sesa vlerat e treguara në Tabelën 3.

Tabela 3 Ndarshmëria

	CO	CO ₂	O ₂	HC
Klasa 0 dhe klasa I	0,01 % vëll	0,1 % vëll	(¹)	1 ppm vëll
(¹) 0,01 % vëll për vlerat e matura nën ose të barabarta me 4 % vëll, përndryshe 0,1 % vëll.				

Vlera lambda duhet të shfaqet me një ndarshmëri 0.001.

7 Shmangia standarde e 20 matjeve nuk duhet të jetë më e madhe sesa një e treta e elementeve standarde të GML-së për çdo pjesë të zbatueshme të vëllimit të gazit.

8 Për matjen e CO, CO₂ dhe HC, instrumenti, përfshirë sistemin e përcaktuar të trajtimit të gazit, duhet të tregojë 95% të vlerës përfundimtare siç është përcaktuar me gazet kalibruar brenda 15 sekondave pas kalimit nga një gaz me një përmbajtje zero, p.sh. ajër i pastër. Për matjen e O₂, instrumenti në kushte të ngjashme duhet të tregojë një vlerë që ndryshon më pak sesa 0,1% vëll nga zero brenda 60 sekondave pas ndryshimit nga ajri i pastër në një gaz pa oksigjen.

9 Elementet përbërëse të gazit të nxjerrë, përveç elementeve përbërëse vlerat e të cilëve i nënshtrohen matjes, nuk duhet të ndikojnë në rezultatin e matjes më shumë se sa gjysma e elementeve standarde të GML-të, kur ato elemente përbërëse janë të pranishme në pjesët maksimale të mëposhtme të vëllimit:

- a) 6 % vëll CO,
- b) 16 % vëll CO₂,
- c) 10 % vëll O₂,
- d) 5 % vëll H₂,
- e) 0,3 % vëll NO,
- f) 2 000 ppm vëll HC (si n-heksan), avuj uji deri në njomje.

10 Një analizues i gazit të nxjerrë duhet të ketë një aftesi rregullimi që të sigurojë funksionet për zerimin, kalibrimin e gazit dhe rregullimin e brendshëm. Aftesia rregulluese për zerimin dhe rregullimin e brendshëm duhet të jetë automatike.

11 Për aftesitë e rregullimit automatik ose gjysëmautomatik, instrumenti nuk duhet të mundesojë të bëjë një matje përsa kohë që rregullimet nuk janë kryer.

12 Një analizues i gazit të nxjerrë duhet të zbulojë mbetjet e hidrokarbonit në sistemin e trajtimit të gazit. Nuk duhet të mundesohet që të kryhet një matje nëse mbetjet e hidrokarbonit, të pranishme përpara çdo matje, kapërcejnë 20 ppm vëll.

13 Një analizues i gazit të nxjerre duhet të ketë një pajisje për zbulimin automatik të çdo mosfunksionimi të sensorit të kanalit të oksigjenit për shkak të amortizimit ose një çarje në linjën e lidhjes.

14 Nëse analizuesi i gazit të nxjerrë është në gjendje që të funksionojë me karburante të ndryshme (p.sh. naftë ose gaz të lëngshëm), duhet të ekzistojë mundësia për të zgjedhur koeficiente të përshtatshme për llogaritjen e Lambdës në mënyrë të qartë në lidhje me formulën e përshtatshme.

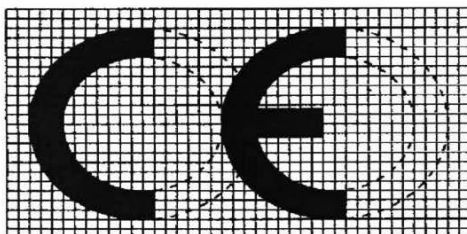
VLERËSIMI I KONFORMITETIT

Proedurat e vlerësimit të konformitetit të referuara në pikën 8 që prodhuesi mund të zgjedhë janë modulet:

B + F ose B + D ose H1.

47 PAMJA GRAFIKE DHE RAPORTET PËRMASORE TË MARKIMIT CE TË KONFORMITETIT

Markimi evropian i konformitetit “CE” përbehet nga inicialet **CE** që kanë formën që vijon:

Nëse marka e konformitetit “CE” zvogëlohet ose zmadhohet, proporcionet në vizatimin e shkallezuar duhet të respektohen

Komponentët e ndryshëm të shënimit të konformitetit CE duhet të kenë të njëjtin dimension vertikal (lartesi) i cili nuk duhet të jete më i vogël se 5 mm

**LISTA E STANDARDEVE TË HARMONIZUARA SHQIPTARE QË KANË KARAKTER
REFERUES PËR PREZUMIMIN E KONFORMITETIT TË INSTRUMENTAVE MATËS**

Nr.	Titulli i standardit në shqip	Viti i adoptimit si SSH	Mënyra e adoptimit (me faqe të parë FP ose me përkthim të plotë PP)
1.	S SH EN 1359:2005 Kontatorë gazi - Kontatorët e gazit me diafragmë	2005	FP
	S SH EN 1359:1998/A1:2006	2008	FP
2.	S SH EN 1434-1:2007 Kontatorët e energjisë termike - Pjesa 1: Kërkesa të përgjithshme	2009	FP
3.	S SH EN 1434-2:2007 Kontatorët e energjisë termike - Pjesa 2: Kërkesa të fabrikimit	2009	FP
	S SH EN 1434-2:2007/AC:2007	2012	FP
4.	S SH EN 1434-4:2007 Kontatorët e energjisë termike - Pjesa 4: Provat e miratimit të modelit	2009	FP
	S SH EN 1434-4:2007/AC:2007	2011	FP
5.	S SH EN 1434-5:2007 Kontatorët e energjisë termike - Pjesa 5: Provat e verifikimit fillestar	2009	FP
6.	S SH EN 12261:2002 Kontatorë gazi - Kontatorët e gazit me turbinë	2004	FP
	S SH EN 12261:2002/A1:2006	2008	FP
	S SH EN 12261:2002/AC:2003	2009	FP
7.	S SH EN 12405-1:2005+A2:2010 Kontatorë gazi - Pajisjet shdërimi - Pjesa 1: Shdërues volumi	2011	FP
8.	S SH EN 12480:2002 Kontatorë gazi - Kontatorët e gazit me zhvendosje rrotulluese	2006	FP

	S SH EN 12480:2002/A1:2006	2008	FP
9.	S SH EN 14154-1:2005+A2:2011 Matësa uji – Pjesa 1: Kërkesa të përgjithshme	2012	FP
10.	S SH EN 14154-2:2005+A2:2011 Matësa uji – Pjesa 2: Instalimi dhe kushtet për përdorim	2012	FP
11.	S SH EN 14154-3:2005+A2:2011 Matësa uji – Pjesa 3: Metodat e provës dhe pajisja	2012	FP
12.	S SH EN 14236:2008 Kontatorë gazi ultrasonik për gazin që përdoret në shtëpi	2009	FP
13.	S SH EN 50470-1:2006 Pajisje të matjes së elektricitetit(a.c.) — Pjesa 1: Kërkesat e përgjithshme, provat dhe kushtet e provave — Pajisjet matëse (Indekset e klasës A,B, dhe C)	2008	FP
14.	S SH EN 50470-2:2006 Mjetet matëse të elektricitetit (a.c.) - Pjesa 2: Kërkesa të veçanta - Matësat elektromekanikë të energjisë aktive (klasa e indeksuar A dhe B)	2008	FP
15.	S SH EN 50470-3:2006 Mjetet matëse të elektricitetit (a.c.) -- Pjesa 3: Kërkesa të veçanta - Matësat statikë të energjisë aktive (klasa e indeksuar A, B dhe C)	2008	FP
16.	S SH EN 62058-11:2010 Pajisje e matjes së elektricitetit (a.c.) – Inspektimi i pranueshmërisë - Pjesa 11: Metoda të përgjithshme të inspektimit të pranueshmërisë	2011	FP
17.	S SH EN 62058-21:2010 Pajisje e matjes së elektricitetit (a.c.) – Inspektimi i pranueshmërisë - Pjesa 21: Kërkesa të veçanta për matësa elektromekanikë për energji aktive (klasat 0,5, 1 dhe 2 dhe indeksat e klasave A dhe B)	2010	FP
18.	S SH EN 62058-31:2010 Pajisje e matjes së elektricitetit (a.c.) – Inspektimi i pranueshmërisë - Pjesa 31: Kërkesa të veçanta për matësa statike për energji aktive (klasat 0,2 S, 0,5 S, 1 dhe 2, dhe	2011	FP

	indekset e klasave A, B dhe C)		
19.	S SH EN 62059-32-1:2012 Pajisje matëse të elektricitetit - Varësia - Pjesa 32-1: Qëndrueshmëria - Prova e qëndrueshmëris të karakteristikave metrologjike duke zbatuar temperatura të larta	2013	FP

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2015

Adresa:
Bulevardi “Gjergj Fishta”
pas ish-Ekspozitës “Shqipëria Sot”
Tel: 042427005, 04 2427006

Çmimi 672 lekë